GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0452
4	Work Number	D 1184
5	Page No (From... To)	1 to 143
6	Name of the Work	SANANDA CARITRA DWIPADA
7	Subject	SANANDA CARITRA

B. 452
D. 1184

D. 1184

Sāmanidacaritra

D. 1184

B. ~~449~~

452

In the Chronicle of Roger de Wendover (alias Matt Paris) republd by Bohn 1849 page 217, are similar visions regarding Purgatory & Inferno

D.1184

సానందచరిత్ర ద్విపద

D No 1184

శ్రీకరాకారు నాశ్రితజనాధారు
నాకాధిపవినుతలోకేశు
వాసుకిగ్రైవేయు వామార్ధకాయు
భాసురసితగాత్రు పర్వతతనయావిభు
కిన్నరేశ్వరమిత్రు గిరిజాతకళత్రు
సంనుతగీర్వాణు సన్మునిత్రాణు
కమలలోచనబాణు కరుణాభరణు
విమలపాశలవిత్రు విదితచారిత్రు
బాహాగ్రసురలోకశమనలుంఠకు

సానందచరిత్రద్విపద ౧

మాపల్లి గుణా|ధీరా|రు చంద్రకాంతరు
తలనాంతగిరివాసు తరిపద్మవాసు
ఫల|ధార|మా తుర్వు బహు తత్త్వ ర్వు
శ్రీ వికల్ప గుణాధ్వ నాస్వంత రూపా
నవభూత|భవ|పాశున ఖిలలోకేశు
శరణాగత రాక్షస వృత్త సాక్షి
విరశ్రీ తాంధక నాస్వ వేదాంత వేద్యు
పరమ నిర్మల|మనః| పద్మంబునందు
చిరమనోరథములు శక్తింపగాదిచి
శ్రీ భూపత్రమశయు|సన్న|రాభిలు
నద్భక్తజన బంధ సత్కృపా
భద్రకాళి మనః పంకజమున
భద్రంబుగా విశ్వ|రు|శుగాదిచి

చిరభవాంబుధి మహాసిద్ధి శ్రీకాశవాస్తు
గురుసంగము శ్రీరుగాని యూరివాడ
దండిత పుష్పకోదండ విక్రముల
దండి|త పం|డిత త్రయమునిగి తీరంబు
సకల వేద పురాణ శాస్త్ర తిహాస
నికరార్థములు ప్రమాణింపు సద్వృత్తి
శ్రీమతి సుక్షరం బనపాలకురికి|
సోమునారాధ్యుల సాంప్రదాయాలిచి
రంగధ్వని తాలాంత రంగమధ్యమున
రంగ|వీ రాజ|న్న రమణ తోడ్పు|
శ్రీ సమాన శరీరమ|ప్రత్యగ|కల్యాణ
బసవేశు పిడు పతి బసవేశు
శంకర దాసయ్య చరణ పద్మములు

పానంకచరిత్ర ద్విపద

సంకల్పసిద్ధిగా సంస్తుతి జేసి
దేవరదాసయ్య విష్ణుచారిత్ర
భావంబునందు సంభావించి కాలిచి
చక్కని పద్యలు మనమాయ|లకు|
చెప్పని నిజలింగబక్త నిగాచ్చి|
కింనెర బ్రహ్మయ్య కేతి|ర్చంబి మించి|
కన్నదబ్రహ్మయ్య తనము|ని గాచ్చి|
మది|మాలు| మాచయ్య మహామహత్వంబు
ఉదయపదరేఖం|న స|ఖినుతి జేసి
ఖనులు పురాతనగణములు గాలిచి|
వినుతనూతనభక్తవితతి పూజించి
జంగమకులపాధి బం|ధాది|యుండు
లింగైకనిష్ఠ మహిమమానసుడు
అలైకనిష్ఠ లింగ — నసుడు —

మహాతపంబాత్మురి మంత్రసిద్ధుండు
మహాని యస్వతరుణోపమగ్రబుద్ధుండు
గురుపదాంబుజభక్తి గుణగరిష్ఠుండు
వారిభక్తపాదపద్మారాధకుండు
పానసనగల పుణ్యావతీర్ణునుండనగ
భాసిల్లు రామయ ప్రభువరేణ్యుండు
తనయు పాలిత్రవృషద్ధర్మమార్గమున
ననమాయకైనయ్యైన యమలాంబవలన
గనిన|సుతుడు శివపుత్ర వి|లింగవిభుడు|
వినుతభాసురతాప్వివిన్నాధికుండు
సుకవింద్రలోకసంస్తూయమానముగ
నెకపుణ్యాకీర్తి సేయనున్నయత్తరిని

సానందచరిత్ర ద్విపద ౧

శ్రీరుక్షోంద శోణాద్రి కలయుత్తరమున
శ్రీరుణాద్రి మంగళంబను పురంబునను
శివయోగసామ్రాజ్యసింహాసనస్థ
దవిరళశివరహస్యార్థకోవిదుఁడు
పారభక్తసముదయదుగ్ధాబ్ధిచంద్రుండు
పరతత్త్వవిజ్ఞానపారాయణుండు
వితరణప్రవృత్తవిబుధేంద్రశాఖి - పాఠం A
కుటిలసంసారాబ్ధికుంభసంభవుఁడు
చేటులవిత్రమతశాశారభేంద్రుండు
వైరిషడ్వర్గపర్వతవజ్రపాణి
విరతశైవాచారవిమలవర్తనుండు
ఫాలేక్షణాంఘ్రిసద్భక్తసౌభాగ్య

A పైఁడు
సితకీర్తిచంద్రికాశ్రితజగత్త్రయుఁడు
రమణీయసత్ప్రతాపారుణోదితార్కుండు
సుకలత్రపరిపాలనాతసార్థమండలుఁడు
కుటిలేతి ———

శాంభవీశివేంద్రియసంధాయకుండు
శ్రీరుద్రగణామూర్తి శివయోగబంన
విరజశ్రేష్ఠర విమలసద్గురుండు
మంనింబనిజశిష్యమండలిలోన
సంనుతికెక్కిన సత్పసంఘుండు
లింగగుణోత్తమదగు శివయోగి
సంగయదేవర సత్కుమారుండు
కలదు జంగమరూపకనకశైలంబు
విలసిల్లు శివయోగి ~~కెనగు సోదరుండు~~ వీరభద్ర
ఆశివయోగికి అనుగుసోదరుడు
పాశముక్తిజ్ఞానపారాయణుండు
నిరుపమగురుభక్తినిర్వాహకుండు
చిరతరంబుగ లింగసేవాపరుండు
చరలింగప్రాభాతిక్షేరుండు
పారాయణుండు
పరమలింగజ్ఞాన పరశాస్త్రకుండు

సానందచరిత్ర ద్విపద

దురితాగ్రగంధ సింధుర మృగేంద్రుండు
జితసుత్రయుండు రాజిత శివయోగి
వరుడు మహాంతయ్య రశిఖశేఖరుండు
బంధిత మోహాంధ సంసార ఘోర
తాండవ దవానల భీకర ధనంజయుండు
ఘురమహానల్పితంబులుదాను భక్తి
వరలకమహామహోవర్తింపుచుండె
తనయింటమోతమహోత్సవవేళయందు
ఘనమహేశ్వర పూజగావించి పిదప
సహాస్థుడై దాను శంకరభక్తి
సహితుడై శివకథాసక్తినుండి
అనుపమగుణధన్యశమమహాంతయ్య

గనుగొని సంతోషకలితుడై పలికె
చరితార్థ సానంద సంస్మనీశ్వరుని
చరితంబు వినగనాశ్చర్యమయ్యెండు
తెలుగున నాకద ద్విపదగా జెప్పి
గలకవిశ్వేరు డెందు గల్గె నోయనిన
భాసుర వినయ సంపద సొంపు మెరయ
నాసవేచదర రత్నమేం నకిప్పనియె
ధీర మహోదవీర భద్రస్వామికరుణా
తరమెప్పుతాఖ్యలక్ష్మణ పరిజ్ఞాత
కలదు జంగమపాదకమలసేవకుడు
విలసిత గురుభక్తి విజ్ఞాన ధనుడు
రమణయ్య శివకథారాజన్నవాప్రదయ
కమల మిత్రుడు భద్రుతవిలింగ విభుడు

సానంద చరిత్ర ద్విపద

నెరయనాతనికంటె నెవ్వరుగలరె
నెరివెంచనచే పట్టునెయ్యాల వెదుక
తదనర శోభితములుగా కొన్ని కధలు
వదనిరించినాధు కావ్యప్రబంధములు
జలరాశి మేఘలాచత్రవాళములన
గలుగరు మారెరుంగని కవీశ్వరులు
చెరువులు భూవులు శివనివాసములు
వరపుణ్యక్షేత్ర తీర్థ వరనిధానములు
సతతంబునీ విసప్తసంతతులంద్రా
ప్రతక్రియించు లోకృతివిశేషంబు
రచింపియుతని చె రమణా నిచేరిత
చెప్పింప వేలయు నీక్షితి మండలమున
అనినతం ముని మాటలంగికరించి

విని మంము రచించి వేళ్ళనిల్లనియె
అనఘాత్మ సానంద ఈమ మహాత్మకుని
ఘన పుణ్య చరితంబు గలు వృత్తాంతంబు
పావిరిద్విపద కావ్యప్రబంధంబు
గావింపు మాపెరగరము ధీనను బు
శివయోగి రాయదాశ్రిత రత్నాకుంఛు
ప్రవిమలభూతి మత్వాలభాగమున
ధరియించి కనక రత్నప్రభాకలిత
వరభూషణాములు వరుసతో మెసగి
ఘనసార తాంబూల గంధాక్షతములు
మునుకొని పాలించి మురముతోననుప
మున మున సంతోషమ వామ శోభిల్ల

సానందచరిత్ర ద్విపద

౧

ఘనపుణ్యక్షేత్రతిశాయుతణాగితినేను
మతిగోరి వర్ణంబు మరిశ్రోత్రపగంన
సతగుల
గతిభావక్షేత్రతిశాయు|భూను ప్రనాకు
పూజ నుపక్షి
తములచేశన వింధున్నైకాం|నప్రగిరి
సూపదంధి వెంప్య
నమరరత్నము|సోతినంది|నల్లయ్య
చరితతను
శంభుపదాంభోజ చ|రిత్రాఖ్యనకూను
శాంభవజ్ఞానదీక్షాసముత్పన్నకు
తమనియ్యజంగమాకారరుద్రునాకు
విమలవిత్రమతశావిరభద్రునకు
జగతిప్రైతము భ|నవేశప్ప భుజంగునకు
నగణేతజ్ఞానదయూంతరంగునకు
బంధుర్రైశ్వర్య సౌభాగ్య సంపదలు

సంధిల్ల నిత్యతిస్వామితి ననుము
నవలీల తొతిగా సానంచరితా
శ్రీచవితప్రీతి సానందచరిత్ర
రచియింతు తత్కథారంభ మెట్లనిన
రమణీయ్య నైమిశారణ్యంబునందు
యమితపుణ్యులు శౌనకాది సన్మునులు
పరసితశివకథాసద్గోష్ఠినుండి
తర
పారతన్నాదసూతుదగుసూతు భూచి
మునినాధ సానంద మునిగణేశ్వరుని
వినుతమౌరిత్రంబు వినుపింపవలయు
వింతయూతకథమాకు విన|సౌఖ్యలాన
మెు నరింపిబాలనింధంకి
సంతోష|ము దయించి జాలనందరికి|
శ్రుతిపుణ్యవర్ధనుం దతడు రాజిచ

సానందచరిత్ర ద్విపద ౧

పాతనందనుని పురికేమి ఎట్టిగలిగె
కరుణావిధేయుడై ఘనతారవారి
నరకవాసుల జూచి నయుగు నొప్పులను
కాలకింకరభయంకర బాధలుడిగి
కాలారిపురికి నేగదినంపెవారి
విపుల వైభవంబుధిని విధఘెరుంగించి
రూపమంచమునందరి కృతులగా వింటి
మనవుడు విని సూతు శౌనకు నిశ్శ్రీరుల
గనుగొని యాపుణ్యకథ చెప్పుదాగాన
సుజ్ఞానలోకసం స్తుయమాను ంథు
ప్రజ్ఞాధిర స్మృతి పద్మాసనుండు
సకలవేదపురాణశాస్త్రకోవిదుడు

మునకరాంబీవారుభక్తిమవాతమంత్రసుడు
కమనీయచరితుండుగల శాక్యమౌని
విమలచిత్తుడు పూర్ణ విష్ణుధ్యానంగ
చరిత్రాశ్రమమున భర్గ గొల్చుచును
వదలని నిష్ఠతో వర్ణింపుచుండ
యుదసోమ్యనాదు ప్రత్రక్షమై దండమునన
పతాదమిని బింతించి బుద్ధిగావించి
చనుదెంచి యూతనిసతి భద్రదత్త
వినయవాక్యములతో విభునకిట్లనియె
సకలభాగ్యంబులు బాలంగనిచ్చి
యుకపుత్రుగరుణింపకున్నాడు శివుడు
త్రమమేరి ముసభాగ్యగారవంబెల్ల

సానందచరిత్ర ద్విపద ౧

రమణాచేంద్రుడు వేనిరాత్రియుంబావె
శ్రుతితన పుత్రు స్వగతి నార్కస్త్రియునేది
శ్రుతి ధర్మవాక్య మోక్షొగతి పై ప్రేమయు
భవుని నిజ తమ మనో భవుని ప్రార్థింపు
భవభూరుదగు తనూ భవుని నీ కొనగు
అనివింద వింబన| యూవి| మాటలకు
జనిత తుమూ వాల స్వాంతు ధైపవికే
తరలాత్రిశి పుదు దా తల్ల చిత్రవర్తి
పురశాసనుండని పుణ్యాంబు వెప్పె
నవనిధానములు కిన్నరభక్తి కిచ్చె
దివిజాధిపతికిచ్చె దివ్యభోగములు
అసురభీకర చక్ర విసురారి కిచ్చె

పశుపతి గుహ్యలి దేవ పంక్తికి| సోపాసగ|
మరియును రతికి మన్మథుఁ కృప జేసె
నెరియు బ్రహ్మకునిచ్చె నిర్విఘ్నశక్తి
తనయునికిచ్చె విద్యాగురుత్వంబు
తనభాగము చేంద్ర తనయుకు నిచ్చె
జలజవైరికి నిచ్చె జడలలో నుండు
అ|ధరిస్వ తను|కు నిచ్చె అధిపతి|చి
త్రిమూర్తులై ని| ... విలాసంబు|
నుతియింప|విహాతి|జ్ఞ మనో గోచరంబు
యనిగుణాంతరమున అచ్చ...
తన|యూ|రి శైర్య మంత్రధరుసాత్త్వలబ
తిలకరంబా| శోక తంత్రిని వసుకీ

సానందచరిత్ర ద్విపద

ఫలినికురంటక పనస జంబీర
శాకోట పాటలీచందన బిల్వ
(మకరంద) మాకంద విపుమందమందార సాల
సరళ భల్లాతకి చష్టేకత్ర ముక
వరుణామ్న ధదేవ వల్లభ ప్రముఖ
తరుపుష్పవల్లికాతతుల చెం(పొసగ) పలరు
పుంన్నాగ తపోవనంబునకు నేతెంచి
పుణ్యచిత్తుండైన ప్రాజ్ఞవిత్తుండు
తరల(చ్ఛిరాం)శాంతిల్ల తరుపుల(నఘుమ)నీడ
గురుతెంచి తెందంబు కాలనిచేరువ నూఱు
సంతతానందవిశ్రాంతశీలాంశు
కాం(తశిలాదేవి కేశసలంబునను) తాలిలోవేదికాస్థలంబునను

సవిశేషభగణలాంఛనవిభూషితుండు
ప్రవిమల(తర)గతిస్వ పద్మాసనమున
సుస్థిరుడై భూతశుద్ధిచే(పెంపొ)జంది
ధ్యానస్థభూషణము మంత్రమాతృలో నిలిపి
యమనియమాసనప్రాణాష్టాంగయోగ
సుమపాతవిజ్ఞానసూత్రమార్గమున
చలగించి యొక్కట చేకొనిరేంచతి
కొలగించి ముందుని మార్గంబు చేసి
తాలిదాలినాళ్లంటు దశబద్ధేయంటు
గెలిచియారింట శీఘ్రించియేదింట
నిజకంబయునిచిందుని విసజకంబ
వజ్రతాళాబంధమై ఖరిమెరగాసి

మరి తాంమి దింపనెంమని మరుపించి

మరవక పది యింటి మదిరింబి షించి

యొగిన ధొమ ముఖ ముఖ ముల్లైయుంన [illegible]

[illegible] గినారిం [illegible] ని యమ [illegible] మఖములు వేశి

తలక యూకారకములంబునందు

బారలికాపురమునన భుజగకంన్యకాను

నెలకొంన తామసని రుషేల్కాలిపి

తలకాన్య ప్రణావనా [illegible] మున జొక్కించి

బంధురవీణా నిబవాళినాదములు

గంధవాహాంబు వెగప్పించి మించి

వినుతబరాకాశ [illegible] షెంపలకి

దినకరశతకొటి దీప్తులైయుంన

యుగ [illegible] నాశివి [illegible] లు సభవు

దగవెయురెతుల [illegible] పొంకించి

పరత [illegible] భావంబునందు

నిర [illegible] యంత రవృష్టి సంకించి

పరివేని నిష్ఠమౌ సకలంబు మరచి

తరుగాలంబు నరుగాచి తపమాచరించె

భయ [illegible] చిత్రభానుదీప్తులకు

రయ [illegible] ధారాజాలములకు

ని [illegible] లగి రాజీవ

సిఖ [illegible] వజరికంబు పరితాలమునకు

బంచె [illegible] బంచయుపరాత్రములు

మించిన [illegible] కారంబునకు

తరి [illegible] గంధభేరుంద

నరభకంరకరారసం [illegible] ములకు

మునితతి [illegible] మము [illegible] యునిం [illegible]

౧

సానందచరిత్ర దీపర

రజితశ్యంబరద్వైరి రక్షా ధూరారి

సం నుత భక్తజితల్ప శశి శోకల్ప

కం సుల పండు వ్రీగారరిశంబ

కరము దీ ప్రసు రాక్ష కంక [illegible]

వరుస తోము తాన్పలవాన యేత్తురియు

దిప్ప పునింబ్రుం ధుదిగ్గనవేబ

ప్రు ప్ర యేసుకే శుపారాంభో జములకు

భూమి ప్రైసర్వాంగములు బ్రూంచ ప్రణామి

కామాంబకంబుకరుబిరాంగు దగుబు

పాలాగ్ర విస్త స్త పాగారి యేనిలిబ

పాలాక్షినేత్రు నిత్రు దొలు తింపదొతొగ

శివమహాదేవ దేవాధిదేవ

దేవతామల మాష దివ్య ప్రభావ

గతినిశాబరకూట గంగాకిరీట

—౧౨

స్తుతభోగితల్ప బంధుర దయాకల్ప
నిర్ధూత తకేనాశ నిఖిలలోకేశ
శ్రీదర్శ చంద్రకళౌవ శ్రీమిత్రప్రతాప
భువనత్రయాధార భుజగేంద్రహార
రవిచంద్ర శిఖినేత్ర రమణీయగాత్ర - పాతం॥ ౧
శరణాగతత్రాణ సకలప్రవీణ
చేరి దానవకులశల సంగీతలోల
శరణు శుభాకార సంతతోద్ధార
శరణు ప్రక్షరతేశ శరణు సర్వేశ
వింటి నితత్త్వంబు వేదశాస్త్రముల
కంటి నిప్పుడు భవత్స్వరూపము మూర్తి
శ్రీ నిసంస్తుతించిన శ్రీ సమలోచనుశ
వినయాత్ములకు పూర్ణవిత్తుని మెచ్చి
సంతోషపాంగ వీక్షణా త్రపారసము

—౨౭ సైత్రే - ౧
జలరాశి తూణీర జగదేకవీర
శ్రీలప్పుబాలిత్ర విద్యావితాశమిత్ర
నీలలోహిత శర్వ నిగమగంధర్వ
కాలకర్మాదిత గారిసమేత
శరణాగతేశా ——

సానంద చరిత్ర ప్రారంభము

శ్రీమన్నత శారాశి మోలలాదించి

తామిత ఫలదానకా [illegible] సుఖ ధభప్ర

శ్రీ వసునిష్ఠురు నతి ప్లని యానతి చ్చె

నిభూ [illegible] తి తరత [illegible] నిష్ఠ పెం ఫ్లూ నకు

నిభక్తి యుక్తి కినెర యు వెబ్బితిని

వరప్రణ్వ్యచేరిత యె వరఘ్నెనితు

వెర శాష్ట్రు గాచెంచి వెతుకొవ్వనిన

శ్రీ ప్రార్థన కెతూవాలో యుత్త బిత్తు

శ్రీ ప్రార్థన వితు దిప్లని [illegible] పెంచె

దుబితయూరు దుశి లామతు నిష్ణ గూర్చి

చిరకాలత పవధి [illegible] యెగా వెబ్బి

నగనరా ననని వునందికె శ్వరుని

దగ [illegible] ప్రత్యకు నిగాదయు చెశినట్లు

ప్రతి [illegible] దలంక జభక్తి [illegible]

రతి బాల [illegible] గల ప్రత్రరత్నంబు [illegible] నెరకని

తరుణీం ప్రమోదిగా ఘ్నన భక్తి [illegible]

[illegible] వరదనె మరి యున్నవర ఘోరల్లనని

మల వారు ది [illegible] భక్తి [illegible] బాల

గలవాని శాంతంబు [illegible] సంబు

గలవాని మవాని యుర్లగం భీరము

గలవాని నెంత ప్రత్రకమని యుర్ల గాత్రు

విల యు వాశల [illegible] లబాలత్రు

వెల యు త్రిలోక పవిత్రుని బ్బితివి

మునినాథ నగ్రవాం బునకు ఖాంమనుము

నరనాశ్రమి త్రుం ము వారాత్రి తరగె

పలు శక్తి మునివపః పలసిద్ధి గాంచి

తలుకున జని యుద్ధాస్తా నంబు నందు

నిజ ధర్మ పత్నితో నిఘలంబు వెప్పి

సానందచరిత్ర ద్విపద

గజముఖ జనకుని కరుణాపెంపునను
తనమది బ్రియముగ చరిత్రయు రాసు
వసుమతి సౌఖ్యంబులందుచునుండె
ధవళాంశు వదనకుం దావు నెలమున విలి
శివ తరంబుగ గర్భ బంధ్యాంబు లొరవె
తనకపంకె జజ్జా తాకె కలబాశ
గసుపల్లు మత్ర బ్ర్యంగములబంధమున
నలుపు నెళ్ళోభ్య నైనాతిబంస్మ నలు
తెలుప్రయైతనరె నింతికి గపోలములు
నదుపుజాత్య ముల తెన్నె నలినలోచనకు
కదుపు నానాటికి కదు విస్తరిల్లె
సోకిలింతలు దప్పియు సువెదనిరు
గోకోమలాంగికి క్రొంతంత సెదివె
జలజాతిగంధి వావపులు గోరుచును

నెలకొని వర్తింపచెనియువ్వపుర సొగ
సౌరభశ్రీకములంబు లలరంపసంత
సరసిజముఖ్యంథునస దెంబెననగ
చెలులుచుప్పంబులుచేరితర్తింప
గలరాంభుని చిరయుంచుగలవల వింధు
జనియించు విధమున జనని గర్భమున
తనయుండు జనియించె తగ పుణ్యవేళ
బ్రహ్మపుడు సమస్త గ్రహాంబులత్తోర
తపను దేశార్థ శసాన్య సమంచుండె
జలజాప్తపోశగంన చత్రపాకములె
చెలువాప్ప బేంబ్రగాంబన చకోరములు
మకరంద ముల నేగంన మత్తబ్రంగములు
మతరాంతువారు గంన మంత్రశ్రీ కుల
కల్పుక ఫలములు గన్నక రములు

సానంద చరిత్ర ద్విపద ౧

వేల్పులు పురిగొంన విమల ధాత్రికుల
పెన్నిధి గను గొన్నపే దలి బాలె
వెంసంగ|తి దిదం(డు)లి క్షైలోనలరి
భువి మాధవర్షంబె పుష్పవర్షములు
శివదుంధుభులు మ్రోసె చెన్నగ్గలించి
ఆశ్రితబంధువిత్రాణులు మెచ్చె
విశ్రుత శుభవాక్య|విభవులు వెలగ
పాత్రదానాది వైభవముల తోడ
పుత్రోత్సవము చేసె పూర్ణవిత్తుండు
అసలార శ్రీ భూతి యాత్మ(సంభవుని)
మెసలార|చను వెంచె|నుత పుణ్యధనుల
దనుమతి|సానందు డను పేరు పెట్టి
జనకు డప్పుడు జగజ్జనకుని దలచె

సుతుడు వర్ధిలుచుండె శుక్లపక్షమున
సితభానుడభివృద్ధి|జెందు చందమున|
అర్భకుననుగురు|యుక్తవశక్తి|
గర్భాష్టకంబున గావించె దుగు
చది|వింప|పుత్రుండు|చదివె శాస్త్రములు|
చది|వింప పుత్రుండు చదివె వేదములు|
చదివింప పుత్రుండు సకలంబు చదివె
చదివింప కలుము స్మసభుమారునకు
పంనగకంకణు పాదాబ్జభక్తి
వెంనతా బెట్టిన విధము నుప్రభవె
(శ్రీ)|శంభు|భక్తి|పూజింపనేకాని - పాంటం -
* శ్రైశవక్రీడలు నలుపదేన్న దును
ధన్యుల తోగాక్షిత గజే యుగాని

* [illegible]

సానందచరిత్ర ద్విపద ౧

యున్నలతో గోష్ఠియై యుగ దెన్నడును
ఫలహారాత్మకమైన మంత్రమె తాని
తలపడు పరమంత్ర తంత్రజాలములు
పరమేశ్వర స్తోత్ర పఠనంబె తాని
(పెను) మెరుశక్తి పరియింప నెల్లదేమియును
త్రసుస్త్రీ రచరితలా (కీరాకుగారి) నిర్ణంబు ద్యాని
యుతరంబు లెవి నోకని యుద్ధ (దెన్నడును) మియును
నెరయు (శి) టిపాగమని బయుంబె తాని
మరియు స్వచరువులను మతవాదిసద
ఉరశి బూతిగ (సానది) విప్రము నిక్కు
మారుతి వసప్రిత్తి సమహాము యొత్తు (దిన) రియోర
నిలలాం (బర) బెతి ద్రావన (నియుక్తి...) నిజసౌఖ్య మందు
తుంటిలభోగంబులు కోర (దెన్నడును) దేమియును

ఘనదివ్యమునిరాజగణములు బాగర
లనిశంబు తలిరం ... (చైశర్య) లానంద ఘోషంబ
హారి (జక్తి) భ ... ప్తికుందాభత్రదత్త
వరపుత్రపౌలల వర్తిం పుమందె
మహామారసానంద మెరాని పుంగవుని
మహాతపుణాల్యత్ర ... (మహదిమెప్తి) మెప్పి దవిన
చిత్రము బం (నే) బోని బలజం మువ్వలు
జాతివైరము వేరే పేరియుంపు బుం (దు) చె
చనవే (చి) కల్ప ... ససరి (చకల్పంబర) రాములు
తనరువాస్తంబుతై దంత గాని చెప్పి
కరముదీన తోడ ... కరగంద కములు
కరభజాలములతో సదో ... (సేముకి) సేయు
(చావవరది) కారకాని శిష్యంగి తో భావములర

సానందచరిత్ర ద్విపద ౧

సరసంబులాడు కాంచితవారిజాంబు
ప్రతిలోకశశకంబు పొందుగావించు
చెలగి మార్జాలంబు చిలుకవు వాదు
యుండమద్గల మంబు నెలమితో పెద్దక్క
కుందలేనకు వికెగాడుగుగా బట్టు
తలకొని కుమార్గితో దగిపి మక్కటము
మరకాంత గారియుతో మైత్రి పాలించు
సర్పసపాంథములు వత్సంబు బాదవి
నేత్రుతో రత్నంబు నేల కంఠములు
పతివిభ్రమునకు మాపటియునిజము ప్రే
శ్రుతువెత్తి కలకంఠి శుకశారికములు
ఓ ప్రంబ్లవ నమ్మాయంబొ క్షనాడు
ఇప్పించుమమాముతోడి వ్వనన్మనులు

పదములసద్గోష్ఠినలు ప్రబంధనదము
ముదముతో సానందముని గణేశ్వరుడు
చనుదేరబోదగాంచె సన్మునీశ్వరులు
మనమున సంతోషము మామకోబిల్ల
పారుని మారటు విగ్రహాంబి తండనుబు
నిరవప్పనందను నెదురుగా వచ్చి
గురిచవిమారుని కోప్నాని పోయి
ఓ రుద్రార నాసనా మ్యార్ఘములొసప్ప
ఓయు సురాగమున బాంధి ఓ మునీశ్వరుల
గనుగొని సానందగణనాథుడనియె
ఓ నమూత్మలార యే మను భవంబిపుడు
వినుచున్నవారది వినుపింపు దనిన
తనవే ప్రభారంగదక్షప్రసంగు

సానంద చరిత్ర ద్విపద

ధనము నస్థిరము దానానందమంది
లోకంబు (సందుష్ట) లోత్రైకవినుత
చేకాని ధర్మములు లెజేశిన వారు
గతకాయులై పొందగలుగు సౌఖ్యంబు
మతియించి చెప్పెద మార్గములు వినుడీ
తప్పక యి(ప్రతి)ష్ఠంబు ధర్మ ప్రసంగు
తప్పుదో మునులకిట్లని చెప్పసాగె
శ్రీ సురత్రిమోదత్రీ లోకేశు పురికి
ఘనపుణ్యులేంగతి ఘంటాపథంబు
శృంగారమై యుండు చిత్రమై యుండు
బంగారు(రత్న)వర్ణమై భాసిలుచుండు
తరళాంక్షరత్న దీపికలు
రమణీయ తంపిక్ష రసదీపికలను
మెగులుకుంజ్ఞ సరస దీపికలు
కమనీయ కాంచన కమలాకరములు

నయముతో విసరెడు నవపుష్పగంధ
మయమైన చల్లని మందవాయువులు
చూడ నెప్పుడు బాల చూత పోతములు
నిదల నమృతపానీయ శాలికలు
శ్రీ అనుపమ గంధ పుష్పారామములను
గనుగొన నొప్పు చెంగల్వ బావులను
తనరారు మిసమిసగాగల నేత్రములను
నేపుణ్యులాచూడ జిని జర రాంగనలు
సమాజ నిర్మల రత్నసౌధ వీధులను
బహువిధ రత్న సోపాన పంక్తులను మెరయు
శ్రీ అంచల వాయువేగాశ్వ రత్నములు
చంచలద్ధ్వజయుతోజ్జ్వల రథంబులను
తోరంపు రత్నాల తోరణంబులను

సానందపరితృప్తిపద ౧

నీరదశ్యామలానేకదేహములు సు

పలుచని పంన చిపశనికొప్పెరలు

వెలలేని జన్మాజి వెండికొప్పెరలు

సురమహోజాత ప్రసూనవర్షములు

పరిమళోదకదివ్య పద్మాకరములు

తరళనిసద్యోప్పుల్ల ప్రవాహములు

తనుపొందవాసింపదగు కొలంకులు సు

నాకొలియనాకీర్ణ సాల్వశాలలును

ప్రాకటమకరందఫలరసనదులు

పుష్పమందిరములు పుష్పశయ్యలు సు

పుష్పకవాటములు పుష్పవేదికలు

నిరుపమస్నానపనీరు పాత్రికలు

సురభిగంధద్రవ్యసదనములు గలిగి

బరగుసాత్విక ప్రవరమధార్మికులు

కరుణోపదేయుకై కొలకింకరులు

గ్రహరాజకోటి సంకాశ ప్రకాశ

బహుదివ్యరత్న పుష్పకములు

పుష్పకవిత్రుని పుత్రునికధకు

దుష్కర్మమార్గదూరవర్తనులు

గురువైభవములతో గానిపొప్పునటు

వరకనకశోభిత వాగ్విలాసముల

నుపలాలనంబుసేయుచు రుసంప్రీతి

కపటులు రాష్ట్రకవిశయాలతి

నవధరింపుడుబాడుదప్పు శ్రీలి

దివిజసన్మానాదివ్యలాస్యములు

సొలకింపుడుపాదుసురకొంబినారు

మేళమ్మైగంధర్వప్రగవిలాసములు

సానందచరిత్రద్విపద

తరమణీయతోరణ దివ్యగంధమాల్యములు
శరముల దాల్చి శ్రీగంధపంక
ములదుందుభుల్ గానంగవల్లికలు
తిలకించితసుస్వర తిలకంబులిడుడు
తనరచేయూరకంకణహారవార్ధి
ఘనరత్నకుండలగ్రైవేయకములు
సూత్రితనమాణిక్యబంధురకిరీటములు
రత్నాంగుళీయకప్రాతింబులివియె
పరియంకదాని పట్టులపతకములు
వరహంసతూలికల వస్త్రంబులివియె
తనరారుపరిమళద్రవ్యంబులివియె
మనసువచ్చిన దివ్యమాల్యంబులివియె
తిరిగింపరాని మాణిక్యరూపములు
మరువకచూడుడు మణిదర్పణములి

ఫలవిశేషంబులివి పరిమళద్రవ్య
కలితతాంబూలంబులివి కలవంటకములు
పసమించుచక్కెర పానకంబులును
మిసిమించు కండచక్కెరయును బాల
గారెలు దోసెలు అతిరసంబులును
కరణాము తెలంగలు గారెలు నవృత
కలిశంబులును చంద్రకళలు శేవిరియును
నలరగు గుత్తులు రసాయనమృదములు
పూసనంబులు సుంత్రములు ముంచివెంన
దోశలు మీగడదోశలు పరులు
సారెసత్తులు మేలు జంతికముల్లు
పూరణంబులు రసపూర్ణంబులైన
తడియుంపులద్దుసు గంగ నురుగులు
తదుసెత్తు రసఖండకలును జాపట్ల...*

సానందచరిత్ర ద్విపద ౧

లక్ష్మవంబులు బక్కిలంబులు మరియు
నిక్కిగెల మేరుందనిరియాదిగాగ
గలపించివంతులుతమ్మని పృథమ
నెలకెనివశతీమ్మర్ణనిరుముజ్జిగెయు
బారపప్పును పానకములు తేనియలు
బారుతరంబైన శాకపాకములు
కలవృభుజింపదు కనకపాత్రములు
సెలశినవేళ్ళతో సొంతంపులార
ఆనిచెప్పిపెట్టుబున భిలవస్త్రములు
రనుపుబు జయు జయు దృవ్యనులు శోభిల్ల
నమరతాంచలబేతికాలవప్రములు
రమణాతో వింజామరంబులు నిచ్చి
చెరియాదిగెములు శేయుంగబనిచి
శ్రీరమ్మవైభవశ్రీలు సొంపలర

మహాగినిజర్రచంద్రము ఖుంబుసేవింప
సాంగు భశాయును శమ్యంబువెసగ
తగవ్రొప్పనిలిచి దక్షిణోత్సవ
నగరంబుచేబిర్కినాళకింకరులు
మెహాగినామిర్కులదించి మురమునొజైమని
మెుగసాలవాకిట ముందర నిల్చి
యున సూనుతదక్కెగయుణ్ణరు వెుయ్యక్షి
షునభక్తియుక్తితో కరములు మొగిచి
పనిపదదేవ నిపంపున బోయి
తాని వచ్చి ప్రాతృకులసంభ్రమమున
వారుని మొగసాలవాకిటనుంన
వారని వినుపింపవన జాప్తసుతుడు
వలనొప్పకొవచ్చి వాకిటనిలిచి
కలయుంగ నంతరికను గాని యుపుడు

సానందచరిత్ర ద్విపద

పవిత్రవర్తనయుండు సరగున చిత్ర

గుప్తుని ... బొమ్మని యుల్లాసపడుటల్

మతిమంతులైన పురుషార్థ ధర్మములు

శ్రుతిచే ... సుచేసినవారు

వివరించవరుసతో విస్తరింప మునిన

తవితెలుపుచూచి యాకరణము ంతయును

వెరపైప్ప వారుగావించినయట్టి

పరమధర్మంబు వేష్ట ...

ప్రకారమున రింబు ... ధర్మముల ... యున

ప్రకారము నరించు ... మంతిదడు ॥ వెంట-

పనివడి శిఖరి దీపించె ... నిడదు

మంచిలంపుతో మనారి గుడికి

కాంచనకలశంబు గల్పించెనితడు

పొఖ్ఖర్ణతో చేసిన పేరుల ధర్మములు

A పాఠం-
పంపానదాంతికప్రాంతారమునకుఁ జే-
మించిన యుక్తిని శ్రీరామ ఇతఁడు
పులహారున కుని త్ర్యైవ ప్రసంబునకు
తలకొని సుకపా వి తాప్పించె నితడు
పరగన రాశ సంబంధుశి వృత్తి
పరుల శ్రీపదకథ పఠిసప రఠితడు
శ్రీసమనేత్రునకు – ఇతఁడు

పేష్మార్ణతో జేదతుండనిల్పినాదితడు - A పాఠం
శ్రీసమునేత్రునకుఁ బాదార్ఘ్యనంబు
విసువక ప్రాభ్యగావించినాడితడు
పృథురాజధరునకు సురధరబుద్ధి
కదుఘంబ ప్రాభాటిగా వించెనితడు
యుకపత్త్రప్రశుంరే మువ్వ పుష్పనలతల పబంధు
యుతశంకు దగు విద్యాపాని యుపడు
యులతీర్థములు బూదనేగు వారలకు
బలుమారు వెరవ్రుసం బిశమిప్త్రనితడు
తరుణాహార ఘుభ్రక్షేత్రకాలంబుపొందు
నరులకు సంనశానము బెట్టినితడు
బిరవరభక్తితో శ్రీగిరికేగు
పరుషవారికిని బ్బొపాదుకలితడు
శ్రీలరంగదేరువుల శ్రీన్నసత్రాంబు

సానందచరిత్రద్విపద ౧

జలిపించి చిరులుబెట్టి సంప్రీతి నితడు
సత్పురుషుల [లను బ్రోచి] బ్రోచె నరవిభో నితడు
సత్పాత్రదానంబు సల్పినాడితడు
సాతవంబుల రంగతాలమానముల[నే]
చెరిన పాత్రిని రక్షించినాడితడు
క్షేత్రకరణాపుష్కరిగా తీర్థజాలంబు
నరుతాలసెర్పంగనడిచినాడితడు
చెరువులు వనములు శివనివాసములు
నిరుపమోన్నతబుద్ధి నిర్మించెనితడు
పిలుపించి శంకరప్రీతిగానెకని
తెలమితంన్నదాన మిచ్చినాడితడు
సుతలిల గాబ్రాంహ్మణుల బ్రోచెనితడు
రతినిశ్చీరునకు వర్తకమువిచ్చెనితడు
విమలంబుతోనితడు విశ్వేశ్వరునకు

రమణతో వింజామరంబులనిచ్చి
తరిరాజగమనల తరముర్దిసొంపగి
చెరియాడిగెములు శాయంగబినిబి
మొదవ్రులు స్రొంములు మొదలుగానిచ్చి
చదరకగురుపూజ చెశినాడితడు
నడువడిగలవెళనయుధర్మ [మెంరిగి] వృత్తి
వడుగులుపెండ్లిండ్లు వడిచెసినితడు
జనతాదిబాంధవజనముల మోద
గనలనింతచితప్లుగలిగిన నితడు
గానకాని భూదానగోదానరత్న [ములుచేసెనితడు]
కనకదానంబులు గావించెనితడు
పెనుపొందజెరిన పేదసాదలకు
[మసుగదగానిచ్చి వర్తకెచ్చెనితడు]
ముంననగావించె మహామగానితడు
శ్రీధరంబు సత్పాత్రముందు వె[దె]ల్బంచి

సానంద చరిత్ర ప్రవర
తీర్థయాత్రలు చేసి తెలివితో నితఁడు
వుల్లంబు రంజిల్ల నుపవాసవిధుల
తల్లిదండ్రుల బ్రోచె తగు భక్తి నితఁడు
శిశివేవు బాంధవ వచ్చిన గారవించి
సిరి పంచి యిచ్చిన చెలికాని యితఁడు
ధనకాంక్ష బొందక తగ గృహస్థులకు
మునుకొని నిర్వాహములు చేసె నితఁడు
సకలదానంబులు సకలధర్మములు
సకలప్రవీణుఁడై సలిపి నాఁ డితఁడు
శరణుల పొడగాంచి సద్భక్తి తోడ
నిరవొప్ప సాష్టాంగ మొనరించి నాఁ డితఁడు
నిటలాక్షు పూజించు నిర్మలాత్ములకు
నటు యుపకరణంబు లందిచ్చె నితఁడు
అవనిపై దక్షసహాయుఁడై మరియు

శివకథాసద్గోష్ఠి చెంది నాఁ డితఁడు
అనిచిత్రగుప్తశిల్పంతకుతోడ
వినుపించె సకలంబు విని బాలమంచి
సుకృతవంతుల కిత్తు బూచి సంతోష
వికసితవదనారవిందుఁడై ప్రేమ
యొప్పుం గ్రైసులార యోతండ్రులార
యీ పురంబునకు మీ రేతెంచినపుడె
అనుమాన మేల కృతార్థుండ నైతి
నవర నింధ్యర మింపు దరిశింపగవిగ్ర
మాత్రింకరుల త్రోవ వను దవిలాసంబు
నైకాని నొప్పు బల్లరుగదా మింము
బదలి విరియు మూరభారంబు వచ్చి
కదునేరములు మాకు దెల్గిన మరచి
కృపతోడ మము రక్షింపుడు మీరు

విప్రులధర్మార్థధర్మవిజ్ఞానమతులై
యుని యుషలాలించి యాపుణ్యక్షేసుల
ఘనదివ్యమగు పుష్పకములెక్కించి
త్రుతుమహాపుణ్యగర్భాణ తాంత్రులసూర్ప్ర — పొందిరి*
యమరావతికి వారినంపినభాయి
యునివిషకలహంసయానలుగొల్వ
శ్రీవరతానందము ముకుందుదురు
నెరయువారసప్రదమున్నింపగావారు
తరలక శ్రీచంద్రతారార్కములగనూ
శ్రీనుబుధమ్మూర్ఖలు పొందిన త్రిభోగములు
వినుపింపసంతోషవివశాత్ములైరి
మునులెల్లసానందముసేనాడుదెంత
మనమునసానందముమాకుసాంపలర
దక్షప్రసంగునితగ్గాబిపలికె

[illegible]

నిశ్చలగుణశీలినిపుత్రసన్నుతవు
ధర్మప్రసంగాభ్యుతగునయ్యునికేల
కర్మలుప్రతిభాంధికాలు నిపురికి
నరిగెడితెరువత్తినాతనిదూత
లరుచెంబికొనిపోవులత్త్రెంగెట్లు
పాయివారికేగతిబొందుదురనిన
నాయనఘాత్మతిట్లనిచెప్పదొడగె
శ్రీకర్ణనందనుపురికరిగెడుతెరువు
కర్కశంబైయుండుకర్మలకెల్ల
దుస్తరంబైయుండుదూరమ్మైయుండు
గస్త్రమైయుండువక్త్రంబుమైయుండు
కనుమవెయుండుదుర్గటములైయుండు
కసుగానసతిభయంకరములైయుండు
బిలులవైనయెనుగపల్లెరుముండ్లు
సెలకొనితెరువునవెరిపినట్లుండు

సానందవర రత్న ద్వీపవర

(ప్ర)ధుగులు కోసపండ్ల విసిన రతి
కధువది బగిలించగల కత్తిరాళ్లు
(వ)యుమంగలములు వెబనకరణి
గాయంబులు ధుకైత్త గాయునెంతలును
(ప్ర)ంతంత దశమి దేవా ములు మోములును
తంఘులు గట్టింగ గరుబు రుంమెదలు
కాలదికగ్గలములై కుత్తురలకేరబి
వలకానిరక్తంబు త్రావెదు ప్రులులు
(ప్ర)రుగుబాదెతువ్వన యులబంమెరి(ం)గి
కరబిప్రాగా ముగాను కణాతిరగలును
యుంధతాకున పౌరరింద్లు ఘూరంగ
కంధలగాలాలగ తిక్ర్బ్బుకొంన
వి ధుపింబు కానరాని వెదగొంతి ముంధ్లు
బ* దిదంబు గానార్బర్ఖెతాళములును

* [illegible]

వధిగానిప్రెగులు వాతిరితెబ్బు
కధుకొవధుగఁంధగంధవావాములు
కాంపాయువనువ్రుఖుఘోరంబులైన
కంపలదగిలింబుగ(ం)ధవాయువులు
మనుజులమాంసంబు ముసలకమెసగి
యును వాంధకోలాటమాధుదయ్యములు
కత్తులబాలునఖంబులనరుల
దిత్తాల్పినంజుళ్ల దినుపిశాచములు
ప్రలిశిననెత్తురు ప్రసుతలనించి
బలమెుప్పైబ్రతబల్లు భూతములు
బహురుద్రభూములు బ్రంహ్మరాక్షసులు
గహనాగ్నికేతలల గ్రాంగినయుసుకే
తెప్పులపెత్రావదనితిరోగదు
నిప్పులవానలు నిబిధమైకురియు

సానంద చరిత్ర ద్విపద

హాయుత గాతల ఖంగిన గ్గములు
హాయుగ విస రెడు వసనాభి క్షాలి
మిగుల గ్రాంగిన నేలమెట్లిన తాళ్ల
దిగబడు వెలుల బట్టి తెల్లసాతరాలు
త్రిదుసు జిగురుద వెన్నెదుగుల నంత
విడువింబు కొనరాని వికటమార్గములు
బాల్లు వెళ్లక రాని సుస్న ప్రమదుగు
లుప్పు కాలు వలుసులు దుకె తియుసుత
తారిబది జింత తిరిశ్లినకాళ్ల
తదయుక పెనగూన తాబుపాములును
శాకిని దాకిని బెదుల వసంత్రదులు
భీకరం బైరాలు పిడుగు తండ్రములు
పెట్టి నపదములు పెకళించు దుర్గాము
పెట్టె దపెం దొళ్లబట్టి యుంమ్మలు నసి
బుట్టి యుసుకవ తరలు

గయుస్తెత్తరు ప్రవకాలతంక రులు
గొలుసు కుక్కలబట్టి కొనివారు వురిమి
పట్టి కాం. పోదుబరు పరమపాతకుల
చిత్తుబు తలవట్టి తివిబి తస్నుబుసు
మెదపట్టి నూకుబు మిట్టి వెక్కించి
కదు పల్లములకీడ్చి కంపలబెట్టి
పసుల కొక్కించి దుర్వేశమైన వేది
యినుముల బెట్టించి యిదుముల సొగించి
అరుదుగులు నెవ్వంగ వరుగవెరుంన
మదము తోపుల ప్రాజ మవిామగాజెసి
దట్టించి తరు వుమదగులు ప్రట్టించి
నిట్టూర్పు లూదవించి నిలువంగ నిరత
బుట్టి త్రోవల ద్రిప్పి సొలశ్లి గుప్పి
మిట్టి మసి ట్లు పాటుకు వచ్చి మసి గివి నబుచ్చి

సానందచరిత్ర ద్విపద

౧

గురియుల [illegible] కాని యుగ్గలాది
గురితాళ్లవ దివినగూఢకయుంన
పల్లెరుచుంద్లలోపలుమారు [illegible]
నల్లెరుతీగెలనలుగుపెట్టింబి
పదపదంత [illegible]
విదళింబుకొని పారవిప్రులుచదవి
పరు [illegible] దనివెత్ర పంతులమోది
పరువులు పారింబి [illegible] మాలింబి
మొఘమాలములవిదివి మోముగందబాదివి
నోగివింబి [illegible]
తలకొని జలములుత్రావబోనీక
ఫలములాకదివిని [illegible]
ముందర [illegible] మలమూత్రతుంతంబు
లందునాకవిదప్పులారయుమొకనుగు

వీపులు తోల్లగయుంగ [illegible] యుచు వారి
కోపంబు తోనిత్తుగానివారు వనపుడు
పక్షశోట్లను [illegible] పదములు [illegible]
దిక్కు [illegible] దిగులు నంజక్కి
కోలపెట్లను [illegible] గుముకుల [illegible]
వాలిమిసెరవిబ్బుతంనులసెబ్బి
[illegible] దుగామశ్రైతోబియులవకుసెబ్బి
యుదవిదిక్కునబ్బాబియుళుకుచువేబి
మొలదవిగర్భ [illegible] మొగవులువాబి
[illegible] దవింపులకులొగ్గె [illegible] కపవేగి
కాయునెంతలగ్రాంగి కంనిపు [illegible]
కాయముల మూగికత్తింబులు [illegible]
తలపొంతలకుబాబ్బు [illegible]
పొలసుకంప్పుకువబ్బి పుండ్లబెట్టాబ్బి
చూదవె [illegible] విరక్తంబు

సానంద చరిత్ర ద్విపద

శ్రీదవె నైతివి యోగ్య నఘుల గూడి
నిలువవె నైతివి నిత్య మార్గంబున
నిలువవె నైతివి గురు పదాబ్జములు
నడవవె నైతివి నగరేశు గుడికి
విడువవె నైతివి వెడ లోభి గుణము
చేయవే నైతివి చెలగి ధర్మములు
తోయవే నైతివి తోదరి దుర్భక్తి
ప్రార్థవే నైతివి పారుల సంపదకు
బ్రోవవే నైతివి బాసగ బాంధవుల
కానవే నైతివి సుజ్ఞాన మార్గ
మనవే నైతివి మాన్యుల నెరిగి
భయమందవే నైతివి భవని భక్తులోకు
ప్రియమందవే నైతివి పెద్దల జూచి
మానవే నైతివి మద మత్సరములు

కానవె నైతివి మార్గతి వచ్చుపాడు
మానితే దగతి యించు మరి విస్మృతే
హితాకు పది యుండ చెనటుల జూచి
శాస్త్ర మూర్ఖులు ధర్మ రాజు వంతరులు
క్షుద్ర బుద్ధుల మమ్ము బాధ దోషంబు
వలచింత మారింని వగల జింతింప
కాలదెరుంగక కంద క్రొవ్విన నాదు
పారెది బంధకు పదములు జూచి
మారిగ తప్పంబున మే రెలు దప్పి
పుయ్యక మాల తైప్రుం గ్లాంబు మరచి
శాయ ధర్మము గాని శాంతులు చేసి
వ్రదుగక దోషంబు వో దిగ ట్టుకొంన
గదు సుల మింపెం తగా శిపెత్తి నాసు
మాకు దోష మువే దుమరి కల్లగాదు

సానంద చరిత్ర ద్విపద

మీకు నింతటిఖూకుమిషుగాదరాదు
తరుణా మీపై మాకు గలుగదెవ్వరికి
పరికించి మారాజు పాదంబులాన
యమపురంబెనబని యావేకలయోజ
నమువెన్నమూాద మానవలోకములకు
తుకతుకవేకి గుంపుదిపంచిలోన
నెకయావగింజంత యునువెదునదుఫ్రు
పదతంబు గుది యులపాలాడ్తు రాకని
విదళించినెలవాోవే యుదురాకని
నదలించు మస్త్రకంబదుడు రాక్షరుని
గదలించి కొరప్పులగాద్తు రాక్షరుని
వాలంపుని బ(లు)వనుదుకుదు రాకని
వెంపునిగు(ద)లపాశింప్రు దురాకని
గంపు(కత్తైల)పాలు గా(వింతు) రాకని

తుంల్లవి రుగగకూలకొయుదు రాకని
వెసతెళ్లవసము లాోవె యు(రాక్షరుని)
కసరి యెయుక్షని మెడగళ్ళు దురాకని
కనికరంబటు బెత్తి కాలిన యుత్రి
యునుపగుఱ్ఱము మీాదనెక్కింతు రాకని
నిలువెకప(దుంబు)నెత్తురు గార
తలగుండురాతితో తాకింతు రాకని
గాదపగొట్టుబు వేడు గూాదిరాదనుబు
బదరీసి పటుకొల్లగ ప్పుదు రాకని
గబ్బివి దేవ్వరి గ్రైకొ నదనుబు
బెబ్బులి(దగ్గర) బెట్టుదు రాకని
బలు(వి ది)బేతులు బంధించి యొాక్ష
యెలుగుముందర వెశి యెత్తింతు రాకని
వికగల్గినవానివిధంబు వేల్పి

సానందచరిత్ర ద్విపద ౧

తాపులాడించు రుతగురు తోసెకని

గవిఁ వీధని మూపగఘ్లగాగట్టి

నేత్తి చేయుదురాకని

యువిఁగూలగత్రేతు తాగినెత్తియెకని

వెళవులు వెష్ణంబు విపినవల్లికల

కాలుమే ధయునంపుగప్పుకు మొఱకని

మెరసిపారమలంబు విరియాలుసూరి

తరవు ప్రాపు కురు నేత్రములనెక్కురుని

నెరయుకావాములెతనిలు వలేకుంవ

తరిగ్రొత్త సన్నములు ద్రావింతు రాకని

లు వర్తనముగనంధములు

వాయు మూత్ర జలమును ఉర్కరుగ్దముల

గ్రియుతోదగూర్చి త్రాగింబనకాని

వీనికి ప్రాణ్షంబు విధువరలంబు

బోయుదురాకని

బోనికగాల్పన బోతురాక్షనికి

జలజాప్పు మెదికి బంబలముంచు

వ్రలు బ్రూంబి విరవర్గిత్రాగుబుంగాతు

తనయుంత బెడి యు దలబు కోబూయి

ఘనవీతలత్త్రయు ల గావింప్పతుంవ

గాళ్ళు వీధంబు గంపల కాలది

దూళి తెబ్బినపట్టి ధురదగొందాకు

బిగురాకు పాప్పుగా బేళివానికిని

తగినముంద్ల యుబ్రింతాతలగ దవేని

పవళింబు వీవంబు పంధుంద బెట్టి

తివిరిసుంవ ప్రభూళి తెబ్బిప్రైజల్లి

జతనంబుగానొత్తుజలములు బోళి

నుతలేలనావాలు నూరి నపింది

యుతతోళ్ళవేములయుంతంధ మెత్తి

మరియు రిబెలువతుముందుగాదనుబు

ఉనుమానమేలంబు యురిశేసిత్రెని

సానందచరిత్రక్షేపక ౧

యోనరంగపురియొకయుపమజింతింబ
మసలకయూపారమస్తకంబునెసు
వెసగత్రిపౌళ్లనుప్రయింబచిత్ర
మూలంబుదెబ్బసమూలంబువెముడు
పాలతోమదింబపాషానబూర్ద
జలములుబోసివాచరువగాబూసి
కొలదిగాపెంచిరుకుంపట్లబెట్టి
తలకాదబ్రక్కలతగకాళ్ళకాద
వెలుపెప్పుగానిప్పుచేతలవిసరి
యేలసీతలమగునింధులననుబు
బాలంగనుదికినసానివిబోసి
నగప్రులకిటుమేశినారమువేమ్ము
పగిదికొంత్రునవద్దపదపదమునుబు
దత్రంబెనగముంతలిబట్టివేవ

సెత్రయిత్రెరగునసెపుమకాకని
భూరిబయుంకరభూతభైతాళ
భైరవత్రారనవర్గంబులగల్గు
బిలములుదూరింబభైతిపుట్టింబ
బలువాడిగనికలపైనదిపింబ
కడుదుష్టవాయుమలగారింబుతీతి
తొదగిబాటులబట్టితోసగులబట్టి
కరత్రైనవబుకులగక్కరంబులను
మరవత్రయుబుమరకొంతదప్పు
బదిబదిరిమితంపలమారబదగ
మదములదస్నుబమరికెంతదదప్పు
మేతాపగ్గంబులుమెదలదగిలింబ
మాటికిదియుబుమరికొంతదవ్వు
పూనిబగ్గనయుప్పుపొంసకాలలను

౧

సానందచరిత్రప్రపద

మానవపాదుబుబుమరికొంతదప్పు
పరబగల్గినయుత్తిపాటులనెల్ల
బిర బుబుగానిపోయి భానునందనుని
కటకంబుచేరునగలుగుఫైత్రరణ్ణి
తలుకునబోరదోలిచపో్త్రదక ముల
బిమలిమనుతికించిచను లలందరిని
త్రిమపలుపోవెదలించికాలకంతరులు
మొందలగల్గినబంధములువిద్యుర బప
ములదములపోసానందమునినాథువలన
సుసరమెన్నరకపాసులచేంద్ర
విసరంబులునునిల్లు విఘ్రునస్తల్ల
విడిచిపారిబవేత విభుమొగసాల
కదకుదొల్లొనిపోయికర్మలనిల్పి
పెరియుందరుప్రోక్షచెతులుమోగిబ
వివిదెల్పతిమునివిన్నవించెయయు

కమలాప్తవనయుదాకేష్మకలజూచి
కుముదులవిం(త్ర)గన్గ్గనదోషమునుబు
భావించి యెరిగిదప్పుకదృష్టి నిటి
కోవిదుందగుబ(త్ర)ఘప్రనిజూచి
తరుసపోవినుపింపువసుదృష్టివిరు
దొరకానిచెశినదురితంబులనిన
కవిలగన్గనిచెప్పుకర్మలనెల్ల
వివరించికర్తపోవిధువిధనుబు
నదవిదెన్నదువిదునగజెసుగుతికె
తదిపదెన్నదువిదుదృక్కార్లములు
షెప్పదెన్నదువిదు మెరసితర్గములు।
పెప్పదెన్నదువిదుపెదసాదలకు
మానదెన్నదువిదుమధుమాంసగోష్ఠి
కానదెన్నదువిదుమునపుంణ్యగోష్ఠి

శివపూజకలన్నైన సేయఁడు వీఁడు
భవునిప్రసాదంబు పట్టఁడు వీఁడు
శీలగఁదెన్నఁడు వీఁడు త్రోవపెద్దలకు
గలగఁదెన్నఁడు వీఁడు ఘనపాదములకు
కఠినచిత్తుఁడు వీఁడు కడుదుర్వివేకి
పఠియింపనొల్లఁడు పంచాక్షరంబు
ఆనుకొండ తనుబిచ్చి ఆదుగని సాక్షి
పరివధి చెప్పి కొప్పాజ్ఞపిప్పి వీఁడు బలగంప వీఁడు
పరులకులోనిస్సి బంధువర్గముల
కారకానిచెంబిన దుర్జాతి వీఁడు
ఆప్తులజెదనాడు అల్లుండు వీఁడు
పాప్తులనిందించు పాపిష్టి వీఁడు
నెరయుగొంతెము జెప్పి నరపరాధులకు
గురివేని రంథుగ గొనిపించె వీఁడు

B ఉన్నై
కనుగొంనగాం వీడు కష్ట వర్తనుడు
మనస్సైతి

దిక్కు మూలన వారెత్తె రవాళ్లు గొట్టి
యొక్క తాసుకు జంప్రస్త్రశకవిధు * పాఠ
బిత్తరంబతిగిన బెట్టుకతినిసి
కుక్కలను సికాల్పు కుక్కవిధాకదు
తప్పగ యొకతాసు తగువారికిక
యెప్పుడు దండుగవేపెట్టువిధు
నూటికి నొకటైన నుదిగినేమాడు
పాడిగానెప్పుడభ్యుర రాపివిధు
ధనత్రా(ప)జలభాగము బెట్టువిధు
పాఠం B
మనుసుసర యువేని మనుజరాత్మసంధు
(ప్రా)ప్తరానంబుల విగొన్నిజేసి
విప్రుల వితర్కులు విదుష్కాని యె
దత్తతనన్నంబు దారబెట్టుబాలు

4

సానందచరిత్ర ద్విపద

పక్షపాతము చేసె పంక్తిలో విధు
గానతోని యుత్తమగోవుల జంపి
ఆయువర చెప్పులు తాన మొసగినరీతి
తెగువ పాపము చేసి తెబ్బిన నైనము
పగిదితాం ద్రుకు నిబ్బ పలుమారు విధు
తోత్తుల మారి యొ్వకోదగి యుల్లాని
తోత్తుగానె వినరుర్శబి విధు
పన్నినరణాములో పతి నెప్పగించి
మంనక మంన సామి ద్రోహ విధు
వారక యుపకార్త్రి వ్రో దిగళ్ళు విధు
తోడబుట్టుగులమందుల బెప్పి చంపె
కణాగి బాగ్గుల కుగాకల్పవృత్తుంబు
జిదయు కనరికి నజ దునె మంద మునె
వసినిలంబ ముగానె ప్రాపుల నెకుడి।

కాసరకమంపించె గసుమతి రెవ్విధు
చెవికాదులో బంబు చెదుబు ద్విజంత్రి
తలపన జ్ఞానంబు తల్లిదనికిని
కూరకవర్మలగాని కూడదు విధు
వారాని బుట్టంబు ప్రంణ్ణవానులకు
ఆయువయు చెదికి రానె విచ్చిన సొంపు
తవకు రాబెనగెనె తాపోము విధు
శాంత మెంనదు వేదు నత్వవాక్యంబు
బంతింపవనికి చెల్లెలవావి
బూదవిచ్చిన సొంపు శుత్రవారంబు
నెదిచ్చ్రరాదను నెప్పరికి విధు
మాటచేమలు దు మర్త్యగ్రర్గ దువిధు
సొత్తుల కేతాని కావికేరాదు

సానందచరిత్రపర

తెగువతో వర్తిలి తెల్లిన సాంపుల

షుగుడని ఉగ్ర్రుడు వీడు పాపసంఘు

(శ్రీ) తివెరాలి వీశాస్త్ర (త్రి) గతేరకాని

సతిఖూాలి విరహాగ్ని సంతాపమంచు

తనక బ్రప్హరాదు తానప్పు కీసి

కానిన నిర్దయుడు తాదిగుండె వినికిని

ఘాపల్ల భ్రులు చెరిబుఘులు చెప్పి

దేవాలయంబులు కీవించె వీడు

సేత వెశిన వారి నెరయు కోపించి

రాత వెశిన లిఖిర యుశులో వీడు

తనకు పెళిన మెలుదల వకమురిచి

తినుక తెరాదాన్యోతకడు గావించు

కంన గాంత్రు షుటంచి కలవారి యుండ్ర

కంన పెట్టించిన కష్టదుర్విధు

తగవులు కాని చెప్పి తల్లి బిడ్డలాకు

జగడముల బెట్టు దుష్టబుద్ధిపాపి వీడు

చెలలొప సుపెల్ల శౌయించె వీడు

కూలి చెల్లక సాతులి గావించు

కూడు వద్దని బిచ్చగాళ్ళ నదనము

వీడి తక యులు జూల్ల వెరబుకపోయ

శిశుఘాతకుడు వీడు (స్త్రీ) ఘాతకుండు

పశుఘాతకుడు వీడు (బ్రం)హ్మఘాతకుడు

(స్త్రీ)లను బాంకులు నదేవదత్త

విని వెక్కిరిమాటు వెంన వారి బూ

శివపాంసకుడు దుర్బ్రుయుండు వీడు

దేవభూషకుడు బ్రాదేవకంటకుడు

సామంతబరి (త) త్రిపద

(శ్రీ) వ్రైభూతకుడు విశాలిన మూడు
వి(శ్రీ)సింపతై రాదువీ దస్వరుండు
వదిగంధ్యమూపుత్రై వదిసుండు సోతి
తదవబొశినరదిగదిసుండు|వమూడు
వ్రేసనస్పృతె పద్మవనములో వీడు
విసువతయే(త్రం)శృవివారించుర తి
పరితింప్రు దనివారిపాపంబు విట్లు
శారకానిబ(త్ర) గుప్తుడు వింపవింప
వినిరురాప్రులి దిక్షు వీక్షించి బిమి(త)
తనయుండు విగులను దగ్రుకోపమున
ఘృతము బవినయు గ్రికిల జాలంబు
గలిగుండ శమె గప్రై బి వ ప్తి
పాపుల జగములు బస్సీతరించు

కలప్పింత మైరవా కారు దైయుండె
వెను బు గ్రు (వ్ర) సంగా ష్పేంతు బెప్పి
వనిసూ షు దెరు గింబె సాఘు వింప్రలోకు *
యిరివిర బ్ర(త్రి)స్సే (వా)లో (వ్రు)సాద
సరములన తాబ్బ సంద జైకుశల
చిరవుండ్లశోబి తా(శ్రీ)తాశవాసి
గురుసంగమెన్న రకోములబరణా
జలజా(త్రు)గంధ ప్రష్పిందయు మోన
కలితమానన భ(త్రు)కవి (శ్రీ)గణిర
విరబిశిసానంద విమలబారి(త)
మెరుద్దైన భవలతాయుతలవి(త్రం)బు
సకలపవి(త్ర)మాసత్సదయుండు
సేతలింత గతి (ప్రు) నదము శ్వాసమయ్యె

సానంద చరిత్ర ద్విపద

శ్రీకరంబగు మునిశ్రేష్ఠులు మరియు
సాంకృత్యుని గాంచి నమస్కరించి
తామంచి తరువాతి కథ చెప్పు మనిన
దయతో మహాత్ముడు సూతుడు చెప్పదొడగె
వేదాసులు విననిట్లు మరియు సానంద
వేదానికి చెప్పెద శ్రద్ధ నంగుండు
కడునిట్లు గొంపించి తన్నులనెప్పుడు
మిడుకుల్లు రాలంగ మిత్రనందనుడు
ఘనతర రాజాంతరంబు మెరయ

తన కింకరుల జగత్రయ భయంకరుల
కత్తి ముందరి నిర్ఘాత లశాఖుకుల
కలుక భాషణముల బెంగల విలోచనుల
గురుతర వారినిల కుధర సంకాశ
నిరుపమ సమర శ్రీ నిల విగ్రహుల
పరశు తోమర ముద్గర దండ బాణ కోదండ
కరవాల చక్ర శైక్ర గదా ముసల
విలసిత కరపత్ర పేత్రుల విచిత్ర
హాలవాళముల హస్తుల జూచి
వినుమొ కింకరులార విచిత్ర కురగిన
ఘనతర దండనక్రమము చెప్పెదను
శ్రోత్రముల వాడి కంఠ పట్టివిని
నుత్సకత గురుగుణ త్రైరుంధు వేదు

సానందచరిత్రపద ౧

చింతకాంచనవనిని క్షేత్రాల గట్టి
వింతగామోదించు వెసగక్షీరముల
తథమహాయుకచరితంతలుగాసి
యుదపతతిని పింఛు శివాతమ్మాని
శోలిశాలి మెకమ్రాకు శోనంపు గట్టి
చిలుకలు మాపలపాలుశె యుదువదుని
పోరిఖారినింద్రల బారుదుపృదువని
చరువదిగొంపాదిబొడిసెగెల
పరగగ్రకొనిరాతిసైపెట్టివని
తరములు నరుకుదుకాల్పుదువని
చంధిగాచ్చినరతివావరశిఖల
యుంద్రుఖల కాని యెద్దుంచువని
సుదిప్ఘ కొర్కువులజూడ్పుంచువని

తథయుకకక్షరులచరుగదువని
కాదతతబస్తేలగుంపు దూవని - ఫలము *
యుగనెత్తియుకశూలమెత్తించి వని
నిగుదధియ్యదుకాల్పునెత్తిపైదల
కత్తులగానివినతాయుంబుసించి
యుత్త్రదయుదువని యుంపులవిరుగ
చిదియుగొట్టుదువని శిరము గుంత్రాత
మెదియుగొట్టుదువని మెదసిశోకంబ
పారివిసిసముగాచిపోయుదువని
గదలమంథగబట్టికంబుగొల్పునను
ఉరవడెంద్రువుదువని దెవాముస
మరువత పడుమురియాతముంక్షే
మెప్పించివనికంను లునోరుకేంద

సానందచరిత్రవ్రైపర
రప్పకకెలుకుడు క్షతిబదర్వైసి
బెండుడునువివబ్రిపెలగలుబెబ్రి
ఫెంఢుడునూనెల్గొవైబయూజడుని
తదయుకమిగుల. భూవలబెట్టిపని
ఘదవిరిపింప్రడు మిసిమిలాకత్తి
కలంము దింటలవెర్రికుక్షిజావంగ
గుంమిన శిలని కుటిలవత్రినూని
తళుకుమింబనకత్తి తలతెగ్రమోత్తి
తెలుచదుర్గ్రకెబవిబెట్టుడువని
ప్రాపుడు రాత్రి బట్టుట్రబెట్టిపని
మొవెల్లచేరరంగ మెహూప్పవిరిబి
నరుకుడు వినినెంన్నడు రంపమూనె
కొనరక రెండుగా గోయుడువని

యూవుటరినిగవరినె షాడువ్రంథు
భూతరింపకఖురు కుభూప్పంబు పెప్లి
కలుకంబుముననివిని గప్పిబర్గంబు
నిలువ్వనరొబుడునెమెడువెడు
మొత్తుడు తరలుతె ముక్కునెస్సుంనె
మెత్తుడువినికి మిరిప్రాప్తము నుబు
దారునతరదుష్టదంథనత్రియుబు
పారితారనెరిగింబి పదినెప్పగించి
భూతలప్రేతలగొరదుకొలువ్రె
తూతలు చెప్పినకుమతులబట్టి
కెట్టుబుటిట్టుబుకొపింబవిరిబి
కట్టుబుగురి యుబుగ్రతనెగప్రెబి
పట్టుబునెలప్టెబదిరస్త్రియుదులు

సానందభరి(త)క్షిపర
మెప్పుచు ష్మైత నెత్తి మెదగ్గోధ్రిపటు
పెట్టుచు గుంజలు పెట్టించి నెవ్వ
మెట్టుచు మిక్కిలి ముష్టిఘాతములు
దనుప్రుచు జవ్వలలోదగ దబ్బనములు
బొనుప్రుచు కదేని శోకాంబ్బలోన
ముంచుచుని బంధము నగాని పోయి
కంచు తల ప్రేల కోల గవని ముందపసు
(ప్ర)ధి పతి చెప్పిన యాజ్ఞల కంటె
యుధికబాధలు బెట్టి యుంద రిబెట్టి
వరుసతో (ధగిరగి) పారిశ్ర పారి కెరగిన
నరకంబు నెరిగి (యుంర రి) క్రో యుదనుచు
తదనంత మెదంతద్దనులరప్పిన ప్పి
ముదృటుంగరమే చూచి (మొ)క్కితింకరుటు

నరితకరంబులను ష్ణోరోంబంబు
లరిశిరుంభిపాత మారిమగర మూల
గ్ర పారావాంకులబట్టి త్రిప్పతి యూజ్ఞ
బవయ దాగ్నిశిఖలలో బదమూయువారు
పదజాలమునిము ఘ పడిన బోనికి
పద(క్రో) బి షోదరుపరమ పాత కూల
వతనిమిషంబైన మోర్వంగ రాని
వికటభోరవ్వధా విసరంబు బాత
సమనియున ముక్తై బాల ముఖమూల
గుములు ముంచు దురెక్కతెలలినే వారు
కములజకము లాత్ర్య కములవిశోక్షి
కములమి త్రారుల గల్గునంతమును
యునుచున క్ష (ప్ర)సంగా ఖ్య దరవి

సానందచరిత్రవివర ౨

దనవెప్పుర్వకాలరి యుంతయు వినువిభ
వినిబాలమదిలోన విస్మయుంబంది
మునుకాని సానందమునిగ జారెశ్వరుండు
నరకుల మీద నంతయుక్రపబుట్టి
వాఁదవారాయుని శంభునాత్మలోదలచి
దీర్ఘప్రసంగంబు తగవింన [illegible]ాబప్రుల
కర్శప్రసంగ మాత్రన్నిఱింపవలనె
యులరబత్మైరదింన యోసారుపెంచు
తలకంపుగింపగా త్రావనిత్లయ్లి
మరణంబునకు సోదిమదన భంజనుని
మురుగు బెట్టననింత మంననవెకే
నెప్పినవాయువ్వీ నిందెరంము నుబు

వట్టి వబ్రినరెంము పగులంగ చంని
కాలునికాంత బాంము కాలగట్రుంబి
కాలసంవ్వరు మాతఁండె యుగాబె
నాలాగనక్ష్యమ నాకాలభేము
త్రైలోక్యజనకుంము తగవొప్పగాబె
యుదిగాక యుక మంటులామంటునంటి
బాదవిభయుంకరామ్బవలవబ్రు
కాలకూటాగ్ని నాకరిషిఁంబి యుం(రి)
నీలంవ్రగతికెల నివ్వుధరియుంబె
యుభయశరణ్యుడై సకలదెవతాల
శుభమందరత్రింబె సామశెఖరాము
ప్రట్టి మహాదెవ్ర దఖపరిధ్వంసి
కిట్టి బొక్రప వెమకెమి కారణొము

86 ౮౫

సానందచరిత్ర ద్విపద

శ్రీరత్నజ్వలనసంతాపదుఃఖంబు — పా. తం.

ములవారుతాత్త్వలో మరభిషేకాలు

కదగికొంద రిక్షేత్రములజైనె

కదమయంతరిభాషకర్తులజైనె

జింతించియారతిశేయగాత్రమి

కొందబంతారంబు గూడునేదనము

పరమకర్షజ్ఞానభావమందరికి

పారిదినిబ్రనతన సామ్యభావయితిని

శ్రద్ధసారవేషయవారాజభూష

శ్రద్ధోదయశేఖరుశ్రీలుశాంయురత్న్వ

నవినాత్ప్రస్తుతవింధునరతులగోడు

తలపమిశ్రిగిడు తదయకతోడు

విదయ్యేమహావంతనెష్మదిరేండు

౭౮

లారపితాపంబులనుభవింపుమను

పక్షికృపలువిలపించుచుదమకు

దిక్తైపురుషాకదీనలైవిఙులు

గతిదప్పియున్నరుత్తావదవిశ్వ

పతివారిభాగ్యవరాపాదిగాబోలు

నలపశ్వజీవదయాపరత్వంబు

వలపారుదాత్మఇత్యాది——

క్రొత్త నెం. ౧౩౪ ప్రాత నెం. ౭౮

గ్రంథ నామము — సానందచరిత్రము

విషయము — సానందుని కథ

కవి నామము — భద్రకవి లింగధరుడు

వ్రాతప్రతి కాగితము. తెలుగులిపి.

పుటలు. ౨౯౧ పద్యములు. ౧౫

సమగ్రము. అశిథిలము.

12-1-40

౭౦

మా తంగ వ వె భా సు సు తు భూ బి మా ట

లా తంగ వ వె ని ష్టు త ని ము ని శ్వ రీ ల

తో (త యు ర్దం | బి రిఁ తో జై ష్టు | సు | సు

శ్రీ నివా స్న బుద్ధి తా నిం నర క్షై కృ లా బల నా – ష్టు

ము | ర్త ష్ట్ర | ష్టు సా నం ద ము ని నా ఖ ద ప్ర దు

ప్ర ర త్రై రి ప్ర ర ది వ్వే ప్ర ష్ట్ర కం బా క ఫి

ద త్ర్య త న బ ఘి కి త ల బి ర ప్పిం బి

ద త్స్రా రి ప ద క్షై త్ర ద ల బి యుం చు సు ల

నా ప్ర ష్టు కము మా ద నం ద రి సు ని బి

తా ప స ము ఖ్యుం డు తా సు సు నె క్కి

భు వ నం బు జ ల ము సు భూ మి యు నా క్క

ర వి యు బం ధ్రుం డు బు ష్కరం బు న గ్ని యు న

యు సు / ర యు మూ ర్తి యై జ గ త్ర యు ము

వి న మి త గి ర్వా ణా వి శ్వ రి నా ణా

భా సు ర త ర మ సో భ క్ర పి త ము న

సానందపరితృప్తిపర

సాక్షినిగావించి యానందగంధ

మాలికలె ధరియించి మహితసత్కృతి

లీలాసుగంధవిలేపితు జేసి

సముదితనిశ్చలశాంతభావంబు

రమణీయతారహారంబుగా వేసి

తప్పకసుజ్ఞానతాళవృత్తముల

నెప్పారవిసరుచు నుపచారవిధుల

సకలంబు తనయందె సమకళ జేసి

అకలంకబుద్ధిగా మారి గొల్చుచును

శ్రీవదాశోభితదివ్యశంఖనాదములు

శివగీతపాఠకాంచితజయధ్వనులు

ఫాలనేత్రస్తోత్రపఠనఘోషములు

జాలమెప్పారంగ సమవర్తిపురికి

వందితమహామహానందుడేతేర

హంసగా సంయమిమహాప్రవరంబునకు

తపనతనూజుండు తగువేడ్కతోడ

విపులశోభితరత్నవేదిపై నుంచి

పంకజగంధులు ప్రకటమౌ భక్తి

కంకణారుఝుణారుఝుణాత్కారంబు వెసగ

కరిరాజకుంభసంకాశంబులైన

యుతరకుచకుంభయుగ ~~వపులగరల~~ శుభాంగవాలున

గవహామెప్పునజయ ~~భాగంబులనిడి~~ భాగంబులనిడి

రమణులాలోలితచామరంబులు వీవ

నుతపంకగంధర్వులొకపంకదివిజ

నికరంబులొకపంకనిర్జరస్త్రీలు

బారణాపత్నులొబను లొకపంక

సారంగధర చరిత్ర ద్విపద

వారక నిజవాంత వరులోక వంత
వినుత సుమంతకావి సులోకవంత
ఘనపరిపాల చిత్రం|బులోక|వంత
కొలువగాను వాను శోకాలువుంన వెళ
నలువాప్పు బనునెంచె నారదనితాని
బనునెంచుటయునెవ సంయుష్మిమాం త్రనకు
(అ) ననురత్ని సౌత్రమాక్ష|(అ)యు వర్గ [illegible] సన వుని
మని బిన సంతోష యుక్తై పవితె
(అ) నుపమవాంత వృత్తినంతకుం జూచి
గుణాకర్ణ భూషణాకుశల మానకు
ప్రణుత విక్రమ శాలిభ (ర) మానకు
శతప (త్) పాత ప్రత్రై జయు|మశే|మంచె
(అ) తిశుభాం|కా|వెన్నలానకు[నె ప్ర ఠ]

(అ) సువ్ర దుసంతోష మందిమంసంది
(అ) నిమిషమునిజూచి యునియెనంతకు|[illegible]|
సురగణా కార భాసుర శరాసుని
కరుణాకరుణ మ్రుంబు గలుగు సంరాక్త
(అ) టుదాకసముద(గ)తాదుం దాన్వమవాయు
పటు(వి)క్షిప్త మామార ఖరగుసంరాక
మాకుట్రేమ మెతాని మరిబింతవేరు
చెకాని మాకునే జాయుంగదగిన
పనియాన తింమని పల్కిన వెంబ్రి
యునుగజుత్రుమ హావేయు తనికిల్లనియె
దినకరాత్మజ పెష్కదిన ముల నుంది
నినుజూడరావేదునే దువచ్చితిమి
ప్రాకథవలనే పనులుగ్గనను

సానందచరిత్రక్షిపర

మాకిష్టమెవ్వరు మరిని డ తాకే

మరచియుంనారము మరి యెక్కుమాట

యెరిగించెదము నీకు యేపద వినుము

ప్రాణార్థ విత్తుని వర పుత్రుండు

వర్ణ మంత్ర జపంబు వలన నైష్ఠికుడు

మనసి జివార భక్తి మహా మాంత రంగు

తనఘుడు సానందుడను ముని శ్రేష్ఠుడు

నకవాసము నెల్లనియు ము సంద

వరుసతో శివలోకవాసుల

చెటుల ఫాలాగ్నిలోచన రిపు వసంత

పటుశక్తి నేవిడు వాడుగా శాయు

వలశీ ప్రష్ట్ర తమెక్కి విచ్చుచుంనాడు

బలిమిని లోకంబు పాడుగా కుంత

నిలుపుకో యిబాబు నీనకు జెప్పితిని

నాపుడు విని నవ్వి నలినా ప్రసుతుడు

భావింప నారద బ్రహ్మ వక్కనే యె

తదయుక యుచు రాదర గడు మాతోద

నెద పక యెలుక మాటు నెద యిష్యునాకు

వినవయ్య నారద విశ్వంబులోన

దనకంటె ధనత పోధనులు నున్నారు

శ్రీ ప్రష్టితో గనినే దక్షత ప్రతిసృష్టి

సృష్టించినట్టి కౌశికుడుంనవాడు

శారితో మార్గాన నమరంబు చేసి

ధీరుడై నష్టి ద చిబియుంనాడు

అనలాక్షు దెరుడ గంగయు రకాల గస్త

తనతు చేంపలరు గాత ముయుంన వాడు

కలవారు నెల్ల నెక్కుట ప్రక్క గాన్న

బలియుడు కుంభ సంభవుడున్నవాడు

సానంద చరిత్ర ద్విపద ౧

ప్రష్ఠనాత్తాశితు సాధింప జాలు
శిష్యవర్త్రనుడు వశిష్ఠుడు నెన్నడు
ఖువినందితే శ్వరు ఋత్త్రగాగంన

విరళయశుడు శిలారుడుండాడు
హారిణాంత్రి ఖూలగల్లింగ మవాగ

పరశుముక్త మృగాదిబవానలాభన ములు

వారిసాయుకునకు హామాగ్రి క్షృంబి

వరుసని బ్రవను నశ్వైరులుంన వారు

తనకంటెతక్కువా తలపనింరరుసు

తనపాలరయువేని తపసులావిరు

నిరయు దగ్గులుగా వనెర రాయెమి

పరవి వారనె మరిసా గనిగాకె

తగునె యూ బుద్ధినెంత లివానికైన
సుగుణాశ్శినాపురి బారత పరాభు

నెరయునాయుస్సునిందినవారిగాని

మరితెరువరూతలు మాయున్నకరకు

కృతపుణ్యులగువారి గిరిఖెదిపురికి

వికృపామతిత్రారధనంపరుగాని

కృతపాపులగువారి గృపఖూనిను

శత్రృతితనయునిఖరణాంబులాన

కరవెనిఖాదలకమర్లన్నింబి
తరుణాంకు ధరుబ్రక్త్రదలకతఖాయి

యెవగనంన్నాయుమింబుకర్త్రైన

రావబ్రునార్థక్షరాంబునపెరు

మరులవిచారించిబెతానికిరావె

తరుగొంకుదరఖక్త్రదలకకెఖాయి
యుంనిచెప్పగనేలయుప్పిడునాజేయు

సానందచరిత్ర ద్విపద

౨

(పింనవింన వేడుక కోపింపక వినుడు|

యెంత మావులనెక్కి యెగరాలవచ్చు

గంధశైలంబుల తరగింపవచ్చు

కామరూపవతి గంధర్వ సుదిగల్ప వచ్చు

రమణాతో గురిప్రాని రవిగానవచ్చు

తలకాని యుదవికి తంబెంత వచ్చు

యలయింబి శిలాని యరిదెవచ్చు

తంపుకై వరపెంపు కరగింపవచ్చు

మంపుకుంభంబున మరి గాల్పవచ్చు

పాసగవెంనెలగాదె పాయంగవచ్చు

వెసబడి తలశిఖవేయంగవచ్చు

యలమాదమోయిలున యిలుగప్ప వచ్చు

తవిత్రి మరివెంన గప్పింప వచ్చు

వరివేటిలో ప్రాలు ప్రాయంగవచ్చు

నడుగనంబుటు బారనూకంగవచ్చు *

వగరుచె తాతింబితగివిమం ప్రాద్రి

పగిలింపగావచ్చు బయలువెలరవచ్చు

వెరంగబెట్టిగంభీర ధుగాఢ్చి

చెరితప్పంబున బలుకంగవచ్చు

మృగాలకంఠీరశార్దూలశింవ్వ మల

చిలుగుబాసులూనే జిక్కింపవచ్చు

నువిగొల్పితామరనూపిపగ్గముల

బలుగంధిగజములబంధింపవచ్చు

నవ్రనతనెతకారరకపాసులును

వచ్చు నో కైలాసవాసులకేయు

యంత వారికినైన యువ్వరికిన్నైన

మంతుకెక్కిన శక్తిమంతులకైన

* పాఠం — [illegible]

సానందచరిత్ర ద్విపద

౧

నాపురిశిఫరాకనాయూజ్ఞకెత్తె
యెప్పుడుగ్గతిక్కైనకెగంగరాకు
శ్రీయుసెమూత్ర్మశిబ్రనయిట్టినాపదవి
మశిభాష్టుగారిద్దిమసలకతుడువ
వరమునిశ్శీరుడింకువబ్రనదమ
వెరయుంగనసుక్త్రపాక్షునిజైశవాసె
మగుదిపాయుదిగానిమరియుంనపసులు
వగరావ్రతనకంనవ్షిసజాత్రపతుడై
శివించివేల్మానిదివ్వమునెంత్ర
దావెళనాకబాలికరుగుచునుండెను
నెరయువివేకింపనేరకవేడు
మరివిడుతదిశినమంచప్రకృతి
వదప్రనబిగినెప్రబ్రచెప్పినాను
గారవదేరెడునింతకాంమునగానె

యుదప్రకకారితానమానినన్ను
కదపఫరవ్వెక్కదబాయిరెని
శ్రీలమంచిగానిపెంట్లైనసుమెలె
పాలుపాండవుశికాకపాయినమెలు
నాకెమిపాండంబునా ధుంకెత్త
శ్రీకరముపామునాశివకశాన్నిమదు
సానందదత్తినిర్మలానందశివదు
నారభామార్గంబునందునెతెర
మగోచక్రపాశసామాగ్రినాకాశ
మగాశతకాచినమానమ్మైతాలె
చిలకింప్రమునినాదుదివ్యప్రపుకము
తళతళభాయులపాండవంబొద
నరు ద్వారనదిచెరనరుదారశమనే
పురహాసులుమహాబ్బతమందిచూచి

సానందచరిత్ర ద్విపద

శ్రీవిబుధుధురయింబె నాకాశపధి

పరమలఘునరిష్టి చక్రవాళంబు

చక్రవాళముగాదు సమవర్తకాల

చక్రంబుగాబోలు చక్రంబుగాదు

యుదపక విసుఖు విధికైగీసినయట్టి

బడబాగ్ని గాబోలు బడబాగ్నిగాదు

ఫాలేందుశేఖరు ఫాలాగ్నిశిఖల

జాలంబుగాబోలు జాలంబుగాదు *

ప్రకటంబ వెలుగు విద్యుత్ప్రబాలతాల

మూకగాబోలును మూకయుగాదు

భాశిల్లసానంద పశుముని శ్రీరుని

భాసుర దివ్యపుష్పకముగాబోలు

ననువొంద సారదుండాతనిరాక

[illegible]

యనతనూభవునితో యెరుగింపవోయ

శ్రీంగజహర స్విష్టం దతని బెప్పారు

మంగళంబగు నంతమాత్రమెకారు

యునరకుభుఖ్మింతటితోధ

మానునింధు నసు మానంబువేరు

విలకింపనెచ్చన్న తప్రాగ్నిచేత

కలయంగ బస్మముగాని కాష్ఠములు

పవిబాతబగులని పర్వతంబులును

రవిబాతబోని ఘోరధ్వాంతములును *

పరీనబెదూత్రని బలుమొక్షములును

భువనగస్త్ర నకునాపోషింప రాని

జలధులు శంఖుపూజావిధానంబు

బవిమిరాయ్యగరాని బవబంధములును

[illegible]

సానందచరిత్రద్విపద

శ్రీలసాత్మ్యనిభమూర్తి సానందుడింపు
ఘనుని చెచెదని దుర్గ్గములు కలవె
యనుచు నాగరులు సొంపలరఁ గీర్తింప
మునినాథు (ప్ర)ష్టకంము నుబారవచ్చె
తన దెంకరలిబాతరంధవాస్తుంబు
మునుకెలాని సానందముని రాకయెరిగి
ఘనతంపమున ఖాంచి గన్నెపై తగ్గి
మనమున భయము విస్తయము మునుబెనగ
శంకితాంగింత తా సంకీర్ణవర
దెంతర(శై) గాలా(తి) యపంపుటిల
వరరత్న (తోర)ర(ణ) ద్వారంబు వెడలి
పరభసగతి భారభారిద్యై యూత్మ
(తె)మాలు వటిబిరంబు తాలగంగ జెట్టి
యెలమి నానస్పనికె దు రెగిరెంబి

D.1184.

శ్రాక్షదెవుండు ప్రష్టక సమారూఢ
శుద్ధాత్మ మునివర స్తోమ మర్త్యమున
సరవి బుక్తలలో నిబెం(ద్రు) ని పారె
నరుదెంచుచుండన శివానంద భరితు
గని (రెయె) కెల్లె దురవితారవిచార
ఘనరు(రు) సంనిభాకారు సానందు
కథిసూ(త్ర)కాపినకావారయు వ(స్త్ర)
పటుకమంతల (వాస్తు) దండ బ్రస్త(తి)ప్రం(త)
రు(ద్రా)క్షమాలికారుచిరావవి(త)
రు(ద్ర) బంధ (విలాస) రూపితాకారు
మండితన్నుట ఐపమందితరత్న
కుండలాఖండల కుజ మ(హి) శంక
పటలనితాశ వి(భ్ర)మ దర దాస
చెటుల (నీరా) వాన(షు) చెక్షత్రరి యన్వ

సానందచరిత్రద్విప

లలితార్థమాలికాలంకారయుక్త
నలఘుతేజోనిర్జితాంబుజమిత్ర
నకలంకగుణశీలు నధికసంతోషు
వికసితనేత్రారవిందుండై కాంచి
నెంచి
భావించి రెండవభర్గుగా దలంచి
సావధానంబుగా సాష్టాంగమొరగి
మునినాథునకు కరాంబుజములు మొగిచి
వినయపూర్వకముగా వినతులు చేసి
యీవిలమోదంబు యెతెంచినపుడే
బాలకృష్ణుదనైతి చరితార్థచరిత
కదగి భాగీరథి గంగాభవాని
వదిపించుకుంటినై వచ్చినమ్మె
వేడుక మీపాదవిలసితాబ్జములు
చూడగంటిమి నేడు సుదినంబు మాకు

వెలయ నానగరి కేతెంచె యదనిన
నలరుగా సానందుడతని మన్నించి
తపసీతనూజుండు తనుగొల్చిరాగ
ప్రకటప్రభావమునకు నేతెంచి
హరిణాంకుచే దత్తమగు పుష్పకంబు
వరమునీంద్రులు రాసు వలనెప్పుడిగ్గి
దంతితేంద్రియునకు తనరు హస్తంబు
దండహస్తందనై దండగానిచ్చి
రమణాదోశ్వనిపాయు రవితనూభవుడు
కోమలైన ముత్యాలకొలువు వెలుపమున
ఘనదివ్యరత్నాల గద్దెపై నునిచి
వినయంబు భయము వివేకంబు మెరయ
ప్రియమెప్పమరియుం నప్రియ తపోధనుల
నయమొప్ప నర్చనములచేసినిచి

౧

సానందచరిత్ర ద్విపద

చెత ప్రభాకరంబు చెన్నగవింటే

నాతిధ్యము నరించి నారి శ్రీసుతుడు

(అంతేసానా) యెంతసా|నందుడంతకు జూచి

యెంతయు సంతోష ప్రదయుడై పలికె

(ని)కలంకచరిత నీవలరించినట్టి

సకలసత్క్రియలు నిశ్చయుతుగ్రైతని యె

నిర్మలగుణ(శీల) మునివర పుంణ్యుదవ

దుర్మరాజును పెరుతగున య్యోతకు

చెలగి నగుణములు చెప్పగా వింటి

గలిగెనిప్పుడు బూడగన్నులారంగ

(అ) మించిని పసంతోషము య్యె(మూ)నాకనిన

సన్నుత భక్తితో సమవర్తి పలికె

కరుణతో మాపాలి కాపాలిపగుచు

నరుదెంచినం ను గృతార్థుడైతివివి

జాతిమురంటక ఖ్యామికరాంబు

జాతపాటలిపాలి జాతనితాంబు

జాతవైసరము బ్బసకలప్రసూన

జాతులబల్పతిశాఖములమునుమ

నయముతో భక్తినిర్భయముతో బిగుల

భయముతో బ్రియముతో బ్రగావారి మంత్రి

దయముతో షైతిసము బ్రయముతో షాల

నాయుని బూజించి నాథగాబోలు

బాలమాత్రపాదసందర్శనంబు

శ్రీలలితంబుగా సిద్ధించె నాకు

వరగుణాభ్యాలమారువబ్రీనకార్థ

నెర వేరించెనా తోడనేరుగించుదనిన

పూర్ణనందనున త్రైశుబ్రగు దిల్లని యె

కార్యంబు తెలిసింది గలుగుపవినము

సానంద చరిత్ర ద్విపద

వరతలనిను జూడవచ్చి చూచి చూచిని
ప్రురుషాగ్రగణ్యని పురి జూడవలయు
నాదయాదనత యాద్యంతంబు చూడ
వెడుతయిద్ధు నవ్రధింపురంషువిన
తలితియుం తను దాత్మ తపా తపాభొంది
తలపులో నిల్లని తలపాయకో గాగె
చనుదెంచి యాతని సంకల్ప మెల్ల
మును ప్రగా నారదముని చెప్పిపోయె
సత్యమాతని మాట సరివచ్చె నాకు
నిత్యంబు నత్యంత నిష్ఠ వాటించి
తపములు జపములు తరుచుగా జేశి
యుపకారమునరింపు శారులకు వేరు
నయధర్మపరుల నిందుగారాదు → పోతం B
మెరసి సైపింపురె మిట్టైన వేరు

౧౧౭ స్త్రైర్థ

ప్రియములో బిలువని పేరంటమితడు
చూండదచ్చుతుగా కుశోంపుతో నాడు
వీడు పాడు గజ్జె యుచ్చి జిగనాడు
వరదేశితోడు తమాటాడరాదు
ప్రరశి ఇవాఖది ——

విప్రజన్మలు గాని వివరించి చూడ
నప్రయాసము విరితంనిట ధనము
బలభైది సకలసౌభాగ్యసంపదలు
జలరాశిపాలుగా శపియించెనొకడు
జగతి క్షైత్రములు సవిపిన నమాంషు
జగతీశు పాముగా శపియించెనొకడు
అరుగ నీత కోప శాపాగ్ని మేల్కొలిపి
సనకసనందనుల భ్రష్టము చేసెనొకడు
సర్వసంభుని హరిశ్చంద్రుని నొకడు
ప్రత్యర్థిగ తనేంని భూములపరచె
నెనరశాంతుల గని ముంచిన నదిపి
మునులకు కోపంబు ముక్కు నముండు
విడువది బంధమె వేర ప్రరెంచినను
కూడదు తప్పించుకొనకు పాయంబు

సానందచరిత్ర ద్విపద

దలపనెమియు ననదగదత్తకౌక
తొలగినచందమ్మె తోచె నామదిని
నెలకొనియుంతటనె పదరిత్రైన
జెలువొప్ప వీరల|చిత్తంబు రాగె
మెలగవల్చునె తాటు విహారిష పంబు
దలచిమాధగన |నారాప్రతంబు
ఘాసంబువల్చు వాడుల తోటి చెలిమి
మాసంబులూచుట మిగుల బెబ్బులుల
రవళి రయ్యగరాని రావయ్యనిదరు
అవిరిశ|పింబిన|దిక్కైదినాకు
కరకంఠుడంటిమా కాదనె|వెడు
గురివింపనీవనితకొడుకు మాత్రంబు
కురకురబు ఖులు కారగావటంబు

మురిసంశయుం బెల్ల మాని యుంతకుడు
విమలాప్రత్తై ప్రరవిభులన్నియును
సమరశృంగారించినని మాటబనిచె
పనుపకయుదముం నెపారచత్రంబు
ఘనతరంబుగనలంకారించి రనగ
వెరపున ప్రరిలోనవిరు వారనత
వరుసతోనిష్టుంటు వాకిళ్లనెల్ల
తరముపుతాంబనకరశికాత్రముకే
తరువులుని లిపిచిత్రరువులు ప్రాశి
పలుబగాక స్వస్థంనెటకలిపి
కలయుంగనంతలకెవి(యు)|పిజల్లి
తిలకింబుఖమురత్నదివ్యాంబరములు
పెలుపొందకెలువదంబులు మెలుకల్లు

సానంద చరిత్ర ద్విపద

నఖరద్యుతరముగా నమరించి మిగుల
శుభకరాలంకృతి శాంపగ్గరింప
శారిబూదగనేత్ర శోభితంబైన
నెలవేరులు గొన్నినె ప్రతోబిన్ని
యొద్రొంతబింబాష్పయుంద్దపాకింద్ద
రాగాళింపము త్నాలరంగవల్లికలు
బహువిచిత్రంబులై పరగరచించి
రమ్యాంబుమకర తోరణములు గట్టి
మువ్వాల తోరణంబులు చేనికట్టి
నత్యంత శోభితంబైయుండగట్టి
గణనకుమించిన ఘనతరదివ్వె
మణితోరణంబులు మహాముగా గట్టి
భాసురరవిబింబ పంక్తులో యనగ

భాస్వరెరత్నదవ్వర్ణతోరణములు
కదు వేష్టి తోం గట్టి కడకమంతయును
కదమువేకుం ద్రుంగారింబులయును
స్ఫేత వెతానబృంద సానందునేర్పించి
యతిభక్తియుక్తితో నాదిష్టసుధుదు
కరములు మోగిబినా కటకమంతయును
వరుసతో వేర్పించి వవెననియాన
త్రిష్ట్రీ నను రక్తినిప్పు దుబూర
విప్రయుతనివింన వింబినగదవి
నిజశిష్టవరమునే నికరంబు గాలువ
సుజనలోకైక సంస్తుత్రయు మానుంధు
రవిసూనుదిబ్బిన రత్నబిందుకలు
ప్రవిమలారుణాదివ్వె పదములు మెట్టి

సానంద చరిత్ర ద్విపద

విహారనందనవనంపు మృగవిలోచనలు
మహానీయద్యుతి విశాల మందిరములు వీవ
త్రర్వత్నధృష్టస్త్రైతనములు మెరయు
వరబుధశ్రేణికై వారముల్ గాయ
నానిత్యసందనుం దర్శితాశేలు
తైదంధగానిబ్రకదు భక్తిగొలువ
నలఘునిశ్చలతేజుదరుదెంచునపుడు
విలసిల్లుపురరాజవీధులయందు
ఘననీలసంతోషకచభరంబులను
కనిసిత్రాన్నెలనేవగించుఫాలములు
లలితభావముల నుల్లసమాడుబొమలు
కలువల [వై] భోగ్యధిధిచు కలికికంనులను

శ్రీకారములనిరసించుకర్ణములు
ప్రాకటముకురవిభ్రమకపోలములు
తిలప్రసూనిచయంబు దెగడునాశికము
నెలవిమోక్తికపంక్తి నెలుదంతములు
మృదుబింబములకై వమెరయువాతెరలు
ముదమున శశిగెల్చుముఖమండలములు
కోయిలలకు ముదృగులుకుపలుకులను
కాయజుశంకసంతోషకంఠములు
పసమించుబిసములుబరచుబావులను
కిసలయంబులునదాకించుహస్తములు
కుంభికంభాంనతకుచకుంభములను
గంభీరగతిసుళ్లు గలచునాభులను

సానంద చరిత్ర వివర

వేడుగ నశియాడు పారిపుష్పములను
వరిదరంగములతో వాదించువనులు
బహుకాంతరల ఘోషింపు సాగారు
కాముని మణి వెదికలకైన వచ్చు
నన వచ్చు జఘనంబు లరతికంబములు
కనుగు సౌధరములై యులరుసారులును
శరదుల సాధింప జాలు జంఘులును
యురు గోబ్బములగొల్చు నడుగు దామెరలు
గరిమె ముక్తలకాంతి ఘునగర్వ రేఖ
పరిపారింపగ జాలు పదనఖంబులును
గవిగి మిన్నిబ్బా దగ్గిన యెత్తు
కలవాంసగమనలు కమనియ్యరత్న
కలధౌతకాంచన కవితపాత్రముల

నెలతలు తమత మనేర్పులు మెరసి
యుతి విచిత్రములుగా నమరించి తెచ్చి
రతితో దమంగళారతు లిచ్చుచుండ్రి
నందరకంసులనారంభులును
ముందరి కటయోగి మురముతో జూచె
కనక గోపురములు కనక సౌధములు
కనక మంటపములు కనక వేదికలు
౩ రజత గోపురములు రజత సౌధములు
౪ రజత మంటపములు రజత వేదికలు
౧ రత్న గోపురములు రత్న సౌధములు
౨ రత్న మంటపములు రత్న వేదికలు
కరమర్దనే దనేదక మలాకరములు
సురుశోభితంబైన యుపవనంబులును
గమకమ్మై వీనులన్నేగ (~~మకమ్మై~~) గానము మిగిలి

సానందచరిత్రద్విపద

రమణీయ నేత్రాభిరామమై తోచె
పురవధూమణులును పురుషరత్నములు
పరమసన్మునిసార్వభౌమునిఁ జూచి
నెలకొని జగములు నిర్మించినట్టి
జలజాతగర్భుఁ డొక ప్రియవనితను
నలువ చేసిన భువనంబులందు నెన్ను
వెలయంగ రత్నంబు విష్ణువా యితఁడు
(౩) పతికి దక్కె గిరత్నంబు లోకములు
రూపంబు లనేగింబు రుక్మిణీ యితఁడు
నిరవొప్పు నమూఁడు మూర్తులు దాన
పరగ కల్పించిన బ్రహ్మ యితఁడు
కాకుండ మనరాజు ఘన భక్తియుక్తి
చేకొని యాగము చేయునెయు ట
హారణంబు పరశువు నలుకపాలంబు

కరిరాజచర్మంబు కంఠనీలంబు
పాలంపు శేషయు ఫాలలోచనము
లాలితపద్మోత్తంసదలములు త్రిశూల
మురవైరి నిజ చిహ్నములు కాంచ వచ్చి
పరయుక్తి మానిపేష్టము నవత్రయము
కరకంఠభీతదైత్యాబాలు సమము
మరియును వారికి మహామహోత్సవది
తాలగ హెచ్చి గరాని దుర్గమల ప్రభు
తాలగించి ప్రాణుల (తోలగ నక్రుణ)
మూఁడు రత్నంబును కన్నుగప్పగంబు
మూఁడు రత్నంబును నిరతదూరుండు
యుపవంశవారిలో యుద్దికుమైమెరసి
యుతయునె వారిలో యుంకమారమ్మ
పుట్టగలిన మహా పుణ్యాలలోన

సానంద భరిత భక్తిపద

ఘట్టి ఫలములలూన

ఘట్టు దురే యిటు ఖుర వనపావనులు

శ్రీ నుఖునా బాలప్రినా కులు బాగర

నా న రంగ ప్రుర వరం బాక కొంత బూబి

యూలాక పావను రాష్ట్ర ర్వ సంధ్య వుంది

నాశీక మి(త్ర) సందనుని విక్రంబి

విభ్రులవి ధి ప్రుర వి ధులు బూబి

వఖ్రిన బాయుకె వఖ్రిన రతి

(ప్ర) మశి నట్లుంన ది భావింపె నాకు

(గ) మ మెది విక్రింప కమ లావ్రతనయు

అలరంగ మెన్ని

యూకలకము నకు | యుంని పాకిళ్లు

పాకిళ్లు గురుతు రెు వదు ప్రనంధు

మరి బూదియెురి బూత మశ్రీ ప్రరాపుంద

నెరుగంగ వలయు మాకెరుగింప్రు మనిన

తపనతనూ బుంధు పాపసా (గ్ర) గారె

నిప్రణబ్దె యెురుగింప నిజ ఖుద్దీ దలబి

వింన. వింబెద దెవ విశ్వే యు దింకె

వెం నెల పెను మూకె పెల దంవు పొకె

నలరు కల్పక వల్లి నష్టతం ప్ర వెల్లి

తలశా తగిరి శాశిగ ప్రూ: రరాశి

మురుపైన పారి తాం వి ధు దాప్నిల బంతి

పరని జాస నునింవి జం భా రిదంవి

నక్ష(త్ర) జాలంబు న వ ప్రృపాలంబు

విక్రింబు కంనుల నిటు బూ | శలదేవ దగిన

కమని య్స్న వశ (ప్ర) కాశంబు బ్రూర

విమలమై యుంనది విభ్రం ప్రదనిన

పశ్రిమ రాజ్యరంబు పరవాతక్ష

నిశ్రలమ మలకు నిలయు బుబ్రుప

సానంద చరిత్ర ప్రపద

లేయుషవాష్టవియుష్మై యుండెటివారు

త్రపసులనరసి రక్షించెటివారు

(ఆ) స్త్రైయుమఖముననారంగ(నియుతే

పుణ్యముష్మై జపము త్రిష్టంబున రావ

పరులకిచ్చినవారు పరదేశి విప్ర

నరుల భోజనశయనంబులయందు

పరితోషమున దింపు పరమపావనులు

విరక్తితత్రోక్షమై వెలసినవారు — * పాంతల

నిత్యాపాలగువారు నిఖిలజీవులకు

నక్షత్రమ్మై కేడుతల చనివారు

కథనంబులొపతి గసుగోంపేవుల

తెరువింపు ప్రాగాంబువిచ్చినవారు

దేవాంతమునది వ్వదేవాముల భువన

[illegible]

B.449

ప్రావాసంబుగ దాప్పు(మా)రంబుతోడ

మరివిమానముపెక్కి మవామువెంచెక్కి

(ఉ)రపులోదనెక్కి వెలకు

స్తోబలుదెవజెక్కి సాలపులునెక్కి

వైభవంబులుజాక్కి వలపురంపెక్కి

సురతాంతువెగుదెక్కి సాంప్రతోదక్కి

సురతరంబుగముక్కి కాలువులానెక్కి

చక్కనివరలోతసతికాలుత్రొక్కి

చక్కనదెరువునశతునంబునదుము

త్రొక్కిపారాని బంధువులచందముననే

నక్కతదక్కముల నేగునవాయువుగ

యార్గప్రశవావైరవారగాపురస

విరాపదెశముబాచ్చిమెల్లనే వచ్చి

శశికాంతవిశ్రాంతసదనంబులందు

సానంద చరిత్ర ద్విపద

కలధౌత వజ్ర ముక్తాఫల రత్న
విలసిత కళ్యాణ వేదిక లందు
చంద్రమండలనిభాస్యలు చంద్రహార
సాంద్రసన్నిభయాన యెలాలంచనలు
సౌందర్యచాతుర్య సౌభాగ్యవతులు
చందనగంధులు సరససల్లాప
వరగీత వీణా సాహిత్య నాట్యములు
సురతవిద్యల తోడ చూచి మెప్పించి
జనితకౌతూహలస్వాంతులై యుచట
ననుపమ సౌఖ్యంబులందుచుందారు
కంతురాయబ్బోలు గల విశేషములు
వింతగా నే వింన వింబిన క్రమము
(అని వినిపింపు ... సమ్మునిశ్వరుని -
యని వింనవ ముని జెలియల మునిసారు)

గౌననాని యుత్తరగోపురద్వార
మునకు నాన్యానిన భ్రమున నిశి భామ మగాటి
యునతనూ సంభవుం డిట్లను మరియు
అంబుజరాగ బాలార్క బింబ
బింబకదంబ శోభిత జాతకుసుమ
బంధుర వార జట బంధ సింధూర
కంధవాహాసు మిత్రకర కలహంత
విద్యుమకింశుక వికసితపారి
భద్రసంధ్యారాగ పటల సంకాశ
లలి తారుణ ప్రభాలంకృతి మించి
కవిత నేత్రానందకరమవి హొంచి
తనరారు నుత్తరద్వారంబు చూడ
అనురాగ సమమున దగ్గ యుగ్గ భాషణమున

సానందచరిత్రప్రవర

౧

నిరుపమదివ్యమాహాత్మ్యగోపురము
సురతేరమహిమన్త్రిమాబూదనెప్పుడిని
ముక్కంటిగుడికేగ మ్రొక్కినవారు
మిక్కిలిప్రేమములు మించినవారు
శంభుభక్తులజూచి శరణన్నవారు
కుంభినిసురరత్నకులసత్పథములు
తలిదండ్రులకుభక్తి తగజేయువారు
తెలయుశోమంబులు చెప్పినవారు
పరమార్ధులు దయాపరులు సత్యములు
పరులచిత్తములు నొవ్వ బలుకనివారు
తనువులక్షణవేళతమాతమాబాసి
జననంబు మరణముగాసి జరతములు కాసి
కర్మంబులకు రోసి ఘనబుద్ధిజేసి

ధర్మంబులేమెరిగనరినవారు
క్షేత్రాలఫలులవిధనాదిశోకంబులెల్లాశి
బలువదిలంఘించి భయమెల్లద్రోంచి
సుగుణాత్ములగుచిన్నసురతుచెత్రంచి
తగువిమానములపై తమ్మునెక్కించి
గరతకరికలు మించి గరిమెవొతించి
పరిచర్యలొనరించి ప్రమదంబుపెంచి
పాయకమర్త్యపంక్తిసేవింప
మాయాక్షేత్రోక్తిమహిమాహాప్తిగంచి
పనిచిననాదర్శపరులమన్నించి
కనకమాణిక్యకంకణాహారవార
వరరత్నకుండలవలయుకిరప
సురచిరమేఖలాశోభితకటతే

సానందచరిత్ర

ప్రాసాదప్రాలంబములు శృంగారములు
పవమహా|ప్రహా|నిజరాంభోజలోచనలు
మాసగి యుత్తరగోపురాక్షేకంఠములన
పశియింపజేసినవారమిమ్ముల
మనసువక్కనవకానుగాలు|లనాగరి
ఆనయుంబరసేకగృహాంబుల యుండు
నాటకశాలలనమరంగ యుండ్ల
పాలగంములుపాటలు వినుచు
భగ్నమైనమునదేవపరమసంతోష
ముగ్నులై యున్నారు మహాత్మ్యములై
నవివంచనముజేసియుమ్మిలవాని
వనకొంగమాపుర్గాపురమువాకిటి
రవిపట్టిమునికుమారునిలోదితెచ్చి

యుపధరింపుము మూడు దనురక్తిశోధ
సారదినానావర్ణశోభితంబైన
నిరుపమదివ్యమాణిక్యగోపురము
వరమునిమంత్రపూర్వద్వారమువియు
యురుపుణ్యధనులకునుదితినిమ్మల
పుపతారుపైవృత్తులాసగినవారు
కపటమెవ్వరివిహారగలుగనివారు
యుతరకార్యంబులు యాదేమువారు
మతిలోనవైరంబు మరచినవారు
బంధ్రాయుదాపుతాబారసైన్యకులు
చంద్రశేఖరుకద్గాశ్రితదారంజితులు
కమలాప్రనకునమస్కారంబుచెప్పుడు
క్రమముప్పుతప్పుకకావించువారు

సాంతరచరిత్రప్లవర

యెలమిన సర్వత్రమున శేయించినవారు
సత్రశాలల్ కట్టించినవారు
చెలగి యాత్రికుల రక్షించినవారు

ప్రాణముల్ రక్షించి పరుషైనవారి

ప్రాణముల్ గాచిన పరమధార్మికులు

పరసతి తల్లిగా భావించువారు
పెరుల ద్రోహంబు చేయనివారు
కర్ణంబునకులోనుగాకుండవారు

ధర్మంబు వెయ్యేడ తప్పనివారు

తిరమైన యేకపత్నీవ్రతస్థులను

పరధనంబుల కాసపడకుండువారు

నరయ క్షేత్ర తీర్థముల్ నిర్మించియులు

మురువతకుపై కలమనిపెడువారు

ప్రీతి గుప్తదానముల్ చేసినవారు

ప్రీతి సురోత్తముల పోషించినవారు

బాంధులు మువిదామోదమోనాదిచెదని

బాంధుల మోదయుభృతకాంతిమోద

సౌందర్యసౌభాగ్యసంపదతోడ

సరిలేనిదివ్యభూషణములతోడ

శృంగారకాంగసౌఖ్యంబుతోడ

సరిలేనిరత్నభూషణములతోడ

నరుదైనగంధమాల్యాదులతోడ

గురువేనిమిత్త్వలగానుగులతోడ

వరయమంగళతూర్యనినదంబుతోడ

బహురత్నదివ్యవైభవములతోడ

నవవిహామమునటివిమానస్థులైరి

దివపుంజ్యజనులు సుధతిక్షీరకనులు

శుభవేళమెరసియుబ్బెడుమాబాలే

సానందచరిత్రద్విపద

నభివందనముగాంచి యుచితమైనంచి

పారకుమారుప్రపాతిపవిశి

తోరణద్వారబంధురవిలాసముల

నేంద్రనీలాగారప్రాకారపాళి

చంద్రశాలలరత్నసౌధాంతరముల

వెలసిన

సాలసి|స్ర|సాంద్రప్రసూనశయ్యలను

తగుహంసతూలికాతల్పంబులందు

విలసితపర్యంకవితతశోభాఢ్యన

కలితనితాంతసుగంధసమ్మిత

విలసితమందరాజితసమీపంబు

వాతాయనంబులవలననేతెంచి

వరుసవెలిపనరివ్వాసనవేసగ

సురయువతిగంధర్వసుతులుగూడి

మకరాంకకేళిసమగ్రవైభవము

సకలంకమహాము|లోనం|మునుముందారు

నగరరత్నమునకునాల్గువాకిళ్ల

ముగిదక్షిణమునపశ్చిమమువాకిళ్ల

నగరోత్తరములలయందుజూచితిరి

తనరింకదక్షిణద్వారంబుచూడ

యనఘాత్మమావంటియుచితపుణ్యులకు

వినరాదుచనరాదువీక్షింపరాదు

ప్రదిపాతకులకుయుంబదిమహాఘోర

మదిదుర్నిరీక్షణంబదియమాంగల్య

మదిబాలదుస్సహంబదిదుస్తరంబు

విదితమాయదిమాకువివరింపతెలప

బాలఘాతకులునుబ్రహ్మఘాతకులు

సానందచరిత్రప్రవర

సకల విద్వేషులు సకల దూషకులు

నాకకాలుషుదియలో (నిలువరంబైన / మోకసహ్యంబైన)

నాకనిమిషంబైన నాకతృణంబైన

వికటఘోరవ్యధావిసరంబుబాధ

బదరాని బాధల బదుచుంనవారు

కదగురివెని దుర్గంధములలో గూడి

సుడుగని శోకాగ్ని సుడుకుచుంనారు

విధువిధతల (సకవినవిలునిత్యికలద / సంనవినిమునింద్రంబు)

పంకజవాతపత్రపలుమారుదవ

పంకల్ప (సింధుదురంబాలలితాంతాన / విష్టంబుసలుపంగవలదు)

కైదైనఘుమైనత్రియసంపుత్తల

బూదకవిరుగుపుసుగు (నొత్తుగాయిని / నొత్తుష్టైన)

మము క్రీస్తు దగ్గరంన మాపుకువేరబి

కమలాప్తతనయుండు గగదవణెకి

సురనదిపంచగా సురమవాయోగి

పురుషగంధర్వకింపురుషలోకైకే

కిత్రని యుబ్బులు మారుక్రతక్రథ్ర మాకు

కత్రలు మాకునెకదు రోతలైన

నరకములలబూదంగనాకెమికేదు

ఘోరకుమాయుని భ్రతి తోలు తప్ప మాకు

కదగిచెప్పితిగాని కపటంబుగాదు

తదయుకమామాదతప్పింతువేదు

విచ్ఛయుదనివింద వింబియుబ్రతికి

చెచ్చెరనంపుని శ్రేష్ఠనితోడు

కానిపోయుకాటుకకొంతదంచపున

సానందచరిత్రుఁడవై పర

దవరుసాదత్తణారత్వైరగౌప్రరవు

కదనిల్పిగాంచి యాప్తునుదాలకించి

(క ధునరతమం ఖ)
గధునరతుల|మవాత్రంచనద్వీసులు

ననిపూతుడేరుగించి|(నవిల్లునోంత్రలకౌ) ననిచెప్పుటయును|

వినివారిసంతోషవివశాత్మలైరి

శ్రీశివజ్ఞానరత్నాకల్పుపేర

జనలోకపావనసంకల్పుపేర

పరివ్రాతాంతర్గతప్రతివిరుపేర

గురుశిష్యశైవసద్గురువరుపేర

శివసమయాంభోధిశీతాంశుపేర

త్రివిధతాపధ్వాంతతీవ్రాంశుపేర

శాంభవజ్ఞానదీక్షామణిపేర

[illegible]

గంభీరబుధకుశలగ్రామణిపేర

శ్రీతిరసభక్తచింతామణిపేర

క్షమవైరిభక్తరక్షామణిపేర

శ్రీరుద్రసంకాశశివయోగిచంద

వీరసద్గురురాయ విలసత్పదాంబు

జాతగంధవిలోలషట్పదుపేర

నాతతగుణధన్యుఁడగు శివయోగి

వీరేశ్వరునిపేర విశదతరాబ్జ

శారదతప్రారసముకీర్తిపేర

యుదివిరభద్రేశ్వరోల్లాప్రసార

సదమలసత్కాంత్విసంధర్భకుశల

చిరపుంజ్యశోభితశ్రీకాశిపాస్తి

సానందచరిత్రద్విపద ౨

గురుసంగమేశ్వరకోమలచరణ

జలజాతగంధ ప్రఫుల్లంబాయమాన

కలితమానసభక్తకవిలింగధీర

విరచితసానందవిమలచరిత్ర

యురునైన భవలతాయతలవిత్రంబు

సకలపవిత్రమాసక్షణయుంబు

ప్రకలంకగతిద్విపదయుర్వ్యాశ్వసమర్థ్యే

శ్రీ నలగళసరాంబితఛత్త్రరములు

శౌనకాదులు సూతసంయమిమాత్రుని

గనుగొని తరవాతికథ యెరుగింప (చెప్పవలెనని)

దనవ్రేడువారికిల్లనిచెప్పదొడగె

వారల యాత్రికారంబాలకించి

యారకథరగంబియురుప్రంద్వ్యోకుంన

తరికోలవాకిటతలుపార (ప్రలు)

చెరవింబిమునిగాంబి దినకరాత్మజుడు

వరదిప్తచరితయా వాకిలిమీకు

జూరవెధుక్తై యుండి బాబ్రివిశ్రేయు

సానందచరిత్ర ద్విపద

ప్రనిచెప్పి విల్లని యలబారభోయి
యినపూను దిప్లను యిదె మహాఘోర
నరకనివాసంబు నాయాజ్ఞనిందు
పరిచారకులుశేయుపారుపత్యంబు
విరువొప్పుగాజూడుయిటుచిత్రగించి
వరమునిగర్వాణావనీతచరిత
యనుచుంనసమయంబునందునాయంత
కువిరాకగనుగొనిఘోరకింకరులు
చిచ్చులోబడదొబ్బిశిఖచిత్తియాచి
తెచ్చికండలుగోసితినుపింతురొకని
నుగ్గునుగ్గులుగాధగనుదశక్తిదెరసి
దిగ్గనేంబుగ నైయెత్తిప్రేయుదురొకని
కలగకచూప్పదెక్కడగాల్తురనుచు

మొగ

తైలయుంగారువ్రేలగాల్తురొకని
కాలినగాలాముగళమునగ్రుచ్చి
యాలంబుతోశిరియాడింతురొకని
మోరలుతప్తులుగాసి యొప్పుచదివించి
విదుపకగంతులువేయింతురొకని
ముగముచూదగసాళ్ళమొదటికిగోసి
తగబాదుకొంచునితంబుదురొకని
మెగిదప్పియుక్కడుమోరంతెవనిన
వగచిలోకొండుగాబివాతచోయుదురు
ప్రేలుచనగదుప్రలుప్రేగులుదెంచి
నలుపప్పుమెదబుట్టనగుమంచురొకని
వెలికేలబడద్రొబ్బిద్రిశ్లైనకంను
లలుచు
తలుకలొక్కెలుకుడుశోమ్మునమోకని

7/4/1 Jan 7

సానందచరిత్రద్విపద 3

పెక్కులాగులనెబెడిదవితోయముక్క
చెక్కుబోసాశిగాశ్రయుదుకొరకని
గ్రక్కునతలద్రుంచగావెలగట్టి
కక్కరంబులగొట్టికావించుకొరకని
దిగులుతోవణకుచుదిక్కులుజూడ
మొగమాటవెకయుమ్మునద్రెశికొరకని
నెగడించుకయువేకనెత్తిగూటంబు
దిగద్రొత్తియుబ్బాలుదిగ్గియుంచుకొరకని
కడువెండిసుంనమాతకటకధ్వమునుబు
చిదచిదచిదుకగాత్రుంగించుకొరకని
త్రింతగాదరటులప్రేశిసెప్పించి
చింతయూలనిసాముశ్రేయుంచుకొరకని
వందయ్యెఘోరకట్టెవాడిగూటములు

సంధుసంధులమైత్తిసాధించుకొరకని
తరముగాబోరలుబదలద్రొత్తికొనగ
మొరనిరంపంబునముతరోచుకొరకని
త్రాగిననుంనప్రగంద్లాదిగట్టి
లోగికుయ్యగబావిలోతోయుకొరకని
ప్రరుభల్లకంబుతోసెకకాంతసెప్ప
తిరిదెప్పలాతించిదెగద్రొత్తికొరకని
గట్టిగాపోగదిగలమూలుగల్ల
గట్టిమక్కులబాదగరపించుకొరకని
లావునబట్టియూలాగనెగట్టి
త్రోవనేసుగబాదప్రోకించుకొరకని
చయమూడిపెళ్లపాతరపారదోర
ప్రియముతోగూబుర్గందపెట్టుదుకొరకని

సానందపరితృప్తిపర ౩

వెమరు దలకుచు వెరచి వాపోవ

పాములపాతర బడవేతు రాకని

కదువలూర సానిపి కళకళను శకే

తొడగిన వ్రుబు కొంసు కోదికింతు రాకని

వేరదప్పిన బింత మల్లెలునెబ్బి

చెరిజఝ్ఝరితంబునే యుంతు రాకని

ప్రాణనబీతి తాల్నా ద్భింబుకుంన

పానికి తెమారు వ్రేలబా దుదురెక్కనని

తల్లడింపకే గుండె తగులంగ బాదిబి

బిల్లకాలల వెళ్ల బెదురు రాకని

మెుక్కి గాండాక్షల్లో మునకులోగా

యుక్కగాల్లన చిదు రుసురు తాకనాకని

వదినెక్కరుని గొంతు వంక్కగాలబాదిబి

వదుదురునెత్తురు వరదపైపార

యుదెగిలబి దీపంక్తిగి పింబికానగ

నెదిశి ముందలచుట్టి యోరలగా బట్టి

ధాత్రిపై బెట్టి యుక్కతి దెగగొట్టి

చెతులు మొందుగా జై యుచు రాకని

బలువైన కంతలు బాత్తైల జెక్కి

పలుమారు బిడుగుదు బాదింతు రాకని

ప్రభింతముల బాతపోటుల మాత

వులులు గుబుందగ బట్టి మోయింతు రాకని

యునసంధనుని మాత యున్నచందమున

పనివట్రి వాదింప బాతగుల మిగుల

నసరు సుల్లైచాలనల్లు తుడబాంది

సురసు ర్రైవాలన సులపు టుబ్బాంది

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

యుగవ్రలు విడువక యారాటమంది
యెత్తివెంతలబాత యాఢ్పులబాత
కత్తిగోంతలబాత గరికరిబాత
గాదియుకట్లుబాత గుముకులబాత
మదము తాంకులచేత మసలకసుట్రి
కక్షరంబులబాత తాళ్ళులబాత
పక్షపాధ్లిసుచేత ప్రాణాంబు దూవి
అమ్ములబాత గాయంములబాత
గ్రముల చేమరి గొల్ల చేరాని
మొబాతపోటుల ముష్టిఘాతముల
నెమతీప్రుల చేతలెంత యుగ్రస్థి
పాగులుచునుండెడి బాష్పైడివారు
దిగలుపొల్లినవారు తలకెడువారు

పారగిప్రాపినవారు శోకించువారు
పారిబారి నెలపై బారవేదువారు
తలలను మోములు తమ యురంబులును
కొలది దప్పగమోదుకొని యేడ్చువారు
దమదిక్కునైమిరి దమనెరములకు
తమబామములకు దామె తలలూచువారు
యాపాటు శిక్షించె యితడని పాటు
బాప్రకెవిధియు నిఫలయించువారు
ధనసంపదల చేధరణి గర్వమున
చెలరేగి కర్మము సేసిననాటి
పాపంబు లిప్పుడు పాయక వచ్చె
వేపంబులైన విచ్ఛింప దుఃఖ
తాపంబులైన విధంబి చూతలకు

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

కోపంబులైనవి ఘోరశస్త్రాస్త్ర
బాపంబులైనవి సాధింపనరకే
తాపంబులైనవి త్రోవ్వదిశూల
రూపంబులైనవి రూపింప విప్ర
లాపంబులైనవి లాగున మాకు
నాటికి దిక్కుమిల నాటని చెప్పలి
నేటికి నిటు నానిశిత శూలములు
నాడు తీర్థములకు నడవని కాళ్లు
నేడెట్లు నడచె నిద్రనిరయ బాధలకు
నిటలాక్షు బూజింప నేరని చేతు
నరకులబడని ప్రదెట్లు నుద్రచుర్
నెరగమైతిమి నాటి నిచేటు పాడు

మరచియుంటిమి నాడు మరస్సారి గొలువ
మరవమైతిమి రోషమరమత్సరములు
వెరవమైతిమి పాప విరసమ్ములకు నవ
ప్రాయువెమైతిమి భూతి పాలమున
సాయువెమైతిమి శివభక్తిసేవ
విననేరకుంటిమి వివిధ శాస్త్రములు
కననేరకుంటిమి ఘనవివేకంబు
మనినేరకుంటిమి రిమారె కంగి
చనద్రెరమైతిమి శంభునిగుడికి
కోరవెమైతిమి గురుకటాక్షంబు
చేరవెమైతిమి శ్రీపర్వతంబు
కటకటా నాటికి కలుగదిబుద్ధి
పటువటు యెలివద్దిప ఘనంబు విప్రుడు

సానందచరిత్రద్విపద 3

కడుచిత్రములనిల్లగాలగాబావి

తరయుకద్రవ్వింప దలచినరతి

యెదపతపెండ్లివారింటికే తెంచి

వినువగావంగలువిత్తంబుభాతి

సి(వి)(ర)బారంబులుని దలపోత

నివిధకంబులున్నమిటి తిప్పదు

పరికింపగప్రాకరపాలఖాత్రముస

పరిమళించునెముఖపంకజాతములు

మరచిచబ్బితిమంసముగుర్వేప్రాణ

యెరుకమానినమాపుమెంచగారప్ర

నెకష్టవిధులంబునెనగుబారలకు

గాకతత్త్రమంచుకమ్మ్రలజూచి

లోకపావనుకాత్మలోగ్రపప్రళ్ళి

లోకాప్తసుతునివిలోకించిపలికె

యెకర్మములుజెశిరజెవ్వల్ల

నికించరశ్రీగానిలుపింతవేక

ధరయునిష్ఠురవృత్తిదరికానిచరి

పరనిచభాధలపడుచుంనవారు

నావ్రతుల్లమునానందునితోర

తావింనపముజైతప్పకయుట్ల

దివయాకర్ణించిదివియంగతష

జిహ్వలువదుచేశిసపాతకములు

శివప్రాజకులజూచిచెదనాడువేడు

శివప్రాజకులనైనశెయుదువేడు

శ్రీనమంబుభస్తరుద్రాక్షభూషణుల

సావంతవరి (శ్రీ) ప్రవర ౩

గనుకాని (గమ్మెను) కరిష్ఠి వీడు

మదనసంపాదుని నిర్మాల్య పుష్పములు

ముదముతో నిచ్చిన ముద్దుల వీడు

ప్రతివత్రి తరిమిన భూతవల్లభుని

నిలయంబు కారణ మునీంద్రుడు వీడు

శ్రీధి యజ్ఞ ప్రలతో కాంచె ముల్ జెప్పి

సాధుల జెరిబిన బంధాలి వీడు

యోగిమాలలు విని యుంపదంముల కెక్కి

బాలకే పోనరించు బలము తో వీడు

లోలో నలంచంబు లోగల పత్రి

మాలయ్యె వీడు [illegible] ము ద పుష్పె [illegible]

తగవేది యోగి జె తల్లి నేలించె

బాగేలంగ శత్రు తోబుట్టు తోడ వీడు

పాపిష్ఠ యూపురి పద్మాక్షులనక

కాపట్యములు గాంచి తల్లింతు రనక

పదాముల మాటలు పాటిగా దనక

చెదని పాతక మిది (శ్రీ) వాఖ్యయనక

చంపించ దలచి నస వతిమాటలకు

తెంపు తో నాక తె (గొం యుక) కోశె వీడు

స్వారుగాలి త్రాంతవా [illegible] తంబు జెశి

స్వార వాసె నని తప్పు (వి తాక డు)

యురి (ప్రి) ప్రు విప్రుని కిచ్చిన భూమి

తిరుగ నైకొంన మాదికే పోడు వీడు

కొంగ్గ యజ్ఞ రా(శ్రీ)యింతుల మానము (శ్రీ)

భంగంబు జేసిన పాపిష్ఠి వీడు

సానంద చరిత్ర ద్విపద ౩

కృష్ణుడు (విధు) పాము తస్కరుడు విశోకదు
తల్లితండ్రుల నుబాపెదయు మావివేదు
కల్లసాక్షులు చెప్పి కల్పించెవేదు
కవాటిస్వామి ద్రోహాత్మారుండు వేదు
శ్రీమా రామా కుడు బదగెది విశోకదు
దుష్ట వర్తనుడు మందులమారి వేదు
కష్టుడు విధు పాము తస్కరుడు విశోకదు
మత్తబిత్తుడు వేదు మగనాంత్రవేరు
విత్తగురుద్రోహ విఘాత్కరుండు
జనకుండు వృత్తి బాంధజననివృత్తినకే
పనివడిబిడ్డలో బడ నూకె వేదు
వనజాతగంధులవద్ధియుంచెవేదు

తని యెంగనే ప్రదు మద్యము త్రావువేదు
పావివర్తనములు వర్జించెవేదు
భావింప పశుకర్మభామలయందల
యిలవేదు గుడిబినయింటకిరెండు
దలచిన కర్మ విద్యా బోరకుండు
హాసనంబులు త్రావు హాసగకూటిని
రాశికెక్కిన యెబ్బరాశి విశోకదు
తానింద బాంధవులకే తలచక పరుల
ప్రాణాదునజ్ఞాన పుంజంబు వేదు
తనకుబ్రతుకు మానితబిడ్డలబని
వినదు కూశలకెల్ల విధుని వాళ్ళ
తానె యింటికివబ్రతుల వెలబు బ్రె
పెనుద్రోహము బువెళ్ళ దెటకేలు వదిలి

సానందచరిత్రవ్రవర

శ్రోగులు చక్కెబెట్టి హాస్యలు గల్గి
వినక యెఱ్ఱార్య వెంటబడి తిరిగి
తెనిసు దృలు చెప్పి తెప్పనప్పించి
రానిపాటలు బాడి రాగాలు చేసి
చిప్పికి మంత్రించి దెవళ్ల దలచి
యిష్టదైవాని బుద్ధించంపుగా జెప్పి
దలతల చెందెడునెప్పలు జెప్పి
యలవదభాంతె డి యనుప్పలు చెప్పి
బిగులబూతలు చెప్పి మెతలు చెప్పి
వగలుగా గొన్నిద్రా వకములు చెప్పి
దావలపించినచరణాలు చెప్పి
యావదించిన చిట్కెలన్నెడి చెసి

యెల్లనెప్పలు జెప్పి యూరకె కొంచి
కల్లదగ్గలు దగ్గి కరుణా ప్రత్పించి
ఘుడు వప్పప్పలు దెచ్చి ముచ్చట జెప్పి
యెదనెద చెలికాడ యెకాంత మాడి
అంటువాయక వచ్చి యాకుచుప్పిచ్చి
కుంటెన పనికె గుకూశలకిచ్చు
తప్పులు గొని సెసిరంథుగ తించి
మెప్పుగా మరి యనునోగులకిచ్చు
వృత్తుతైతన సాంఘుమాలలకిచ్చు
సత్తుగా విరించు సజ్జనులకు ను
కష్టంబు తైతానికలలొ నన్నైన
దప్పసంగ్రహాబుద్ధి దలచేడువిడు

సానందచరిత్రద్విపద ౩

తాపటికుంభుని ఘుటత్రోణి విధు
పాపముల్ విద్రిపాలత్రా వినష్టి
విధుని ష్టేమలకు విష్ణుతారుంధు
విథొశ్రుతాసుకు విప్రునిజంప్తె
మదమున సవాకార మాతులుంగముల
ముదమైన ష్ఫల ద్విత్రీములు విధునరికె
మనుజరాష్ట్రసుధు దుమ్మార్గగుర్ధు విధు
చెనటిమిశ్రి గొంప చెరుప్రవిథొకదు
దశపాతకుడు విధు న్యరెబ్బెశె వతల
పశువ్రెల శిశుల ష్టరిమాబ్రైర విధు
ప్రనిసారకులసె తల బ్రాటు గోష్ట్రి
వినిపించి గ పాలొంత విభునినందనుడు

మునిసాధు ఘుక్ని ముంధరికరుగ
ఘనబాధ లెక్క త్రికమ్ము లకంటె
నినుమరి య్యెతొశనిక్ష రికంటె
ననుకంప గనుగొనసాశ్వర్గ్య మనుబు
క్రమముతో సానందు ఘనానాఘనెదుట
యమరాజు బూధగాయుమునికింతరుటి
కొందరిక మ్మ్య్రల కొంతిశూలములు
కొందరిలో పాపుకారులచెష్టి
ఘోరంబులగు గోష్ఠి గొల్ల కొందరిని
ధారుణాశస్త్ర ఘాతంబుల్నైన
ఫుండెల్ల కెవితించి శావ్రులుచించి
గుణ్ణనిం ప్రొను రుత్రెశులు వెళ్లగోరి

సానందచరిత్ర ఖిపద ౩

దంట్టించి కొండరి దంతములరాల

వంట్టించి కీర్ష్మల దామెసికల్లు

కట్టించి పాతలు కరశాఖలంచు

చుట్టించి చెతుల చ్చుగమూనెలూన

గుట్టించి యెదలగా గొన ప్రెక్లవివెలు

ముట్టించి సకలాంగములు బచుగాల్లి

బిట్టించి గుండెలు పగులంగ గుదెల

గొట్టించి పరువులు గొలుప్రచుదగలు

కొట్టించి రొంపుల కొర్ధగూటపుల

దట్టించి కరులచె గాయంబులవిరుగు

పెట్టించి నిలువకె మిగుల రోషంబు

రట్టించి ముంగల రంపు యెుకొక్కకేని

పదవీసి నిప్పులప్పై బారవించి

పిడుగులకైన య్యైనపి ఢికిళ్ళగుప్పి

యెంచుచు భారయుల యుదిమంగలముల

పెంచుచు వ్రనులుపెం డిత్రైలముల

రొచుచు దపదలు తొలుతదిగిశ్లు

వాచుచు శ్రస్త్రకా త్రిగాములు పసులు

చూచుచు నిబ్బ్రప్తి తులజాశ్రపాదలు

పెచుచు నగ్నిలో వేత్తి కొలంగ

నాచుచు ఝుజ శత్రి నదవ్వనెమ్ము

వెచుచు మరియు ననెక చందముల

సూచుచు దస్సవ్వల సురియు తాపంబు

గూచుచు గావెదికుంపట్లమాద

సానంద చరిత్ర ద్విపద 3

ఘుర్ఘురితి జనని(బిం/ధిం)చి
ఘుర్ఘుస్వరింపనెర యుక్త రయుంన
ఘోరనిరంకుశ క్రూర కృతాంత
వీరకింకరులచే వివిధ భావలకు
సొర్వజాలక కర్మలు పాపోపమంది
యుర్విపై బారలుబసురులుబ|ములుగ
వెరబుబుగ్గస వ్రేలు వెనగర|మనుమ
మరబుబు రను వ్రేలుమాయ తిసొజ్ఞ
దరబుబు మూర్ఛల్లి చెవియుబు|రవ్వు
బరబుబు నుంనయూ భాస్కర పుత్ర
భటకోటి యుకు గులపై బడినరుగ
బాపవెళ్లగరబుబు బారగిలంగ

బడి ప్రాకృతార్ణ్యపడి బాలకుఖ
పడవిరలంప్రులబడి వృద్ధతనుల
బడిమరలంప్రుల బరవిచికట్ల
బడిక్రైవ్యబడి ముప్ప బడిక్రుంగదిల్ల
బడికల్ల పడి ఘోర పడి కష్టవిధుల
బడి యెంరపడి దెస పడి సారలోన
బడిమూవికధుజాని పడిపరవెకె
పర రానిభావల బరకబూరాక
లర యెకవ్రేర వ్రేలుదు దుప్పబునెల
రదవ్రబు తివ్రధ రనలకుగాక
కదుసుబ్రపల్కుబు గావరమంము
సుదుగనిభావల కొత్తర్ఘమాయునుబు

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

భర్తలు మీరు శ్రీ భర్తలము మేము
కర్తల మతిపుణ్య కర్తలు మీరు
పరుగననికన్నైన బలి గావించని
కరుణింపరయ్య మా కన్న బిడ్డలను
మాయన్న కొయిరె వారు తండ్రులార
ఓయన్న కాల్పరె ఓ తండ్రులార
ఓయన్న నరకరె ఓ కర్తలార
ఓయన్న తియ్యరె యొక్కగాడులను
ఓయన్న పొడువరె యుగ్ర శస్త్రముల
ఓయన్న గ్రచ్చరె యుగ్రగాలముల
గురుబుధజనుల గన్గొని శంకవేశ
గురుతరాసనముల గాచుకన్నకర్త
మెల్లగా గాచిన యీ మంచి యనుప నే

కాళ్లపైన బడ గాచుకొందరైని
ఎలదపక మత్స్యంబు యెర్రల మ్రింగి
తరయుక గాలాల తగిలిన రీతి
తగిలి వరాంగనమాతృకుంభ
యుగముల ననబరబ యునిబనపాప
మిన సూను పురముల నయాశ్రుకవత్రి
యునుపమానులు గొల్లనెక్కించి రిపుడు
ధరణి యెలుబునుండి ధనకాంక్షబాత
నరుల ఖానించిన సాంతకోషంబు
యెకతపసామ్రమ్మె యెదవియిచ్చితి
యుకట తోడ్కొని వచ్చి యుముని మాతులకు
కుపితాత్మలకు వారి గారియలజైని

166

అపరిమితంబైన యద్భుత భావనలకు
దప్పక గురిచేసి తగ నొప్పగించి
యెప్పుడు నిష్టార యుపగరంపముల
గోయంపగా బుద్ధి ఘోరశూలముల
ప్రయంపగా బుద్ధి పినులు మోందు
సెయుంపగా బుద్ధి సీసంబు గాంచి
పోయంపగా బుద్ధి పొట్లలింత
గూయంపగా బుద్ధి గొంట్లకు గాక
త్రోయంపగా బుద్ధి తాదిగి యుగ్గముల
బవివింపరశి లబట్టిన తప్పు
పులు వోప్పవే తులు నరికి వేయించి
పులవారు విష్ణునిర్మాల్య పుష్పములు

చెలగి యాఘ్రాణింప యుచిత తప్పు
నాశికా చెందంబున కుబాలు చేసి
విశుత్త్వ్రోరాము నెలమి తోబుద్ధి
కుసుమములు తము తుముకొగొసిన తప్పు
వసులు గొట్టించె సెప్పగ పుస్తకముల
ప్రమదెప్పులు మెట్టి పెనుగ్రొవ్వు కొట్టి
సోము నెఖరు గుడి బుద్ధిన తప్పు
ప్పగనెత్తులొత్తె తుమెత్తనిరాళ్ళ
తెగువతో బాధ్యెలిత్రగ నరికించె
నెనత్రెనిరుబుద్ధి నెతావు వేట్టి
గొనిసోంబు గుదిలోగ గూబున్న తప్పు
గట్టిగా తెబ్బి యుక్తశమూలకట్లు

సానందచరిత్రప్రపద ౩

గట్టికుక్షులబెదగరపించె నిప్పుడు

పంతజాత్ములతోదభావజత్రైశ

శంకరుగుడిలోన సప్పినతప్పు

మాతలుచెప్పంగ గుందియుచెప్పించి

యాతముండ్లక్షించె నిబవమమ్మ్రమున

కసవ్రులుగరబుకతాళ్లపై బరిన

ముసలకవణుకుబు మరుగుబాబ్రినను

వెరబిత్రైశువలటప్రెశప్రాక్షినను

మరిబావజాలకప్రాకువెక్కినను

పిరుకుత్రైపాపెకపిక్కలుచెదరి

యురిమురిరణములోనదరినరిప్రేల

కావకచంపినఘనపాతకంబు

యావిధంబుననిదనెచంగవస్త్రై

మంభింతచెశినమాకుదిక్కెది

యింములరక్షింపనిదివెళవిూకు

న్నాయుంముదప్పినపాటిజన్మములు

పోయిమీకడుపునపుట్టితిమిప్పుడు

యాకొరుచెక్కంగమెచూపగలమె

యాతాలుప్రేలబరమెచూపగలమె

యాకత్తికోతలకేమ్మెచూపగలమె

యాకష్టభాదలకేమెచూపగలమె

వావిడీమాకుమోవంటిదేవాయుమె

గావెభాదలకునెగతినెవ్వరిపస్తు

ప్రాణయాపరమాత్మశాధకరాజ

సానందచరిత్ర ద్విపద

మానవసమూహము గన తంత్రి
ఫలయు రాజెరుగని వేట్లెగా కుంట
పలుమారు నిటు మాపాలుబూబితివి
దక్షతయి కర్మసారవర్తించి
రత్రింపవయ్య యొకవితసూజాత
శిష్యుల బ్రోచుట శ్రీయెవిష్ణునత
పృష్యుల బ్రోచుట మొదలికర్మంబు
గసువులుగరబిన కౌతుకు ఘనులు
కషవులుగరబిన కాళ్ళపైబడిన *పాతం
భావవెళ్లగరబిన భోనిటమూరు
కటకటా మాపాలికర్మమిట్టిదియో
బాలురాజ్యంబులు బాలుభోగములు

బాలుసాఖ్యంబులు బాలునందియును
ధర్మంబు వేత్రయు దగుగాని మూకు
కర్మంబువిక జెరుగదపదస్త్నుబు
యెలమొల్లము భూముల విశనెన్నతెనిని
శాలాయు మామాపుత్రతము మాకనుబు
బవికె కర్మముల పరుల బావించి
పలుమారు నాపిత్రపతి యిల్లునన్ని
యెదరాజ్యములు మాకె భోగములు
యెదసాఖ్యము విష్ణుదె మిగంనారు
తొదబద మెదలు బట్టితో యున్నగా నిప్రదు
కదిగియె కాంతంబు గలదంన రతి
కాసరగతెల దెగ గొట్టుగాన ఛవు

సానందబంధుప్రశ్నవ

మస్లీకచెవ్రేలకు(ఘంశా ఘ) కొన్న [పాంట్లాకు]

యిత్తుఁబంచం/బిననే/రయుంగచోట [యి] [బయొబ్బన]

పట్టుపోవుఁగ పట్టుకచెనగే [మాంటు]

రప్పినంచె సెగమారాడు మాటలకు

నవ్వులువచ్చె వోనామాపలోనె

(ప్రొల్లె) శ్రీరంబంనబాల్సునని ప్రదు

మెల్లనున్నవిమాదపమోను

పొలప్రవేటకి యిల్లుబారకటమున్నె

యెలుకరాయిదిమాకుయెంటకివచ్చె

తగువెంనెలకు వదాంతిది మనుబు

వగవబాబ్బినమాకువగపెలవచ్చు

కలుగుడింతకుడెన్ని
మలకకు డింకవెకు/వచ్చెన/మగివె [మునుబు] [వయునరు]

తొలునాడు వగరింపవొదగినరిది

యిప్పుడటకి మాయవెరామెదనగ

చెప్పువిదవనాబిత్యంబుగాదు

నవినవిగారాళ్లనములుబునుండి

మవిగండ్లనెటిమామాటలువింన [గాతె]

తొలుతని శ్రాభంగ కొపంబువచ్చ్యు

నలుగునేవికి వినెనాల్లలువచ్చ్యు

మంచిమాటలు చెప్పి మాయలుసంఘ

టించుకమునె బత్తినగంధమాల

నెప్పకొజానవై చెఫ్ఱతో మునుగ

బత్తించియూదని మాదబుూచెదరు

యించుకుపొసపొరికృతివారు

మందుడైనను వేడు మాయందు కరుణ
కాల్పులు పోటులు కత్తికోతలును
ఉల్లుభాదలు విరికలమట్టంబెదరు
అఘనమార్గ బెంత్రాదిత్యమైన
యీఘోరనరకంబు వెవ్వరికింత
నెనఘని మాయందు నెమవికం నేరు
గని వెంట ప్రకాంత్ర తనితరంబగునె
తుదిమెన మానవ వుక్కులు గర బుబును
గిరుక జిక్షల గిరి గింతలు రాతి
ప్రతిమెలకును పగిది మెామాట
నితరులగతి మాకునెన్నడు వెఫ
ప్రనికాలకింకరులాడు నిష్ఠురము

లను వొందక నదశాలంబు వైనాత్తి
కడునలమటబొందికశవేశమంది
బాధవినశోకాగ్నిబాగులుమురియు
భోరునమండెడుపాయులలోపలను
సారెకునాజ్యంబు చల్లినపగిది
కడువడిమండెడుకాబోయి మురియు
గాఢమలు దగిలించుకొంనలాగ యొప్ప
నని నారకులు భీతనట్టిట్టు పడగ
గనుగొని సానందఘనయునిశ్వరుడు
విదసెంద్ర తనయుని దిక్కు వీక్షించి
ప్రవిమలాత్మకదక్షపరిపాలకుండ
నివెమి చేశనని సుమాన్నవేరు

సానంద చరిత్ర ద్విపద

భావజ గురు పద్మభవ ముఖ్యులైన
శివ శక్ర దేవ గురు ముని విప్రుల బాధ
రవితనూభవ చెప్పరాని పాపములు
చింతింప నేమేమి చేసిరి వీరు
వింతయా చందంబు వివిధ భాగములు
వేసిన కోసిన వెన్నులు విరుగ
త్రేసిన కోసిన వెండి లోహములు
వ్రాసిన గీసిన వ్రాని పత్రముల
త్రేసిన క్రోసిన విప్రుల కంఠముల
త్రాడిన ఛేందిన ముసల జాలముల
గెదిసిన గొళ్ళ కొళ్ళకు నను
నరికిన జవరు ప్రాణంబులు పోవ

మరి యేమి సేసిన మరణంబు గలుగు
యేమి చిత్రంబిది యీ నారకులకు
భూమిపై గ్రొవ్విరి బాంధులందియును
భావింపన చటనే భస్మమై పోయె
జీవంబు లేగతి జేరె నిక్కడికి
పాయక యీ ఘోర బాధల బొందు
కాయము లీ వారి కెక్కడి నుండి వచ్చె
నవిధంబెంతయు నెరుగింపుమనిన
వైవస్వతుడు బ్రహ్మ వరము నందినను
చిత్రగుప్తుడు దేవ చరిత్ర పావన
యుత్తరం బెంతయు నెరిగింతు మాకు
ఉరగములకు ముఖసంబులాడిన దేవి

మరణకాలమునందు మహావిరాధనరుల
నరకంబులకు యాతనాశరీరములు
ధరియించి వత్తురు తమ యిచ్ఛగాదు
పనిబూని మాబంట్లు పట్టుకరాగ
చనుదెంతురే మింటబావరువీరు
చక్రిరాయి బ్రోలుసంజీవిగాని
వక్రిసోకిన జాలు విచ్చుప్రాణములు
నరకిన గోసిన నలియుగొట్టినను
మరియెవ్వచేసిన మరణంబులేదు
చెనటులై వీరుచేసినపాతకంబు
యున మాత్ర వినుపింతు యువిగొంని వినుము
* రుద్రాక్షధృతత్రిపుండ్ర రూపితలింగ

పాఠం-
* చిత్రంబుగా యున్న శివనామసకలు
చిద్రంబుగా సల్పి శ్రీపుణ్యపగనుక
గుడికంపవలెనుచే కిగులడికి రాంపోయి
కడుశివద్రోహంబుగాయింబువీడు
రుద్రాక్షినిత - ఇ౹౹

ముత్యాలస్తంభములు చేసియున్న

ముత్యశిలాస్తంభములు నిల్పె త్రిపుర

విద్రావణాగ్రావావిశాలయందు

భాగితంకణాగుడి భోగిరాగములు

సాగనుందగ జెల్లి జిరబుట్టి విడు

పుష్పస్రవారు వాంటపు వృత్తెత్తించి

పుష్పసియులతు సిపుంగ్రవానుండు

ప్రసమనెత్తురిగుడియావులపాలు

కాసరతతెప్పించుకుని త్రావెవిడు

శంకరద్రువ్యభావవర్షభాషణాములు

కొంతకకెవెప్పించుకాని యెవికాకడు

కలినబిత్తులు వెకెశివాశుపములు

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

మఠములు చెరుప్రక్కరుడు వీడొకడు
చక్కని పరవస్తూ జనుల పెక్కండ్ర
దిక్కుల చరబట్టి దెప్పించె వీడు
మారారి సత్కీర్తి మహామహుల్లైన
వీరుల తోరద(ని) విద్వేషి వీడు
వైరవతదేవతా వి(గ్ర)హాంబులను
నరికించె కరిగించె |నెంశసి నరికె| వీడొకడు
తన ప్ర(భు) యుక యుంశతా ష్ణకట్టించి
బసవరాజుల బాత భాధించె వీడు
(బ్రాతల బరిమార్చె) దాతల శ్రీపాదుల దండించె వీడు
(చాతల బ్రాహ్మణుల దునిమించె వీడు -)
భ్రాతల హాతల బరిమార్చె వీడు
దూతల నేతలను నిమించె వీడు

జ్ఞాతుల నాత్మల సమయించె వీడు
యతులకు (వ్ర)తులకు (యులక క్షోభింతులకు) యిరుహింసుండు వీడు
(క్రి)తులకు హితులకు కీడి వీడొకడు
(ఆ)శయొకాని ధర్మార్జితబుద్ధి
వెశమాత్రంబైన వేరు వినికేని
మృగయాత్రసల్లుబ్ధు మెల్లభంగుల
తెగువతో మృగముల తెగటార్చె వీడు
పండితులగువారి పట్టి దండించె
దండుగల గొని యెనుస్వంతవీడు
ధనుల మంనించి దుర్గాధిపతుల
జైశ దేశంబులు చెరిచె వీడొకడు
ఫూని ధర్మాధర్మములు విచారింప

గానతవస్త్ర దుర్గతి గాంచె విభుఁడు
పాపాత్ముఁడైన భూపతి తెచ్చిన లాడి
సోపిపాశి పాత్ర మెనరించె విభుఁడు
చసుపులగాని ~~శరు~~ తప్పుల చెరిచె
దీనమానస మూపి భూపతుల దాచను వ్రె
గాని విధు(~~చేరిచి~~) సజ్జనుల గాంచరి చరిచె
మంత్రియై పతి|తికి గు|మంత్రంబు చెప్పి
తంత్రంబులకు విధుఁ దరిపె|చిత్త|ముల
మెచ్చి పెక్కులు వ్రాసి మెరిసి పతికి
నిచ్చితంబు గోరె ఖదె క్కొంచె విభుఁడు
గాంచెంబ్బి వినివిధు తుల సభిజ్ఞంపె
గాంచెంబ్బి వినివ ధుకా శు|కోసు|జ్ఞంపె
గాంచెంబు వినివిధు గురువులకవి(గ

గాంచెంబు వినివిధు గో(త్రం)బు వారి
ఖండించె పాపంబు గప్పుకవి ~~దై~~ వ్య
కాంచెంబు గు దొవారి కులకర్త వారి
కాంచెంబు మూలంబు కోపంబు నతును
కాంచెంబు మూలంబు ఘోర దుర్గతికి
పరగ కోపంబు పాపమునకు బాత్రు
పరికింప కోపంబు ఫలవిగ్రహారి
పోలదు కోపంబు భూరివాఙ్మయ
జాలంబు (త్రో)గూబుర్ సంధానకరణి
చెతురారు కార్యంబు చెరుచు కోపంబు
ప్రాంక్త మల నిపించు ప్రభు రత్నములను
తగిలి కోపము మన స్తాపంబు (శ)యయు

నగుశాంతగుణము ఖ్యాదరమగు భావంబు
కోపంబు దుర్గతిమూలంగ దలచు
కాపట్యకులు లేకుండు ఘంతపసంబు
కోపంబు పాపంబు గూడి యుబ్బుతికి
యాపాతకుల బట్టి యాపుత్రవద్ధు
(శ్రీ)హాత్మశశుహాత్మ శ్రీతిశవహాత్మ
గాహాత్మ మేమిచైన ఘోరపాపములు
వేగ దోషోత్పన్న దుఃఖకరమైన బల్లు
రూపొందివేవేగ నాశనివబ్బు
వింకపాకర్షణాదిరూపకాపంబు
కాంతంబు వింనను తాపగించినను
చంకహాస్యని బాలదగులకపోరు
(ప్ర)తి పాపలకు మణిహామువిశ్వవిడు

స్థితిలో నదేవతాశులువేరిచె
నారదుగహానవేలాబ్ధులకంటె
(పు)దినిపతికి సత్ప్రమిత్రోపారయుక్తు
ఖారంబు విశ్వాసపాతకు మోక్షము
వరిగాబినవుపాపిభుడుత్తరుండు
గాధన దుష్టవిగ్రహముగాపించు
భావల్లభులనెల్ల ఘోరయుపాపములు
మరిమంత్రముల్మైనా త్రిమనుప్రాజులకు
గతులొందుగాక దుర్గతులెల్లపోవు
జగతి హరిభక్తి చేసిజనకాదులే
సుగుణులై సద్గతి చూరగానెన్న
నరులరాజన్మంతానినరకానియుంత్రి

పరమార్థమునియు తప్పుదుపాతకులకు
ఘుష్మదారంబులు వేంత్రి దుష్కృతపాళి
నిష్కృతి గలుగదే నిరయము మగ్నులకు
ఆనవ్రదు సానంబు శాస్త్రార్థమంత్రి
యినగర్భసంభవ యిది విచిత్రంబు
వాణిబబ్రనదాతే వయ్యాళి గలద
యాజివ్రలకు మోక్షమియంతనేం స్తుతి
ఆనుటకు మంధస్థి తాత్మ్యద్రై పాల వితె
వనజాప్తతనయుదా వరము నంతనకు
వింన వింబెదదే వవీరికి మోక్ష
దెన్నటికనియానతిబ్ర నంతుకునను
హారిపక్షభవవాసవారిదేవతలు

మురుగుబాట్ననాడు మరితన్బియానే
వారణోద్ధమ్మైకొంనదోలావాలంబు
ఋర్సేంద్రుతె యియురుశుమిసిననాడు
భ్రమిశితీవ్రాంశుదు పదవుటభారిబి
కామరొప్ప మాపుర్నగ్రింద్రిమ్మిననాడు
ప్రమదంబు చారిప్పగబరముచితసుబు
రమణోత్తైరవ్రదంబరము గల్పనాడు
గంధర్వసురసిద్ధగణములుగూడి
సింధురాస్యుని పెండ్లిచేసిననాడు
తలపవ సంధరాస్థలినివారంబు
గలుగని దివసంబు గలుగనినాడు
కలయంగ తాలమ్మైకరగనై లంబు

లలమని జఱ్ఱపంక్తులై పారుచునాదు
యెత్తువఖరమంచు నిల మోవవేక
ముక్తింత యువారాఖు మెుక వేల్పునాదు
అత్యంతరవార్భట అవివిచిత్రముగ
నిత్రితినంని యునింతినాదు
స్వర్గాది భువనముల్ సమసినాదు
దుర్గతులందు యుబాలకిక్రై వల్వ
గతిఖాందగలుగు నీర్ఘులకెల్ల
మతిదలంపగవెదు మరియెన్నత౩|౧|
అనప్రేడు సానందు డందుకునవ్వి
తనలోన బంతెంబి దంతవాస్తునితి
తెలియుడు గాబోలు దివ్వవిజ్ఞాన

నాగి

కలితభావముదేదుగాబోలుగాక
శివమంత్రములబోని బిరమోరనరక
నివహంబులుంన వెనరభంబి యూడ
శతకోటపాతకశైలనిఘార్గత
శతకోటధారకోశంబి మంత్రంబు
నరకవాసుల నెల్ల నగజేశుపురికి
పరవిడో నానిషావజాలవాయెవి
వినికినిప్పడు విధవెదుగింప
గానేటి కనికావికాలుని బూని
అలరువిల్తుని వైరి అలరంగ నెక్కు
అలమాన బూటించె అత్యపుణ్యాత్ము

లోకికుల కోటి సముద్ధరింపఁదగ

తగు అర్థ్లను తాను ధరించు

తెర తుద్దనివిధులను గాక విభూతి

ధరియించినతని బొంద శ్రీపాతకములు

గతి గురు ధారాంబగ త్యాగము నంగ

శ్రుతి బ్రహ్మ హత్యాక్షత్యాయనంగ

పెను పొందగా సురాపి త్యాయనంగ

వినుతని శాస్త్రకోవిదులు బాడంగ

నా పాటి గుణము వీరంధు నుడేశా

యీపల్కు శాస్త్రంబు యీరవాక్యంబు

ముల్లప్రాపులనైన ముక్తంటి ప్రాజ్ఞ

గలుగక పోయె నో గాక వీరికిని

బూపార సముఖ్యంబుని బూజశేయు

బూపారంకురముపైన శారకపాతము

త్రికేదంధ్ర శిఖి నేత్ర త్రిపురనశాయు

త్రిర్ద పుష్ప ముపైన త్రివ్యపాతము

నెసవిశాఖ్యాయ సంసు తత్రస్త శాశి

పొనగంగ ధరియించె పుష్పపోత ముకు

ఇదియెమి నరకులకే యుగ ఖమునన

పతిపతి కారుణ్య పటుతరసాంఘు

త్రితిశాంతపంతు సుధీప్త త్రికాంతు

నతనివిచిత్రింబి క్రతాంతు ఇత్లనియె

సవిశేషగుణా[illegible]। వేదశాస్త్రవాక్యంబు

త్రిపసత్యవాక్యంబు త్రినయనల్లవమ్ము

సతితిప్ప వృత్తులుచెప్పు సమయుంబునందు
శ్రీతి మిూరమెక ప్రవృత్తి చెతప్పి పడిన
శివసమర్పితమున్న స్వేచ్ఛుండు గనక
శివధ్రువము సుస్థిర గణత్వంబు
నిర్మలాత్మక శ్రారుణోశుం దలచును
దర్మశీలుడు యుక్తదత్తుర|యునగ
గలడు విప్రుడు మంను కాంపిల్యపురిని
కులపవిత్ర దతని కొడుకు దుర్జనుడు
గుణానిధి యనిపాండు కులటి లవర్తనుడు
ప్రణాలు తవిప్రా మాంరపశవి వర్జితుడు
స్నానస్వాయ మెన్నడు చదవనే ఖాడు
విద్వత్తి సలుపడు విప్రాతస్య త్తైములు

ముప్పొద్దునిష్ఠాంన ములు భుజియించి
యెప్పొద్దు సాహారవా సులగూడి
లఘువృత్తి స్త్రైణని లంజిలయింద
విషువంబు|విని యుప విత్రుండైన తాని
తిరిగాటములనర్జితాంచి ప్పొద్దునను
పరమసద్భ్ని రితి భవనంబు చేరి
తాళూటుతనమున తల్లితిమించి
మాటలు గాని చెప్పమరియుంటలోన
ధనము నానాటికి ధనవెచ్చమునను
కొనిపోయి వేశ్యలకును మారగాం
కును ధనవంతు దుర్జనులు|
కొని వివారింపగా కొడుకవర్తనము

జనకుడు గని డు రాజాంగనారతి
ఘనరత్నకాంచనకటకకేయూర
సప్తకీముఖ్యభూషణములతోడ
గుప్తధనంబెల్ల గానిపోవు తెరిగి
లోకభూత్రుకుతల్లిలో నాటయెరిగి
లోకనిందితునినాలోకించి విని
బోధింప పనివేని పుత్రుడావిడు
సాధింపవల్లిన శత్రుండుగాక
క్రనియంబిపుత్రుమోహాంబులోనాడి
తనభార్యగను గాని దైర్యమానేకు
కొడుకు కులోని బ్రికాంపగొబ్బితివి
ముదిబిముబ్రింబిన ముడుపులుపోయె

మురిబిరాంబిన తన్నమంజిష్ఠిబోయె
పాదపులకులమెల్ల తాడుతనిపోయె
పాకట్టువట్టిన తరియులుపోయె
నీకతంబునగాదె నిభార్గవ్యదాల
యేమమి వోయునూయువియునగాక
యెమిచేసిన వీరు నెంజరికంబు
యెలసెసితివింక యెనాత్రినాకు
నాలవాశానవురాలవుగాక
కొసరశకుంచన కూడపెట్టంగ
వసలతవుంచిన మాయంవుసెసె
పరముతప్పినవాని బాఠంబెమాకు
పరముతప్పగరాదు బ్రాహ్మణులకింత

వెలివెట్టుదురు మమ్ము విశేలమాకు
(యిలనె) లలరుగుంషుధికాయయుంత ముత్యంబు
గలిగినగతినాకు కలిగి (తి)లినేవు
కులసతివని నమ్మగూడదు నిన్ను
నదుకొంతదగదింక నాయిల్లు విడువు (వే దు)
వెదలిపొమ్మని పట్టివెదలంగ దోసె
నలిగి ప్రత్యనిపోవె (దో) నంతకు ముందు (నె)
పొలతి యెప్పుడు పోయె ప్రత్యినింటికిని (ల)
గను తింబియా (పు) ప్రారిగల (ర కడు) | జినలా రాసి (సి)
ను దొనిధిగాదు దుర్గ దొనిధి యనగ
నావిప్రనందను డాప్రరి వెదలి
బోవు చుంటిన లోన బాగులు చు | (వారి బాలు) విం గుల

త్రంపుల భ్రా ష్పంబు తదొ ముతు దొరుగ
పన్నిన విధి యూజ్ఞ పరితాపమెుంది
ధిక్కృరిటనాకు దీపు దన్నైతి
నెక్కదికెను దువాదు లెంచువేరు
యిష్టబాంధవ్యలుం నయింద్ర కైగినను
భ్రష్టపదని నంపు బారదోలుదురు
క్షాణో ప్రైతి ధర్మ ములబూచెదమంన
ప్రాణారక్షణొబద్ధ పరికరంబెది
యెవిధ్య యునునెర యెవ్వరి బోయి
సెవింతు మానెక్కెతులు విధి బి
నట్లయెవ్వమాకిప్పు డంనమాంతటికి
యెట్లు గర్వ దిని కో (యి టు) యెట పోవు బాట

196

దనకంబు మరికొంత దవ్వుగా బోయి
చనలేక యొకతరుచ్ఛాయ గూర్చుండి
యాకటి చిచ్చున నలమటం బొంది
హెంకోష్ఠజాంలకే పాపెలి మాడి (పెట్టి దలచి)
బెల్లనికాస్తైన బెవత్రదయ్యె
బెల్లబోయి యొకనెమిత్రయు మనసుచు
దమతల్లికనకపాత్రంబున తేల్చుకు
నమరవద్ధింబు శాలాన్నంబు దలచి
పప్పులు దలచి యుప్పుతేమలు దలచి
యుప్పుడుగాచిన యాజ్యంబు దలచి
ప్రక్షిళ్లమ్ముంగుబు గూరలు దలచి — * పాలు
యూరుగాయలకు సూరూరుబు దలచి

* పాలు —
[illegible] దలచి [illegible] దలచి
[illegible] దలచి
[illegible] దలచి
[illegible] — ఇతి —

మనసు వచ్చిన దెల్ల మరియును దలచి
తనకేద వికనని తవాతవా భ్రాంది
[illegible]
పలుమారు తింశతి పలువరింపంగ
జలజబాంధవ ప్రశస్త రక్షైలంబు చేర
చెరువ మోహత ప్రారు చేర్భత్న [illegible]
ప్రారకెకె కలుగునే వంటకంబనుచు
బిరంబుదెబ్బక బిగువ్రో తోవెబి
చెరువ గ్రామంబు చెర భూసురుడు
శివరాత్రి మురి మురి చెకతపు యుపుడు
వివరింప మాటతె వెరవిదియనగ —
[illegible]
యుంచుల నైవేద్య మా శ్రీరుగుడి
నంబి గోపాలు వంగన దివి దిగాంచి
నంబి వెంబడి దిగారు [illegible]

* [illegible]

సానందచరిత్ర ద్విపద

భానప్రత్యేకమౌని భానంబుతాలి
తానెప్పు పుష్పమంజరివంటకంబు
గానెప్పు ననిపించగానంబివెంట
తానెగి శంకరస్త్రానంబు బొజ్జి
తుమాటికి సోనవెట్టుకొనియొక్కబోట
వాలతంపులు శివజ్ఞానతత్పురుని
జారతోమిత్రిజరరాగ్ని తపంసు
షేదింపగానుండె పెంపెల్లదూరి
భాతిగానప్పుడు బ్రాంవ్వాగోత్రములు
భూతిరుద్రాక్షవిభూషితులగుచు
నా|నాగశునినభృచర్యన|శాయ
మానిపూజాద్రవ్యములు సంఘటించి

సురచిరాంబకనేత్రశోభితంబైన
హరిణాంకధరుమందిరాభ్యంతరమున
వారులింగమూర్తికి ప్రవులనేత
కరమర్థిమాదీపకళికలునిల్పి
శివమహేశాయ నిర్జితరతీశాయ
భువనశరణ్యాయ బుధశరణ్యాయ
శాశ్రితజనపాలాయ శశిబాలలింగాయ
కరుణారసముద్రాయ కాలరుద్రాయ
పరమపవిత్రాయ భక్తమిత్రాయ
పూజితవిద్యాయ పురహారంణ్యాయ
రాజితగాత్రాయ రజితగోత్రాయ
విశ్వనిర్మాణాయ విష్ణుబాణాయ
శాశ్వతరూపాయ శైలచాపాయ

విసృష్టకాలాయ విధృతశూలాయ
సార్ద్రసరూపావకాయ సత్త్వపాశాయ
గౌరీవ్యాదీశాయ గగనకేశాయ
దూరీకృతపాపాయ దురితనాశాయ
భాగర్వవర్గేశాయ రక్షితసూరాయ
భర్గాయ దేవ తుభ్యం నమో యనచు
నన లింబున్నరు లాక్రోశ నతుపంబావృత స్తోన
ఘోనరించి మరియు విభృత్తంబు తెంబోత
కలితసుగంధోదకములు సహస్ర
కళశాభిషేకంబు క్రమమొప్పజేసి
కర్పూరచందనాగారు వాంగునకు
కర్పూరచందన గారు రంబలది కరదర్పణములది

శాండిల్యముఖవిఖ్యాససన్నుతిత్రాణు
శాండిల్యదళసహస్రములు పూజించి
బాహాతరాబలబాపునివికచ
బాహాతరాంభోజసమితి బూజించి
రాజార్కపావకరమణీయనేత్రు
రాజార్కబృహతీతారాతిబూజించి
నాగతల్పతనూజ నాగకేసరికి
నాగకేసరలతాంతములబూజించి
పాటలస్పృటజటాపటలశోభితుని
పాటలప్రసవసంపదలబూజించి
నందివర్ధనములనందితభక్తి
నందివాహానుసరానందుబూజించి

శ్యామలాంభోదర సంనిభ గ్రీవ
శ్యామలాంభోజ సంహతి ప్రాభవేశ
పంచాస్త్ర గర్వ ప్రపంచ జైత్రనను
పంచమహాపాత్య పంక్తులు ప్రాయ
మంగళ శ్రీ మహా మహిత శీలునకు
మంగళారతులు సమర్పణ జేసి
వెంటాడు భవతుల వీక్షించుచుత్తి
ఘంటాపథము చూపు ఘంట మ్రోయంగ
ప్రభలించిత నక్షత్ర ప్రతికాశంబు
కమనీయ మౌక్తిక మార్గ స్వరూపంబు
విరచిత సంసార విషయ తాపంబు
దురిత దురాపంబు ధూపంబు మిగుల

సంగతి మెరయంగ సర్వేశ్వరునకు
సాంగ భక్తాది వశంకర భర్గ
హార హార ధూప సమర్పయామిందు
ధరగిరీశ్వర దేవతా సార్వభౌమ
సర్వజ్ఞయ వరాయ శాశ్వతైశ్వర్య
గర్వాణవంద్యయను మహామాయనుచు
వరభక్త సజ్జన వ్రజము గీర్తింప
సరవి తోరణాప వాసరము వెలింగ
బారు తరంబుగా శంఖనిస్వానా
భేరి మృదంగ గంభీర నాదంబు
లాగి మ్రోయ పురజనయూధంబు తోడ
మెరగి ప్రదక్షిణములు ముగ్ధంబు ధరణి

అగణిత వైభవంబుల రగావించి
జగతి సురోత్తముల్ సద్వృత్తియుక్తి
సౌఖ్యంబు మెరయంగ శూరాతిభక్తి
వెర్పంబు మీరనై ద్విజ తుష్టించి
పాలుపారని రీతి పూజాదియుంబు
సలిపి జాగరముస్నౌ జనులు నిర్మింప
పారుని ప్రసాదంబు పారియింపబూని
శరణాసు పర్వాన దసుఖింబు కైన
గూరుకు తంత్రికి గూడక యుండి
పారలు నిద్రంబు భావంబు దలచి
చప్పుడుగా కుంద చరణంబు విడుచు
నప్పుడు గభగ్రవాంత రంబు నను

దశకుబు దళ్ళి పారావాత్తివిగాంగ
మెయి దరికి త్రిప్పనకుంత మూసుక వబ్రి
వారుని ప్రసాదాంన పాత్రంబు మిగుల
నరగున ద్రిష్టికి సంధింపకుంన
ద్రుల్లనదీపంబు మినుకు మినుకనగ
బల్లారకుం దంగ బత్తుగా దోసి
పరువది సోదింబి పాన వల్లంబు
ద్రునుకనుం దగగాంబి వెరపువేగరము
కళవళంబున బాంధగా వేగిరంబు
తళ్ళిగ్రక్రానివెళ్ళి దాబోవుబోట
వెదినిశ్రబోయుచు ప్రజమెల్లకొసుచు
నడుగులు తడబడ పారునివెదవి

సానందచరిత్ర ద్విపద ౩

యిరువరి బారంగ బూక దుమెల్లాంబి
షురు వొప్పుతన కొక్కెముల బుట్టుకునుబు
గృత్నవేబి తస్మరుశని యెశగి
ప్రకృదబదు తుంన యుంచరిమిగుల
చెట్టెఋుంగ నవేప పెర్వార మాయి
దట్టిత్రివత్రాప్పుప్రు తాళ్లారి గొప్పు
గంధము తిప్పునక సున్నారి పోలు
మందుల రామంన మధుశ్వారి పంను
గుత్తంత్త గంగన గోంగుల పత్తి
నిక్కన గుండ్లారి శిరిగిరి పోయి
పట్టాప సేలసుందు కొమారి గుంచు
బమ్మన త్రిపురారి పేట్ల కెను

పన్నబి యర్పుము పెద్దసని గెలతిప్పె
పిన్నకుప్పునబోయి బిరుదులపోవు
గుడిబొప్పి పళ్ళము గొని పోయు కొంగ
వదిబారు బున్నదువాడు బూడుందు
వెంకు గొబ్బి నసంన వెబి యుంచరును
నెంతొరుగద తంగను దురాజక్షరుని
గుడివెళ్ళి కొయుని కూతలు వేళి
పొదువ్రదు పొదువ్రదు పోని కుతనుబు
పైసెగ గొని రంతు విందన మ్ములును
నెవరపళ్లి సుకపోయె
వెరువ్వన బరువ్వన దిప్పంబు తోద
చురదుర నదవాడు దొంగ దొంగనుబు

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

తరము కాశాపనంతల దలరులు
నరికి శైరువలతోనె ముదుగాన ప్రభు
సంకుటుగెల గో ప్రసంగ నపాప్రు
బంకరశిఖరాంతు పక్షుకుల బంతు
పరగంధము సిక్కు వెగులపెద్ద
పారిఘుంటల సాము పంతాల వేము
రంపాలగుంధు రారాపులతొంధు
కంపిలిదేసు బంకలపాటిసేసు
పశిధికరారిపాపన రాతిగుండె
కసి.వినాయుదు పంకకత్తి భైరప్పదు
మిరిగుడ్లపాపనమంబు బెమ్మ
గిదిగిళ్లనారపగిలకలవేము

మూకలత్రిప్రంరారి మురిపెలకాము
బికటితప్పులు బటిపోలు గంగ
మిట్టపంఢ్లప్పున మూసాల బెన్న
మిట్టెకుప్పున గూని మెళ్లమురారి
జాగదరంధల మూంబు బూవెంనగాబు
బిగిరత్తి సూరప్ప పెట్లు రంగప్ప
మొదలైనవారు తారాప్పనులు రచెంచి
కదశివప్రదిబట్టి గసుగొని మూట్టి
పదనెసిరంముల ప్రాణాంబుల బటి
విధిచెనాగుగొనధి విధిచెనత్రాని
మాదూత లంచేగి మసలకవాని
నారదుగొని పట్టున పసరంబునను

సానందచరిత్ర ద్విపద

కాపాలిభూతలక్ష్యతకైగి జనిత
కోపస్ఫూర్తి మాపాంత్ర గొట్టి యుర్వీశుని
విధింపుకొని పోవ విఘ్నించివారి
అధిగిరి మాభూతలాస్పృశ్యమంది
మరువకరు ప్రాణ్ము మనోయుక్తమైన
యరుదరాల్చుకయున్న అనఘుండుగాడు
భసితత్రిపుండ్రంబు ఫాలభాగమున
పొసగధరించిన పుణ్యుండుగాడు
అదురాజధరమౌశిమొక పుష్పమైన
నిడిన మాన్యుడుగాడు నెన్నడు విడు
అడిగాక దుర్మార్గ అబ్బారవారసు
దరియెమిగా రణంబి పుడమీశ్వరుని పుర దవిని

[illegible]

కర్తృమెత్తంబి మ పద్మం దరిసెంచి దరిని గొట్టి
యొద్దారమున విని యురుశక్తి మెరసి
విధింపుకొని పోవ విపాతమానేకు
కదుసమధుర్గలకు శంకరకింకరులకు
మాకెవ్వరికు రెంచు మరినెంచి మారు
చెకొని యువతి శాయజూప్రతిరి
మెరసిసమత్రింబుమురదప్పినను
నెరయనధర్మంబు నవ్వులుసెశినను
ధరణిపాతకములు పమలు విశ్వాసములు జెశినను
శారకొనిపాపములు శోధికరించినను
యెదపకవారంప యెవ్వరివశము
చెదుగు విడవము శివలోకమునకు

ఉనప్రదుశివధూతలంతకుభ్రతుల
గనుగొనిపలికిరి ఘనసూక్ష్మబుద్ధి
గలుగకుండగ మీరుగానరే మహిమ
తెలియజెప్పెద మింత తెరగొప్ప వినుడు
శివరాత్రి ఉశనంబు శిష్టంపతైన
వివరింపను పవాస విధిప్రవర్తింప
ఉశనాప వారణోద్ధమ్మైనగానిందు
శిశిరేశాళి కుధిలోన సలిపి జాగరము
తలకొని శివపూజ తాజాయకుండ
చెలువొప్పనితరులు శాయగాచూచి
తివిరి ప్రసాద(ంబుతో పాత్రము)గానైతైన
దివపాత్రిచకదోసి దివసంని ధిని

[illegible]

మరనుసంవర్వరుముఖమంటపంబునను
నరుడుగానది విధినేమపానరుడు
విశిచె ప్రాణంబులు విధిమూశి యైన
కడునర్కమలుల దీనికంటెనుగలదె
పరమసూక్ష్మజ్ఞాన భావంబునందు
పరికింప శ్రీ(ప్రణర)ప్రాప్తంబు వీడు
ఉరయుంగ దుర్గతి కరుల్దంబు గాదు
వరునిమారేంగు దువళ్లి నత్రోవ
ననిచెప్పుకొని పోయిరా విప్రకులని
గని వైభవముల తోగగనమార్గమున
రుద్రపుష్పకసమారూఢుని జేశి
రుద్రులోకమునకు రుద్రకింకరులు

సారంగధర చరిత్ర ద్విపద

యిదియును గాక మహా మంతలమున
నర యాష్మ శాక్తము శంభుని భక్తు
శౌనక వారము బిక్షియున్న రుద్రాక్ష
యిను మాంధము శిబిశన యుత్త వస్త్రంబు
విధువ తబాకి(ంల)ఉప్రె యింపె మరబి
వది(త్రా)కిన(వా)దు వస్త్రంబు (చాకిరేవన)
కాంగున రుద్రాక్ష కామ రొప్ప విదిబి
సంగతి ధురయనాబాకల వాడు
ధవళ వస్త్రంబుల్లై తగ వొప్ప నునిబి
బివిరి భక్తుని శరత్తల్లగా నుదితి
ఆవియూబి రుద్రాక్ష అంధుద్రమశిబి

కారుగక తలచుల్ప్రు కాని యెనాబిర
కాని యూరగల వ్రేలకాతలంది యును
వేనిఖశియుదితి యెపర ధునాబిర మూల
కత్తు యూరజకు శంగనతలకె త్రి
కట్టైలుగాని వత్తుక ధువెగనవ్రె
వంటకం బటుబూయి వంశంగవలయు
నింటికిబర మంము నింతి వల్కాలిపె
వాదిగాధ్వి ప్రాని వత్త్రమా సోకటి
వాడున |రకె| (మకల) బోయి వతితాలు గొప్ప
కానియూద ప్రాణా వుల గొబ్బ నవిదిపె
తన విధివశమున తరనంతరంబ
మును ప్రు రుద్రాక్షయుముశిబినకోకె

గొనకొని తలముట్టుకొన్న పుణ్యమున
మూకింత రులక్రోశి మలవారు భటులు
బూతికొంపోయిరి శంభుని పురికి
మరి యొకశ్రూర్యండు మహిమీఁద మున్న
చెరుతు విల్లోనగాశికి ద్రూర్భు తత
తనకు నైవశమైన తరుణి శిగర్వదో
చని తలో భూరిగింపవలె నని పోయి
ప్రతివది త్రెరువున పురుగంబు క్రాక్కి
గరచెనా సర్పంబు గ్రక్కున వాని
కరచిన మానక కదు దగమునను
వరవధూమణి విడాదవతి చత్తు ననుచు
మొదలనె కొంగున ముది చిన భూతి

సుకులవత్సుంబున స్వాపార నలరు
కొని పోయి తనరాక తుసుదెదు మూర్ఖు
కొని యున్న యతఁడుంత కోష్టలో ఖ్యాప్తి
తను బాము గరుబుపురానికి జెప్పి
సను ప్రలో నాలింగనము చేశి మిాద
బకి విష్ణు దగ్ధ్యక్ష్మ ప్రాణములల్ విడిచి
విడిచిన గనుగొని వరంద గమున
మృతి బొందె దానును మానాంత సఫ్ఫుఁ
వితతసౌంయుకదంత విషవంపాపాకి
వరభక్షధారియ్యె వబ్బుజారుంకు
పరిరంభమున నరింము భక్తంబు రాని
గురుతు పరిభులనంతుకొని యుండఁ బూది

భక్తదారులు వీరు పట్టరాదనుచు

నష్టవృత్తుల్త్రిశిలలంటు కోపించి

వచ్చిచెప్పిరి మాకు వారిని ధరిని

చెప్పరకాని పోయి శివుని కింకరులు

శివలోకమున సుఖస్థితి నుండ జేసి

అవిరళగతి కీర్తించు వారు శాసనమున

మరియును ధర్మ సూత్ర ప్రకారంబు

నెరిగింపు మనుచు నెరిగిన పాటి రాగ

యెరుకను నంచ యు నెరిగి మునను

కరకంఠ పురికి చన్నని యెట్టిదనిన

పాకశాసన పాంసు కుడు రుతరా పవికి

ప్రకటిత శర చాప పాణియై పోయి

తదియెక వేదన తన బాణములకు

దవిలో మృగజాతులగపడకుండ

శివశివ బింక పిల్లెన్న

చెప్పలపో నను బిక్క కపోయెం

నని గాలపట్టె మంచంబు పైరాచి

మును కాని యెవ్వరి మార్గము మాలతిని

పాతకి శ్లాఘా వలయు దుర్వర్త

జాతకమో గరు దని బాధిత వినుత

పెను పాంపి వలదే కొంపను పైదికంటి

దినము లని చెప్పిరి నతరభల్లు

పాదగంటి చెరు వృనములపెట్టు పాల

యుదపకంకు దినంది యెదమకు వచ్చె

సానందచరిత్ర ద్విపద

శ్రీతుమీదబ్రాంతాలానిర్ధరిగంటి
కటకటాయునకముల కలవైపోయె
పాంసకుసెశిగట్టియుప్పుడునాకు
మాంసముంమినగానిమరికరాదటంచు
వంతజమిత్రుండుపదముటకొండ
గ్రంకకయుటమునంనకొంపజారంగ
వదెదమిత్రయుడువచ్చెపెనుగన్తి
యిలుబారనియ్భ్రతయిల్లాలుదరుము
ననివిచారింపంగనాకాశవిధి
దననివాసమునకుదామరవుప్పు
కరుచుకయొకమాంసకదుంతగజినగ
నరుదారముంవరనాపత్రినద

గనినింగిబారెదిఖగములువత్తించి
యునురత్నిశోవింతునస్త్రంబుదొడిగి
యిలమీదబడనేశియేశినయంత
జలజమున్నదనుంనశంభులింగంబు
శిరసుపైబడుబెంచుకుశివుడు
వరమునైనిచియేవరముగావలయు
గుడియునుప్రాకారగోపురంబుజును
బడిపోయెనెబట్టియిటునుంటగను
యుగములుపంనెండువరుసలుబనియె
తగపెప్పనొకపుష్పరథమునవైన
చెలువారమంచుపూజించనవారు
గలుగరిక్కాదనింతకాలంబుదాక

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

శిరసువంచి పృథునుజేయంబుగవిగ్ర
హరము దీర్ఘదృష్టాంతనికేతమునసాకసు
జలరుహాంతగర్తజలశీకరములు
పలివితవేలముజ్జనము యెన్నోకు
మెచ్చితనిందులకు మెచ్చైనవరము
యిచ్చెదరు తనిచే యిష్టము ద్విన
నాకేశసుతవరలోలోకనమున
నాకిరాతునకు దివ్యజ్ఞానముదవి
తనుగొని యానందకలశాబ్ధిదేవి
దనుపునబిలుకలు దనరిశోభిల్లి
హారునకు సాష్టాంగమై ప్రాకటెబి
కరములు ఫాలభాగమున గీలించి

శివశివా భూతేశ శ్రీభవానీశ
అవినాశ భవనాశ అభవ గిరీశ
కరపద్మధృతకాలకంఠాశిశూల
ఉరగాంతహారదత్తయుగ్రయుగ్రాక్ష
కలధౌతగిరిధామ కరుణాభిరామ
జలజారికోటీర జలధితూణీర
కనకాద్రికోదండ కల్పితాజాండ
వనజాతమిత్రపావకశిఖనేత్ర
శ్రీవత్సగిర్వాణ జవపంచబాణ
భావనాతీత సర్వజ్ఞ సమేత
జనకపాశలవిచిత్ర జగదేకమిత్ర
ఘనవైరాగ్యరత్న శంకర విరూపాక్ష

సానందపర(బ్ర)ధ్విపద

ధవళకీర్తి భుజంగ ధరణీశసుతాంగ

భువనరక్షణాదక్ష పురగర్వశిక్ష

సర్వజ్ఞ సర్వాత్మ సాక్షి సర్వేశ్వర

సర్వనిర్వాహక సర్వేశయాశ

శఠు

సర్వాపరాధుండ జడుడ దుర్మదుడ

సర్వజీవద్రోహ జాలమూఢుండను

పరహితదూరుండ పరమపాతకుండ

కరుణావిహీనుండ కఠినచిత్తుండ

వికలాత్మకుండన పవిత్రశీలుండ

లతాంగుల నిబద్ధుండ

సకలదుర్గుణ(ము)ల పాలవానుండ

పరమాత్మ పర(బ్ర)శపిం.న వింన పము

సాక్షి వరములు నాకె శపిసతి

నీ సుబాంగ కాంతి

నిను ప్రస్తుతగాను నిపదశాయ

వలశియాంయుత వికవ బ్రువేదు

హోలగత మృగములకును మప్రతిని

బాణంబు వారిగ తిపక్షినేసితిని

ప్రాణంబు విడిచె నాపక్షినేయెదుల

సక(ల)శ వరములంబదుత్రపశాయు

మునినకిరాతుని యాత్మశుద్ధికిని

తనలోన (బ్ర)హ్మ్మబు(త్రి)లోక్వజనకు

తప్పుడు క్రీపతోద(రి)యంతజంబునకు

నెపమ్మర ప్రాణంబు లొసగియుల్లనియె

శతప(త్ర)నపుదేశ్రన శాతకుంభ

శతప(త్ర):విప్రుడు పూజకునెక్కుమాత్ర

సానందచరిత్ర ద్విపద

నితె మభీష్టంబు నింపుగ్రమ్ము బ్రతిని
శ్రీకరంబుగ యిత్తు జింతింబలేదుగు
శ్రీ నియాన తిచ్ఛిన యుష్మారాశంబు
వినయంబు భక్తి వివేకంబు జెంది
తన దురితౌలబాయ తారన వార
ఘనసార చెంద్రికా గంధసారముల
ప్రకాసింప నేత్రంబి భాసురానంద
మహామశోభిల్లనంపుర నసంవ్యరుని
పాదపద్మంబులపై ప్రాపినిప్పి
శ్రీవరదవునకు నెల్లని వింననించె
దెవనిపూజకై దెప్పు తుత్రికు
భావింప కాంచన పంకజాతంబు

తరకంఠనాష్టదుకంబులతారకు
వరలుమాన సప్తూ వరవరము నకేగి
కమలాలంబుగరచుక గగనమాగ్గ్రమున
రము నాబోభావంగతి రాతుంతుజాబి
జగతిపై బడద్రి శే శిర ముసందించి
యుగళి శ్రీమూజ్వలమైన యూసభూజంబు
బిరక్త్రపాకర నాపాకీరమునకై
కరిపర్ణదరవీహావికతమునగాది
వకరచునిశపైబోయవానికినవ్వు
కరుగొంబు వరములుకతముగా సుంద
నలవతముక్షేత్రంబాదంగ జాభోగి
కాలుబెత్తుతుం నల్లకాంతలజ్జకసాతు

మతి దలంపఁ (…) యభిమతంబులు మించు
నుతశీల ప్రభు కామార్థదానతం
శ్రీనివ సంతోషించి (యోగీ రు వరకు)
మునిదేవగంధర్వ ముఖ్యులు మెచ్చ
సదవిహారనప్పుడు నాయుబ్బు మిచ్చె
గిరిజ శుక్రైలాస గిరికి దెంబె
యంతమాత్ర ప్రధర్మమాశ్వరుగనిరి
యంతమాత్రప్రధర్మైన నువీరు
గురి యెతారు ర యుత్తు ఘోరభాధలకు
బుర కాని శివ జార భోరురుగాక
శ్రీనిచెప్పి శివపుత్ర నక్షత్ర బారి
మునినాథు మోహాని వుంరరితరుగ

నక్షత్ర(బారగా(నాదు)మిగుల
ప్రతిఘటించుచు ఘోరభానలబరతు
రాయంతకుని మాతలతి నిష్ఠురములు
పాదయుక్త (యుంత) గావ త్రోరుపాముల
(ని)త ముంద్లత్రిం తురించుకద దవ్వ
కూతలు బెట్టంగకు బముల నదుము
వరుస తాగ్రా వ్వాది విషులు బూరంగ
సురువది గొట్టు కురాత కొంత సప్ప
పరువది నిప్పుల పాన్పుల మీద
బారలించు రతి రోషమున గొంతదదవు
ఘనఘన తావేదు తద్ఘోరమైన
యును పకెంబంబుల యుం బుకశప

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

క్రాగవించుక యుండగా జైశిత్రేశి
తూగంగ వైచిత్తుల చెఖులను
కదగి జర్ఝరితంబుగా శరరంబు
ఛేదపతత్త్రె యురువించుక దవ్వు
పొరిబారి కారవల బుగ్గలు గాచి
మరుగంగ జైతురు మరికొంత సేపు
తొదరిసె వ్పింతురు ధూర్తకాముల
మదమతాపుల బాత మరికొంత సేపు
స్రాకులు ప్రైతురు మేలు రలుపెట్టంగ
స్రాకుల త్రాగొట్టి మరికొంత దవ్వు
కొసరక పెళ్లాల గొనితేలకు చలరు
మసలకు కన్నులు మరికొంత సేపు

సుదివది గొళ్లలొ సూరులు నేరిపి
మదముల బరుసురు మరికొంత దవ్వు
(ఠక)
పొరలు మందలు బెట్టి బారుగ దోలుదురు
మదనాగ్ని పాలుగా మరికొంత సేపు
బహువిధంబున కాళ్లు బట్టి రేపుదురు
మహామారను రలంగ మరికొంత దవ్వు
కొంచక చెవులు ముక్కులు గోసి త్రోళ్ల
మంచ త్రెక్కింతురు మరికొంత సేపు
ఉరవులు గోసి తుంపిలుర్ గూయునుచు
మరురు వెక్కింతురు మరికొంత దవ్వు
(పెంపుడు మా)
మారిన చలమున తో ముదలు త్రిప్పురురు
(రి మొగములు లు బడి)
మారి చేతాముల వదశ మరికొంత సేపు

230 సానందచరిత్ర ద్విపద 33x 3

బింకులాడింతురు శ్రీంగి సింగించి

మందస్మితాస్యలై మురిసెంతదదవ్లి

మెదలురివోసి గంభీరమూపములు

నుడుగక చెందుదు కొంకకొంతసెప్పి

శ్రీమిత్రసుతధరాతనదయులైయుల్లు

చాలులబరపానవల్లనిబాలాంబు — —

భామల భామల చిరబగాబాబి

యింపులకేళిరెయింపెశభ్రాద

అంతరదంతదయాహినుదనులు — —

యుంతదయాపానుదనుబుమదిలోన

నతదయాపరుడు సానందుడడుగంగ

* సెంత

మిందియాంగవారిలపాలుతలపశేత — —

మదిసెంబియుంతకుడుమరియునిలనియె

కులుచెప్పె

సురవాద్రిఁ యెప్పవి స్తాంమెదురురుచెప్పు।

కిసారుందుచెప్పి — —।

తాలు

పరులకు నిట్టు నిపాతకులారులు

స్త్రీవారిపాంత్తిరాంబు — —।

మదియెంబి యాలా వరాకరాయతలపశేత। పతిదిక్షాబా

బియాపనిశేషము యియ్యమెంబి। శేసిరపాపముల్

శ్రీతిబాందననిన। సాసన్నిదీధదు నరాదితృసెం తుడు।

తివిరియాండుక్షిన శ్రీలవిక్షనవలు। విచరించి యుక్తనివి

చరింపుదెనా॥ సురవాద్రి — ఇలా

పరపురుషుని మెచ్చు పతి ద్రోహపు చ్చి
నా కుగని కంటు
ప్రియని కంటి మెచ్చుగా వాని వెంట

వొక్కని చూపించి యొకని దీవించి

యుంచి
వొక్క నినల యుంచి సోక నివంచించి

యొక్కని రతికేళి నోలలాడించి

ఁ యురికి నేలి
వొక్కని తో గూడుకొని రుకేనినప్పి

తన్నులఁ బోగవాని తనుగొంచనాయఁ

తంనలఁ తలఁచి యీశా పూంఘురాలు -- A పెంట

తాళ
తప్పై మంతకె యున్న కాంచారద్రుత్తి

దెప్పన పాయి వారద ముట్రెలు పిరుచు

కూఁడు వారధిగిన కోపించి ద్రోహగని

ద
నిదియెవాళ్ళకతుంద నేత్తిపై బాదుచు

A పెంట

ని ల
యెదుట పెనిమిటి నిలిచి యుంత బిలబినవు

వెదవల త్సురంబున వంచారబు దిగదు

పతికె దురా డీబలపలువరాలదిత్తు

అతికత్త్రరాలు యీ అతికెనెంచగ

తత్త్రెవంతక - ఇత్యాది

232

సానందచరిత్రద్విపద

3

సంకలిపించు చరించు మొనగని -

శ్రీతత్సొాకత్తిన సాగ్రవాషంది

మెత్తురు రంషుంచు మూతులు బాడుచు

క్రొవ్వితి తవని తొరది కొదలాదినను

శిప్పంగి వద్రె బారి బెవి దెంబ బోవ్రె

జాదగాదని మాట జాద చెప్పినను

వాదగరి తలను వరుస తోదిల్లు

భ్రావతు వెరవరు పతిదినకశతు

సొవదు షరిది పై నాక తొంనినింద

యిల లే-

మాటలు గల్పించి మాట యేముని

తాటల బోనా రకు -

మాటలు పోనారు బోసె మానవక

వావివర్తనములు వరుస బోవి తిచి

యావిధి జైరి యించు యింకు కశిష్ఠ

A పాఠాలు

పాదుకునెప్పుడు వదికాలు చప్పి
చదురుప్పదిరుగలను శగడాలబిరిపి
[illegible] రయంగతనస్నాలు లడవలు చెప్పి
యెరులనిందలు గట్టు యలువిదపాపిప్పి
పారలిగింభ వివారింబలపరులవాద్రి
వండిన [illegible] స్నంబు వరలస తలారలునల
దండిగా వెయుదర తాబులబయుంబల
[illegible] తంబునెప్పుడు తలతల్లి తనలుండు
వంతకంబడిదినల [illegible] ది-

వదరుబజారియై పరులు బ్రియుదీన
జడియు రెండుకు నెంత జంతయూకాంత

A పాఠాలు

వంటకంబడిగిన వారిపైగినిసి
కంటకంబు నమ్ముక్కైవ డిదైగయు
యెరుప్రేము టైప్రరికి య్యేదుతానడుగు
కెరలుఖిస్తుతులు పాకిటికి వచ్చినను
కదెదన్న మోరుల మాకటికినె న్నదును
నిదిన ప్రంణ్ణాము గానరికెర్మరాలు
మగని తోనెప్పుడు మాటలాడినను
తగులుకొంటివి రానితల వర్ణకెప్పుడు
చెప్పి యెవ్వరిలజ్జ చెరిపించునను చు
నప్పుడు మెరాగనికి నళికుప్రత్తించి

సం ది 63
101

సానంద చరిత్ర ద్విపద ౩

పేరంటమెవ్వరు పిలిచిన బాలు

చేరలు తెంపులు బింతాగు తేగ

లివియాదిగా సోముద్రవులు దివ్య

యువిరగవింబుక యుతిసంభ్రమున నను

ముట్టెరుంగక పేర్వమధ్యంబు త్రావ్వ

ప్రత్తినింత్రి పెద్ద హాలిగింకు దూరు

వదలకే శివసత్రిపాపులు చెప్పు

కదళి మేల ములాదుక దవారిద్యూద

బలగంబు తోవపాల పలుకరాకుంద

ములు తగ్గి తలవల్ల తోషాంబుసె యు

గయేవ్వి శికయివ్వి శిక ప్రపిసాత

ప్రయత్నకరూల దంపులవహారి ప్రైసి

గ్రదుదుబర్జంబు కెంబు నంగల్ల

సారవార వదినె బోరుల తల్లి

~~కైదుదుబర్జంబు కెంబు నంగళ్ల~~

కుపాకురావెంగవి కుదుములగంప

బవాబాషబ దగ్గ బంతెంగి బ్రదుగు

పలుత్రోకృవిశ్వాసపావకురాలు

దులగది గరళంబు మొదగొంతకత్తి

గుది విరాదరావిగోంగుల తలకోల

కదు దోషకారియాకప్పు పుష్పరాలు

పుదమికి వెంగళ్గా ప్రత్యంబేవని

తొదిబదిమ విదప్పి తోయుజాసనుదు

శ్రీ మునుహాసములకు రాబారమార్గ

ఘనపాతకంబులేగతిగొన్నిచెప్పి
యిందులనేతెరయీకర్షింకె-
భాంకెదినేరకంబులుబాలగలకు
యెన్నంగనిరువదియెనిమిదిగోట్లు
విస్తరించెదశివవినుడింభులోన
గలఘోరమైననరకంబాయగొంచి
దలపద్రెయ్యవియున్నవప్రసేసనరియు
గ్రతబాల(యంబునగంభిరఘోర
గంభీరఘోరనరకంబు

A పాతాళ—

శతులంబుల్లునులోపాశంకస్థలంబు
నసిపత్రవనమునునతిరౌరవంబు
మశకాలయంబును ఘులపర్వతంబు
గాలసూత్రంబును గాలలోకిరయును

A పాతాళ—

సతిపుత్రవనమును సతితాపురంబు
విలతతాలయమును విలలపర్వతంబు
ఘోరానిలతకుంభంబు సారదిశస్త్రములు
తరానీరనరకంబు దుర్గంధమైన
తైలాంబురక్తపయలు లుదురకాని కలుగు.
నాయురానరకంబు - ఇతివిధి—

జా ల కుం డ ము గా ల శా ల్మ లి త ప్త

వా లు కా కుం భం బు వ హ్ని ష్టు వ క్త్రం బు

త్రై ల మం త్రం బు ను ర ప్త కుం భం బు

ను రు శి లా వ రు షం బు ను ప్ర పా తం బు

ర యు కుం భీ పా త మం ధ కూ పం బు

బా యు శో భి త కుం భ ము ను వై లా ది గా గ

నా యు త్ర న ర కం బు లం దీ వి ర్ల

శా ల గ తి సూ ర్య బిం బ్యు లు గ ల రాం తే

స ల వ ది భ బ్యిం బు నం దు దు దు రు

ని కా లు తె రి గిం ప నం త రం గ ము న

ఘ న మై న క్రై ప ప్ర త్తి క ర్ము ల నిం తే

శి వ లో క వా సు ల జై యుం గ వ ల యు

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

అవిరళప్రణవపంచాక్షరీమంత్ర
మానస్మారకులు విననిపుడుచ్చరించె
శ్రీనీలగళసత్పదములు దీపింప
యిటు సేయకుండిన నీశ్వరుభక్తు
లపునర్భవానందము నవిడరెంబ
యిరవొప్ప నిరువదియెనిమిది కోట్లు
నరకంబులందున్న నరకులందరును
ముక్తులై ఘనదివ్యమూర్తులై ప్రకాశ
యుక్తులై పుష్పకవ్యూహంబు లెక్కి
కైలాసగిరికేగి కమనీయలీల
నీలకంధరుని సాన్నిధ్యంబు గాంచి
వారుకు ఘృత్వ బయాపవారుడు మన్నింప

స్థిరసౌఖ్యముల బ్రమోదింతురు గాక
అనిత్యతనిశ్చయుండగు సానందు
మునివరేణ్యుండు శంభుని పదాంభోజ
ములు మానసాంభోజములు నిలుపాలి
విలసితశివమంత్ర విశ్వాసమహిమ
మరి షడక్షరీ దివ్యమంత్రరాజంబు
గురుతింప నిర్ఘోషంబు మీర
నెనవభ్భునెనవభ్భునెలు త్రిపురహన
మానరించవతనయొక్కయుండన స్వములు
తనయుల్లగంభీరతరము పరావ
మునిసుచ్చరించె సంభోదిఘోషంబు
గతి ప్రాణమంత్ర శిఖామణిజ్ఞ

సానందచరిత్రద్విపద 3

శతకోటికృతపాపశైలనిఘాత
శతకోటియుగమంత్రసార్వభౌమంబు
అతివిచిత్రములగునద్భుతసూత్ర
నరకులకత్యర్థతంత్రంబులు మారి
చిరపాపముక్తులకైసనందశని
జైశివనారలక్ష్మీనోనైపుర్ల్య
భాసురాకారసౌభాగ్యసంపదలు
త్రైకాలికి వృత్తాంశంబు ఓరాధ
శ్రీకరాకల్ప| భూషితులును భస్త
ధారులు రుద్రాక్షధారులు లింగ
ధారులు శివమంత్రధారులనగు
తపనమండలకోటి ధరము దీధితుల
విపులనారకతమోపవితతులవెదరి

[illegible]

లలితనింతగవేలాగతిమెరయు
తలకొన్నమహామనందరునేగుదెంచి
నిటలతటన్యస్తనిజహస్తులగుచు
పటుమునింద్రునిగాంచి ప్రణుతించివారి
కరుణతోవిశ్మించికలశౌతగిరికి
గరిమతోజనుదనికసుసన్నశాయు
ప్రకామమ్ముగయుచుమూదభాసురదివ్య
మగాళిప్రస్రుతంబులు మహామహోబ్జ
గానివస్త్రశష్పుధాకోటనకొల్లు
పనిపదితాంతరిపతిశావనమున
ఘనముగాంచరుద్రకన్యాసహస్రములు
ఘనతలోబహురుద్రగణములతోడ

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

తడవేర్చి నాపుష్టతంబుల మీద

(ప్రు)లు మ్రోపత బాల (వె)రగంధిబూరి

తరితిమితో సంతోషకరిమత్తయొక్క

జరిగాని పుష్ప వర్షంబులు గురియ

పరిరు (ద్ర) దుంధుభి (ప్ర)జములు మ్రోయ

నాలుకవాత సుమధలము క్రమీద

ప్రేల మ్రోపత బాల తెరగంధిబూరి

నాత్రోవని [illegible] లరిగి చరరు నావ

వెదగంధర్వుని విద్యానగరికి

వరుసతోష్టున వైభవంబులతోడ

వారుని సత్కృపగాంచి యుబ్బోల జారు

తరసాక్షులబొంది తరుగొందురరుని

[illegible] నుమతిరమి యుజ్జ్వ [illegible] లవెల్లరరి

వానర ప్రమోదింపు బుందిరంతయును

వారితోడనే మాదివదినెగిరబల

వారులు కైలాసపర్వతంబునకు

మునినాథు తపస్వినాముల తోగూడి

ఘనవిమానస్థులైగారిమపురికి

నరిగి నిత్యరయ నామునిశ్రీరుకు

[illegible] రిగి యుక్తద [illegible] మరానికిసవాత

[illegible] కలంక మ్రోతాసనాశీను నభవు

సకలలోకాధారు శరణు మందారు

శ్రీసర్వమంగళాంబ దేవా శుభాంగు

నాసదాశివు గాంచి వారు షించి మించి

సాష్టాంగనుతై ముక్తసానందమునివి

శిష్టసద్భక్తప్రియా చేయులు ప్రియాగిచ

సురగణాసాధ్యభా సురగణారాధ్య

(సిద్ధకేయూర)
సురసింధుకోటీర / సుజనమందార

(ఘణాం)
వరగణభరణ భావజగర్వహరణ

కరిచర్మపరిధాన తరుణేందుధరణ

దక్షయజ్ఞవినాశ దితిజవినాశ

పక్షివాహనసఖ ప్రపాత్రచరిత్ర

విజ్ఞానరూప నిర్విఘ్నప్రతాప

అజ్ఞానహామసూర్య అగణితైశ్వర్య

సభయలోకత్రాణ సద్గుణశరణ

అభయమృత్యువినాశ హారవి యత్నేశ

శంకరగౌరీశ శంకర దేవ:

[illegible]

కంతుగర్వ ద్రోషకల్యాణ వేష
శరణమస్తు నమశ్శ్రీకంఠయనుచు

ప్రవిమలభక్తితో ప్రస్తుతింపుచు

యుండయు సంతోష ప్రాప్తయు శ్రీయుంత

(ఆంతరాత్మకమౌ) శపథసానందుని జూచి

ప్రగావపంబాశ్రిత పరమశక్తి

ప్రణుతకైక్యమూపమనసులలోన

పదయాత్మనిన్నె జూలదంబ్రతిని

తుదినారకులవిముక్తులయుయును

తరము ద్రిసానందగణనాథుధనగ

పరగమానందనిధిబాయుకయుంచు

మనిబాలముల్లింపసానందముంది

మునిశిఖామణి యుండె ముక్కంటి గావిరి

యిక్కడనె మవత్త్ర యిప్పించించి

ప్రకృతి పానందు లోసము నీశ్వరుడు

పురహరు గొల్చినా పురిహరు బేసి

హారహార యింక నెమనవల్లు విరి

షణ్ముఖాజు వలయుదు పాలించినట్టి

మణిశాంబు బాలునీ పుత్రంబునాతు

చెరిపానందు డుచెలినశాంత

ధారుణీధరునకంతయు విన్నవించె

యిప్పించు కానివ ద్దనని విచారించి

శంపెల్ల యునుచూని సూర్యనందను డు

శైవయుఖు తెగాఘు రాఘణి ద్వారి

రావంబుగలసర్వే రమణి యిర్వుమహా

హాహానము పైనెక్కి వరవిరళ్లుడస

మహాహాంబు తోనరిగి ముక్కంటి పురికి

నరుగునా సమయంబు నందునీశ్వరుడు

హారిపక్షసంభవహారిహాయుము ఖ్యు

సురమునివరులు సునిశ్చితస్థైరులు

వరసాధ్యగంధర్వవరులాదిగాంగ

హారణాపుఖశిఖిహావానాదిత్య

స్త్రైరవాదులు వీరభద్రేశ్వరుండు

నందిమహాకాళనవశతక్రోములు

నందికేశ్వరభృంగినాదచండిశ్వే

రాదులుగొల్వ మహాశైభవమున

* ప్రతిచ్ఛేదం సానంద చరిత్ర ద్విపద ౩

శ్రీదేవ ప్రభు శంభు ధర్మేంద్రు దరుదు
రుద్రాణి యును రాను రుబిర మాణిక్య
ఛత్రాసన విస్మృతై ప్రసిద్ధంబు మెరసి
శ్రీస్థాన వైభవ సౌనంద మలర
స్వస్తి భూషణము కాత్మ్యయుండైన ప్రభు
గిరిజేశు నగరి పాంక్తి విచేరి వేత్ర
ధరు నందికేశ్వరు దగగాంచి బ్రొక్కి
యాతని యనుమతి యటులోనకరిగి
భూతేశు పాదగాంచి భువనాప్తస్తుతుడు
నలువొప్పు విఘ్నేంద్ర ప్రణామములు
పలుమారుగావించి భయభక్తియుక్త
తరములు నిజమస్తకమున నర్పించి

* ప్రతిచ్ఛేదం

మహోత్సవంబున శంఖనాద్యంబు
వేదంబులతో నాదితాల రంభ వైవాసగ
కావ్యనసురభి శ్రీపార్వతి బసేయు
చేవ ప్రపులకరంభ దేవేంద్రుడరుడు
రు ... నిలువ బాగ్యమైంది

వారలు శరణని యిల్లును బలుకరింపెరి

పారపారపరమేశ అవ్యయకేశ

~~గిరిశమ్మ [illegible] దండ ప్రణామములు [illegible]~~

గిరిశ మృత్యువినాశ గిరిసుతాధీశ

అకలంక ముకరాంక పారపారిణాంత

సకలాంతక నిశ్శంక జయనిరాతంక

శుభగ సుస్థిరరూప సురనగచాప

ఇభదైత్యవిధ్వంస హిమకరావతంస

నిరుపమరథచక్రనిపుణానిచిత్రి

శరపరాక్రమశూలదమితాఘజాల

గానవిద్యాలోలకరుణావిశాల

పేతానిమందార శ్రీమంగళాకార

విశ్వలోకత్రాణ విశ్వనిర్వాణ

[illegible]

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

విశ్వేశ భవ శర్వ వీర గంధర్వ
దేవ మహా కన్నకంపు రివ్వరా రుంద్ర
భావంబు తో తన భావంబు విన్నపము
మరమముతో సానంద మునిగ కౌశ్వీరుడు
వరలక బూరంగ వచ్చి నాపురము
చెప్పెర పాటు గా చెలి యుబ్బలు
వచ్చితా దేవర వత్తె సున్న వారు
యిరి యుప్పరికి జెల్లి యిట్లు సె యుంగ
విద్ధిమాత మతేల వీరి పై కరుణా
నరకన్నులై యున్న నరుల యుందరిని
(కైలాస వాసుల జేశాండిలా)
వరుస తో శివలోక వాసుల జేశి
రుబిర పుష్పక నమారా ఘృత్తై వచ్చి

రెంబల మీ సన్నిధి యిట్లున్న వారు
వీరుత్రి పుణ్యులు వివరింపుభ స్వ
ధారులో రుద్రాక్ష ధారులో లింగ
ధారులో శివలింగ ధారులో తలప
వారి మర్యాద మునందు వెరపింత లేక
చేశిన పాప ములబిత్రి గుప్పుంగు
త్రాశిన వమా యెల్ల వరుస తో వినుడు
మను ప్రమాకేంద్రే యుము ముని కి గా మీరు
చెన శిన న్నాజ్ఞ చెశిన నాలనుండి
పరమపావనులని బస్కరు స్త్రాత్ర
ధరువేమి చేశిన దశిప్పము వారి
(సన్నిధి శిపుష్ప)
రేపు జనుత్తైన సునేక పుష్పములన

సానందచరిత్రద్విపద

ప్రాజెపె శిన జాలు (మిథ్యాలోన | ద్రష్టి -)
సుకృతినీవారుగా చూచుచుందురుము
ప్రకృతివెరిశులము య్యేపరిబారత్రము
శివయామమహాత్ముడు చెశినశాస్త్ర
వివరింపుదిదిమూకు వింనవింబడిని
మలహారనింతనేము నెలిహింబునాకు
వలదుమాబత్తంబు వల్చినవారి
కిప్పుడెహింపు త్రైశావయ్యేన
తప్పుకెగావింపు తగగానతింపు
శ్రీనివిన్నపము శ యునారిఫ్రసుతుని
గనుగొనినప్పి శ్రీ కంఠుదిల్లనియు
మహాత (పంచా) శాస్త్రిరి మంత్రసిద్ధుంఢు

[illegible]

మహామతిసానంద (మహానిష్ఠ) రుల్లదు
ఘనప్రణవ్యదిదియును గాకసప్తత్రి
జనలోకమహాము మసజ్జనలోక (సుతిరు) హాముడు
కరుణామిశ్రవినాత్మగలుగుటజెశి
(ఖైము-) వైరారులదు భ్రమ చూదనాపతవారి
నరకంబువెదహాపినయు గతిచూపి
పరమునస్సులచెశి పటుమంత్రశక్తి
శుక్తిగాగర్భంబు బాస్చినయెషు
(ఫలంబులవాబ్జులంబు ... శబుక్తనాయుడు)
ముక్తారుణంబు ముక్తాఫలంబు
లగుగాక తిబాత్రతి తిమోయుంబులగునె -
(దంగవబ్బునె వాలుల్బురి సుస్థి - -)
ముగుదలెసంబొదె మహ్బురి బెరి
(అనేకలోకములు)
వ్రస్థాదికిగల వస్థలోకములు

సానందచరిత్రద్విపద ౩

వింనవారికిగల్గువినవెయిత్తెరగు

నికెలబంతింపనేడువీనికిని

కటకములకేనిశ్చలయశులు

కొరకేకయున్నమేదుకొన్నసురారు

ములదముత్తోసానందమునిగణశ్రేష్ఠురుడు

నిప్రేంమతియింతునిమణికియమునకు

వావిరిబిత్తంబువమ్రినవాత

యింద్యనివేతానెప్పురుగలరు

పాంతుంతునెప్పతిపామ్మైనిప్రరము

పరిప్రాన్నమ్మెయింతుపరితాపముల

నిరతిశయుప్రితినీలోకమునకు

జనుమంనప్రణామిల్లిసంసారామలర

జనియెతాలుడుయిరుశాస్త్రనంబునతును

జ్ఞానప్రసూనవిజ్ఞానప్రదీప

శ్రీనిధియగుస్వస్తిశ్రీకాళహస్తి

పురవాసుడైనట్టిభూతేశుపాద

సరసిజములకందసమ్రదానంద

భ్రమరమైతగుగుళ్ళపల్లింగార్య

తనయరుప్రాయింపబెల్లులరినయెత్తి

యీప్రంత్యబారత్రమెప్పురువినిన

యెప్పనబడివినయెలమిప్రానినను

తొవితొవిపారికిదురితములకొలగు

కలుగశంకరుపాదకమలసన్నిక్తి

ప్రాకటంబుగప్రత్తిశాత్రాబివృద్ధి

[illegible]

256

సానందచరిత్ర ద్విపద 3

చెమారుని సార్వజ్ఞసిద్ధిఘూర్ణయు

యారోగ్యంబు

ఆరోగ్యసౌఖ్యంబు ఆగణితైశ్వర్య

సాంబు

బారుకీర్తులు కొంకు సంతానసంద

గి సంతతానందం

మహామహోభిల్లని మహావినోదగంధ

వహావిచిత్రవిచిత్రైకాత్మీత నేత్ర

రగుశంభుస్త్రీపబాతన నిచెప్పిసూతు

శాగిశానతాబులకాశబదనిట్లు

ఆనిశివజ్ఞానరత్నాకల్పు పేర

జనలోకపావనసంకల్పు పేర

పరిపూర్ణతాంతగణత ప్రతివరు పేర

గురురూపచంద్రార్ధకాశీర పేర

శివసమాయాంభోదిసితాంశు పేర

మొ॥

191

257

త్రివిధతాపక్షాంతితిగ్మాంశు పేర

శాంభవజ్ఞానదీక్షామణి పేర

గంభీరబుధకులగ్రామణి పేర

నతజనానీకచింతామణి పేర

శ్రీమత్పైరిభక్తరక్షామణి పేర

D.1183

శ్రీగురు(శ్రీ) సంతానశివయోగిచంద

విరసద్గురురాయ విమలశ్రీదాంబు

జాతగంధవిలోలషట్పదు పేర

నాతతగుణాఢ్యుదగుశివయోగి

విశ్వేశ్వరుని పేర విశదకరాబ్జ.

శారదపూర్ణ సమకీర్తి పేర

శ్రీసంగ

యదివిరః బత్త్రశ్రీ(ఘా)ల ప్రసాద

Jan 12 End

మొ॥

సానందచరిత్ర ద్విపద ౩

పరమలసత్త్వసందర్భకుశల
చిరపుణ్యశోభితశ్రీకాళహస్తి
గురుసంగమేశ్వరకోమలచరణ
జలజాతగంధప్రస్ఫుంధారయమాన
కలితమానసభృకవింగధీర
విరచితసానందవిమలచారిత్ర
మరుగైనభవలతాయుతలవిత్రంబు
సకలపవిత్రవిలాసత్త్వధియందు
శ్రీ సకలంకస్ఫూర్తితియ్యాన్న శాప్సము య్యెన్ని [illegible]